

З НОВЫМ НАВУЧАЛЬНЫМ ГОДАМ!

1870—1970

**СЛОВА
ДА ЦЯБЕ,
ЧЫТАЧ!**

Дарагі сябар! Ты трымаеш у руках гэты нумар газеты — першы нумар сваёй газеты «Гомельскі ўніверсітэт». Перад табой, вобразна кажучы, нованароджаны. У знамянальны год з'явіўся ён на свет — у год усесаюзнай ленинскай вахты. Гэта прад'юльце да газеты асаблівыя патрабаванні. І галоўнае з іх — актыўна садзейнічаць далейшаму паліпашэнню выхавання высокакласных, ідэяна загартаваных навуковых і педагогічных кадраў. Наколькі плёна яна будзе гэта рабінц — у многім залежыць ад цябе, паважаны чытач. Рэдакцыя ўпэўнена, што газета знойдзе спрод студэнтаў, выкладчыкаў, усіх работнікаў ўніверсітэта самую шырокую падтрымку і дапамогу. Сваім неасрадным удзелам, гарачай зацікаўленасцю ў выніках работы газеты ты, дарагі сябар, будзеш садзейнічаць поспеху нашай агульнай справы.

ПРАЛЕТАРЫЙ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАВНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Год выдання
першы
№ 1
ПАНЯДЗЕЛАК
1
ВЕРАСНЯ
1969 года

Цана 2 кап.

Гомельскі гарадскі камітэт КП Беларусі гарача і сардэчна вітае прафесарска-выкладчыцкі састаў, студэнтаў, работнікаў ўніверсітэта з пачаткам навучнага года!

Зусім нядаўна грамадонасць нашага горада ў ўрачыстай абстаноўцы адзначыла адкрыццё Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Адкрыццё ўніверсітэта — вялікая падзея ў жыцці нашага горада. У нас з'яўляюцца вялікія магчымасці ў падрыхтоўцы навуковых кадраў, работнікаў розных галін народнай гаспадаркі, у навуковым і культурным развіцці горада. Адкрыццё ўніверсітэта — вынік клопатаў, якія праўляюць Камуністычная партыя, Саветы ўрад аб развіцці навукі і культуры ў краіне, аб навуковым і культурным развіцці Беларусі.

За гады Савецкай улады горад Гомель стаў не толькі буйным індустрыяльным цэнтрам Беларусі, але і буйным навуковым цэнтрам. Цяпер у ім ёсць дзве вышэйшыя навучныя ўстановы, у якіх працуюць вялікая група навуковых супрацоўнікаў, у

тым ліку 17 дактароў, прафесараў і больш 150 кандыдатаў навук, дацэнтаў. У мінулым навучным годзе ў горадзе адкрыты два філіялы: агульнатэхнічны факультэт Мінскага палітэхнічнага інстытута пры заводзе «Гом-

кова-даследчы інстытут механікі металапазімерных сістэм АН БССР.

Далека за межамі рэспублікі вядомы Беларускі інстытут інжынераў чыгуначнага транспарту. За параўнальна кароткі тэрмін свайго існавання (інстытут ад-

шакурснікамі. Каля 28 тысяч студэнтаў, навучнікаў сярэдніх спецыяльных і прафесійнальных вучэбных устаноў горада запоўнілі сьняна аўдыторыі. Пачаўся новы навучны год. Ён асаблівы. Калектывы навучных устаноў сумесна з усімі працоўнымі горада рыхтуюцца да сусцяж 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна. Уладзімір Ільіч прывітаў нашу моладзь вучыцца — вучыцца камунізму. Ён падкрэсліў, што сапраўдным камуністам можна стаць толькі тады, калі Узбагіцца сваю памяць веданнем усіх тых духоўных багаццяў, якія вы працавала чалавецтва. Савецкія навучныя ўстановы рыхтуюць не толькі высокакваліфікаваных спецыялістаў.

З іх сцен павінны выхадзіць палітычна адукваныя, ідэяна пераназаныя будучыні камунізму, патрыятычныя, вяслярныя магчымасці для паліпашэння ідэяна-выхаваўчай работы са студэнтамі і навучнікамі адкрываюцца ў сувязі з падрыхтоўкай да 100-годдзя з дня нараджэння вялікага правядара. Прафесарска-выкладчыцкі калектыв, партыйныя і камсамольскія арганізацыі навучных устаноў горада павінны ўзначальваць выхаванне студэнтаў у духе вернасці ленинскім заветам, гадоўнасці і умения настойліва авалодаць асноўнай навукай, жыццём і працаваць па-ленинску.

ДОБРАГА ВАМ ПАЧАТКУ, ДОБРАГА ШЛЯХУ!

ДОБРАГА ШЛЯХУ!

М. БАРОДЗІЧ,
сакратар Гомельскага ГК КПБ.

сельмаш» і філіял Маскоўскага кааператываўнага інстытута.

З кожным годам расце ў горадзе і сетка навуковых устаноў. Першая з іх — Беларускі навукова-даследчы інстытут лясной гаспадаркі быў арганізаваны ў 1930 годзе на базе цэнтральнай доследнай станцыі і ляснога аддзела навукова-даследчага інстытута сельскай гаспадаркі БССР.

У 1960 годзе рашэннем Прэзідыума Акадэміі навук БССР у горадзе была створана лабараторыя механікі палімераў. Актуальнасць праведзеных лабараторыяй навуковых даследаванняў і зацікаўленасць у іх многіх навуковых пэнтраў і прамысловых прадпрыемстваў спрыялі яе хуткаму росту, і ўжо праз тры гады лабараторыя была ператворана ў самастойны аддзел механікі палімераў. У гэтым годзе аддзел ператворан у наву-

крыт у 1953 годзе) у яго сценах было падрыхтавана каля 5 тысяч спецыялістаў для народнай гаспадаркі, якія паспяхова працуюць у самых розных кутках нашай краіны. Прафесарска-выкладчыцкі састаў інстытута вядзе вялікую работу па аакцыяўленню НАП на прамысловых прадпрыемствах, іх тэхнічнаму пераўбараненню.

Вялікія і адказныя задачы ставяць перад прафесарска-выкладчыцкім саставам, партыйнай арганізацыяй ўніверсітэта па пераўтварэнню яго ў адзін з буйнейшых у рэспубліцы навуковых цэнтраў, расшырэнню і ўмацаванню сувязі навукі з вытворчасцю, падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі.

Студэнцкі горад над Сокам пачынае свой працоўны год. Учарашнія абітурыенты паспяхова вытрымалі курсыныя экзамены, сталі пер-

На здымках: стары і новы

капусы ўніверсітэта.

УНІВЕРСИТЭТ, ГОД ПЕРШЫ

Наш карэспандэнт звярнуўся да рэктара ўніверсітэта, члена-карэспандэнта Акадэміі навук БССР Ул. А. Белага з просьбай адказаць на такія пытанні: «Чым змяналы новыя навучныя год?» і «Якія канкрэтныя задачы ставіць сёлетня перад універсітэтам?»
Вось адказ на гэтыя пытанні.

Новыя навучныя год змяналы перш за ўсё тым, што ён з'яўляецца юбілейным — у гэтым навучным годзе мы будзем разам з усім прагрэсіўным чалавецтвам святкаваць 100-годдзе з дня нараджэння заснавальніка нашай партыі і Савецкай дзяржавы Уладзіміра Ільіча Леніна.

Адрысць нашага ўніверсітэта з'яўляецца яркім праяўленнем ленинскай нацыянальнай палітыкі, ленинскага клопату аб развіцці некалі адсталых усцраін царскай Расіі. Такой усцраінай была беларускаяе Палессе. Правільнасць і неабходнасць адрысці Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта найлепшым чынам пацверджана правядзеннем новага набору. Ва ўніверсі-

тэце прыйшла моладзь не толькі Гомеля і іншых буйных прамысловых цэнтраў Беларусі, а таксама і юнакі і дзяўчаты з вёсак, і перш за ўсё, з глыбін Палесся.

У гэтым годзе ў наш універсітэт на 750 месц дзённага аддзялення было нададзена больш 3000 заяў. Такім чынам у нас склаўся самы высокі конкурс сярод іншых вышэйшых навучальных устаноў Беларусі. На асобных факультэтах на адно месца пратэндэвала да васьмі абітурыентаў.

Наша прыёмная камісія адабрала лепшых з лепшых. Больш 50-ці працэнтаў залічаных на першы курс — дзеці рабочых і калгаснікаў, каля 45 працэнтаў — з сель-

скай мясцовасці, каля 65 працэнтаў — беларусы.

Універсітэт робіць першыя крокі. А яны заўсёды нялёгка. Універсітэт павінен пацаць падрыхтоўку зусім новых для нашага прафесарска-выкладчыцкага калектыву спецыялістаў па геалогіі, эканоміцы, гісторыі, механіцы, фізіцы і іншых. Неабходна не толькі пераісці на новыя ўніверсітэцкія вучэбныя планы, але і значна павысіць навукова-тэарэтычны ўзровень выкладання. У новым навучальным годзе шляхам правядзення конкурсу адбудзецца значнае папаўненне прафесарска-выкладчыцкага калектыву. Мы спадзяемся, што ў гэтым навучальным годзе колькасць дактароў навук, прафесараў па ўніверсітэце ўзрастае па меншай меры ў 5 разоў. Трэба ў некалькі разоў павялічыць прыём у аспірантуру з мэтай падрыхтоўкі маладых навуковых кадраў не толькі для нашага ўніверсітэта, але і для іншых навуковых цэнтраў і вузаў рэспублікі.

Мы павіны рэзка павялічыць, якая і аб'ём выконваемых навукова-даследчых работ па дзяржаўна-дзяржаўнай і гаспадарча-дагаворнай тэматыцы. Папярэдняе разлікі паказваюць, што ўжо сёлетня аб'ём навукова-даследчых работ, выконваемых па гаспадарча-дагаворнай праграмі сельскагаспадарчых і геалага-разведвальных прадпрыемстваў можа ўзрасці ў многія разы у параўнанні з аб'ёмам работ, якія выконваліся ў былым педагагічным інстытуце.

Для павышэння якасці вучэбнага працэсу, для выканання навукова-даследчых работ на высокім тэарэтычным узроўні патрэбна сучасная навукова-даследчая і лабараторнае абсталяванне. У гэтым навучальным годзе мы павіны перш за ўсё за кошт дапамогі прамысловых і іншых прадпрыемстваў набыць і ўвесці ў эксплуатацыю столькі вучэбна-лабараторнага і навукова-даследчага абсталявання, колькі было яго набыта і ўведзена ў эксплуатацыю за ўсю гісторыю існавання педагагічнага інстытута.

Нам прадастаць увесці ў эксплуатацыю і пацаць будаўніц-

тва новых аб'ектаў на суму, якая значна перавышае кошт усіх будаванняў педагагічнага інстытута за пасляважны час. Мы павіны прыступіць да складання генеральнага плана будаўніцтва ўніверсітэцкага гарадка на плошчы больш 80 гектараў.

Мы спадзяемся, што ў выкананні гэтых адзінак задач нам маладому калектыву акажуць усебаковую дапамогу не толькі Міністарства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР, але і нашы прамысловыя, рэдакцыйныя, сельскагаспадарчыя і іншыя прадпрыемствы вобласці і рэспублікі.

Мы маем усе падставы сказаць, што калектыв Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта паспяхова справіцца з усімі пастаўленымі задачамі на юбілейны год.

Дазвольце мне на старонках першага нумара нашай газеты сардэчна павіншаваць уесь прафесарска-выкладчыцкі калектыв, рабочых і служачых універсітэта, усіх нашых пудоўных студэнтаў з пачаткам першага навучальнага года ўніверсітэта і пажадаць новых творчых поспехаў на карысць нашай любімай Радзімы.

Грамадскім навукам — паўсядзённую ўвагу

У сучасных умовах барацьбы двух супрацьлеглых сацыяльна-эканамічных сістэм імперыялізму, і перш за ўсё імперыялізму ЗША, нараву з аванцорамі ў ваяенна-палітычнай вобласці ўсё больш намаганні накіроўваюцца на падрыхтоўку палітычна і ідэалагічна здзейсна супраць сацыялістычных краін, супраць нашага камуністычнага і дэмакратычнага руху. Антыдэмакратычная прапаганда выкарыстоўвае самыя разнастайныя шляхі і сродкі, формы і метады барацьбы, накіраваны на тое, каб пачаць адзінства сацыялістычных краін, міжнароднага камуністычнага руху, разгалубіць перадавыя сілы сучаснасці, затрымаць сусветны рэвалюцыйны працэс і прадоўжыць існаванне асуджанага на пажыццёвае капіталізму.

У гэтых умовах асабліва важнае значэнне мае вывучэнне грамадскіх навук, якія закраняюць ва ўмовах вуза дапамагчы кожнаму студэнту не толькі пазнаць аб'ектыўныя законы грамадскага развіцця, але і выпрацаваць строга партыйны і класавы падыход пры ацэнцы тых ці іншых гістарычных працэсаў, з'яў грамадскага жыцця.

«Нашы спецыялісты, — адзначае ў справядным дакладзе ЦК КПСС XXIII з'езду партыі, — павіны не толькі ўдасканаліць валодаць сваёй спецыяльнасцю, але і ведаць законы грамадскага развіцця, угульняўшы і знешняй палітыцы, валодаць шырокім кругам ведаў. Без глыбокага вивучэння марксісцка-ленинскай тэорыі, без яснага разумення палітыкі партыі і дзяржавы не можа быць добрага савецкага спецыяліста».

Ва ўсіх вузах краіны, у тым ліку і ў нас, у Гомельскім універсітэце, вивучэнне грамадскіх навук пачынаецца з вивучэння гісторыі КПСС. Затым паслядоўна вивучаюцца: марксісцка-ленинская філасофія, палітаномія і навуковы камунізм.

Пераўтварэнне ў жыццё рашэнняў XXIII з'езду КПСС аб палітычным падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў, паставіны ЦК КПСС «Аб мерах па далейшым развіцці грамадскіх навук і павышэнню іх ролі ў камуністычным будаўніцтве» забяспечвае павышэнне якасці навучальнага працэсу, палітычнае марксісцка-ленинскае адукацыі і камуністычнага выхавання студэнцкай моладзі.

У цэнтры ўвагі кафедра грамадскіх навук універсітэта зна-

ходзяцца пытанні забяспечэння высокага ідэаінтэлектуальнага ўзроўню лекцый, семінарскіх заняткаў, самастойнай работы студэнтаў. У мэтах больш глыбокага вивучэння твораў заснавальніка марксізму-ленинізму і іншых першакрыніц, а таксама павышэння якасці самастойнай работы студэнтам на семінарскіх занятках акрамя абмеркавання пытанняў семінара шырока практыкуюцца абмеркаванне студэнцкіх даладаў і рэфэратаў. А ў пазачучэбны час — правядзенне групавых і курсавых тэарэтычных канферэнцый. У гэтых жа мэтах арганізуюцца спецыяльны і спецыяльны.

Новы навучальны год — гэта асабліва, юбілейны год. Да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна ва ўсіх групах, на ўсіх курсах і факультэтах наміраецца правесці студэнцкія навукова-тэарэтычныя канферэнцыі. Лепшыя студэнцкія работы будуць прадстаўлены на абласны, рэспубліканскі, а затым і Усеаюзны конкурс, які адбудзецца на радзіме Ільіча.

Важнай задачай кафедра, а таксама камітэта камсамола з'яўляецца арганізацыя ленинскіх чытанняў, кінафестывалю фільмаў аб Леніне, работы школ маладых лектараў. Камсамольскім даручэннем кожнага маладога лектара павіна быць падрыхтоўка лекцыі па ленинскай тэматыцы і выступленне з ёй перад моладдзю і працоўнымі горада і вобласці.

Кафедрам сумесна з камітэтам камсамола мэтазгодна арганізаваны сустрачкі студэнтаў з ветэранамі вайны, героямі працы, старымі камуністамі, правесці рад экскурсій на прадпрыемствы.

Важнейшай задачай услуго калектыву ўніверсітэта з'яўляецца вивучэнне матэрыялаў міжнароднай Нарады камуністычных і рабочых партый і прынятых на ёй дакументаў. Сутнасць гэтых дакументаў, іх тэарэтычнае і практычнае значэнне павінен глыбока зразумець кожны работнік універсітэта, кожны студэнт.

Вивучэнне грамадскіх навук мае важнае значэнне і таму натуральна, што гэтая справа павіна стаць у цэнтры ўвагі рэктарата, дэканатаў, партыйнага і камсамольскага арганізацый.

**Я. СЕМЯНЧУК,
Ул. СІДАРАУ,
В. БРЫТ.**

БУДзь ВЕРНЫМ ЛЕНИНСКИМ ЗАПАВЕТАМ

Першакурснікі Горада вивучаюць дабрыню і наступленне ва ўніверсітэце. Спадзяемся, што ты прыкладзець усе намаганні, каб дастойна сустраць зямлянаўтны дату — 100-годдзе з дня нараджэння

У. І. Леніна, будзець верным ленинскому запавету — вучыцца, вучыцца і вучыцца. Звяртаемся да цябе: актыўна ўключайся ў грамадскае жыццё ўніверсітэта, ва Усеаюзны ленинскі залік, раз-

вівай і памнажай лепшыя традыцыі студэнтаў — камсамольцаў. Добрага шляху табе ў навуку, да выршны ведаў.

Гомельскі абласны камітэт ЛКСМБ.

Знаёмцеся: першакурснікі

Студэнт. Як многа ў гэтым слове...

Для сарца юнага злілося...
Няхай нам даруюць за такоевольнае чытанне радкоў з верша вялікага паэта. Але ж сапраўды, якой дзіўнай музыцы для гучыць слова «студэнт» для таго, хто з гонарам вытрымаў уступныя экзамены ва ўніверсітэце! Якім глыбокім сэнсам напоўнена яго! Пяцка распытывае таго ці іншага першакурсніка аб тым, што адчувае ён, заваяваўшы ў гарацкіх экзаменаўных баталіях ганаровае права называць сябе студэнтам. Радасць, святочная ўсхваляванасць настолькі перапаўняюць першакурснікаў, што многія з іх нават губляюць дармовы ад вялікага наплыву пачуццяў. Аднак, нягледзячы на такую акалічнасць, нашаму карэспандэнту ўдалося дабіцца некалькіх слоў ад некаторых з іх. Вось што яны расказалі аб сабе.

УЛАДЗІМІР ТРУФАНАУ, студэнт механіка-матэматычнага факультэта:

— Мне 16 год. У гэтым годзе закончыў сярэдняю школу ў роднай вёсцы Церуха. Вельмі хваляваўся на ўступных экзаменах: гэта першае ў маім жыцці па-сапраўднаму сур'ёзнае выпрабаванне. А колькі іх наперадзе!

ВІКТАР ЗЯБЛІЦКІ, студэнт факультэта фізічнага выхавання:

— Вельмі рады, што мая даўняя мара нарэшце збылася. Шоў я да гэтага параўнальна нямаю. У 1964 годзе закончыў сярэдняю школу. Паступіў у Віцебскі электратэхнікум сувязі. Аднак праз некаторы час зразумев, што не тут маё прызначэнне. З трэцяга курса пайшоў працаваць на завод. Стаў вывучаць сябе да наступлення ў вуз на факультэце фізічнага выхавання, бо вельмі захапіўся спортам. Потым быў прызваны на службу ў Савецкую Армію, на Далёкі Усход. Сёлетня дэмабілізаваўся, і вось я студэнт універсітэта.

НАТАША РАДНЕНКОВА, студэнтка фізічнага факультэта:

— Родам я з вёскі Прысно, Веткаўскага раёна. Сёлетня там закончыла сярэдняю школу з залатым медалем. У школе мне вельмі падабалася фізіка. Гэта і вызначыла мой выбар будучай прафесіі. Мару аб рабоце інжынерам на вытворчасці. І вельмі рада, што гэтая мара пачае здзяйсняцца.

ГАЛІНА ДАЙНЕКА, студэнтка эканамічнага факультэта:

— Я гамілячанка, сёлетня закончыла сярэдняю школу № 11. Чаму я выбрала менавіта гэты факультэт? Да наступлення на яго я рыхтавалася ўжо даўно. Мая маці — эканаміст. І мне вельмі падабаецца гэтая прафесія.

СЕННЯ пачатак навучальнага года. Для 750 дзяцоў у дзючат гэта пачатак першага студэнцкага года ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце. Большая частка іх — камсамоўцы. Несумненна, яны ўнесуць новую жыўную плынь у справы 2-тысячнага калектыву камсамоўскай арганізацыі ўніверсітэта.

Універсітэту толькі першы год. Аднак гісторыя камсамоўскай арганізацыі мае сваё вялікае мінулае. Яно пачынаецца з дня адкрыцця Гомельскага агравадучага інстытута ў 1930 годзе. З таго часу тысячы выпускнікоў пакінулі сцены інстытута. Многія з іх сталі віднымі дзяржаўнымі дзеячамі, партыйнымі і грамадскімі работнікамі, заслужанымі настаўнікамі. Камсамоўцы памяць імяны Героя Савецкага Саюза Юрыя Шандалава, паэта Мікалая Сурначова.

Першакурснікі многае ведаюць аб калектыве, традыцыях і справах нашай камсамоўскай арганізацыі ад старэйшых работнікаў: дацэнта кафедры педагогікі М. Ф. Лазбені, дацэнта кафедры гісторыі КПСС А. І. Масюковай, І. А. Ільных, старшых выкладчыкаў кафедры агульнай фізікі П. М. Хашкевіча, Е. М. Азарх і іншых.

Аб Вялікай Айчыннай вайне многа могуць раскажаць яе ўдзельнікі — сакратар парткома ўніверсітэта Я. Р. Ермалаеў, начальнік курса грамадзянскай абароны Г. С. Мільчанка, загадчык кафедры гісторыі КПСС дацэнт Я. А. Семянчук, лабарант кафедры педагогікі В. П. Башкінцава.

Ва ўніверсітэце працуе многа выкладчыкаў, якія закончылі Гомельскіх педагогічных інстытут і тут жа абаранілі дысертацыі. Гэта доктар фізіка-матэматычных навук Л. А. Шамяткоў, кандыдат фізіка-матэматычных навук А. В. Раманоўскі, кандыдат педагогічных навук І. Ф. Харламаў, кандыдаты біялагічных навук І. А. Карабанаў, Л. М. Савегін і іншыя.

Слаўныя традыцыі мае камсамоўская арганізацыя. І працяг гэтых традыцый — працоўны семестр 1969 года, прысве-

ў 1962 годзе. З гэтага часу 25 байцоў будаўнічых атрадаў унагароджаны медаліямі «За асаваенне даліных зямель». Камсамоўская арганізацыя ўзнагароджана граматамі ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМБ, Гаваровай граматай міністэрства сельскагаспадарчага будаўніцтва.

Сотні студэнтаў былі ўзнагароджаны граматамі ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМБ, у 1970 навучальным годзе ўсім камсамоўцам прадстаіць улад ленинскі залік. Гэта правярка самых запаве-

яшчэ адзіна дакумент — матэрыялы міжнароднай Нарады камуністычных і рабочых партый. Вывучэнне гэтых дакументаў будзе насіць творчы характар, будзе абмяркоўвацца на камсамоўскіх сходах.

Кожны камсамолец, кожная камсамоўская арганізацыя рытуе свой працоўны падарунак 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. Пачатак ужо ёсць. Гэта працоўны ўклад больш чым 50 чалавек, якія прынялі ўдзел у летнім працоўным семестры. Важкім павінен быць уклад кожнага факультэта ў справу аказання дапамогі падшэфнай школе саўгаса «Меркулавічы». Чачэрскага раёна. Неабходна актывіза падладзіць шэфства кожнай камсамоўскай групы над адным з класаў школ горада Гомеля, прыняць удзел у палітычным спартыўнай базы ўніверсітэта, добрапарадкаваць яго тэрыторыю, ва ўсіх гарадскіх і раённых мерапрыемствах. Можна яшчэ многа гаварыць аб правядзенні ленинскага заліку. Скажу некалькі слоў аб бліжэйшых задачах. Студэнты-першакурснікі павінны як мага хутчэй стаць на камсамоўскі ўлік, актывіза ўдзельнічаць у студэнцкае жыццё, правесці камсамоўскія выбары сходы. Многа работы прадстаіць па падрыхтоўцы справаздачна-выбарных сходаў факультэцкіх арганізацый, 1-й справаздачна-выбарнай канферэнцыі ўніверсітэта, якая павінна адбыцца ў кастрычніку.

І. ЭСМАНТОВІЧ,
сакратар камсамоўскай арганізацыі ўніверсітэта.

ЗВЯРАЮЧЫ ЖЫЦЦЁ ПА ІЛЫЧУ

чаны 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. У той жа час гэта пачатак працоўных традыцый студэнтаў універсітэта.

Калі ў працоўным семестры 1969 года прынялі ўдзел 124 студэнты, то сёння толькі ў вясных вылічных студэнцкіх атрадах працавалі 210. У 1968 годзе студэнты асвоілі больш 225 тысяч рублёў капіталаўкладанняў. У гэтым жа годзе два атрады — атрад «Брыганціна» і атрад «Буравеснік» па папярэдніх даных асвоілі больш 100 тысяч рублёў капіталаўкладанняў.

Першы студэнцкі атрад педагогаў быў адраўлен на стройку Заходняга Казахстана

ных пачуццяў і імкненню студэнтаў, гэта правярка таго, як кожны камсамолец выконвае запавесці Ільча, як авалодвае марксіска-ленінскай тэорыяй, самымі новымі дасягненнямі навукі, тэхнікі і культуры, як апраўдвае годнае імя ленинца.

Па умовах задчы ленинскага заліку кожны камсамолец павінен яшчэ раз грунтоўна пазнаёміцца з работамі У. І. Леніна «Задачы саюза моладзі», «Вялікі пачыні», а таксама з пастановай ЦК КПСС «Аб 50-годдзі ВЛКСМ і задачах па далейшаму камуністычнаму выхаванню моладзі», дакументамі XV зезда ВЛКСМ, пастановай ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМБ аб вузавых камсамоўскіх арганізацыях. Цяпер жніццё даю

ДОМ, У ЯКІМ ТЫ ЖЫВЕШ

Зараз у прафсаюзнага студэнцкага актыву асабліва напружаны перыяд работы. Надзвычай з'яўляецца пытанне ўладкавання студэнтаў у Інтэрнаце. Вось аб гэтым мне хацелася б сказаць некалькі слоў.

З першых дзён прывявання ў Інтэрнаце студэнтам неабходна выбраць стараст паверхаў і стараст пакояў. З году ў год прафком надзірае конкурсы на лепшы пакой і паверх. Пры вызначэнні пераможцаў, якія, дарэчы, атрымліваюць каштоўныя прызы, улічваецца наступнае: захаванне ўзровень чысціні, добры эстэтычны выгляд паверха, пакоя. Іх мастацкае афармленне, выкананне санітарна-гігіенных правіл. Вынікі конкурсу падводзіць аўтарытэтная камісія ў складзе выкладчыкаў, студэнцкага актыву. У хуткім часе ўсе студэнты будуць пазнаёмыя з умовамі конкурсу. Справа гонару кожнага студэнта стаць актыўным удзельнікам гэтага конкурсу, дабіцца ўзорнага парадку ў сваім Інтэрнаце.

А. ЛІПСКІ,
старшыня прафкома ўніверсітэта.

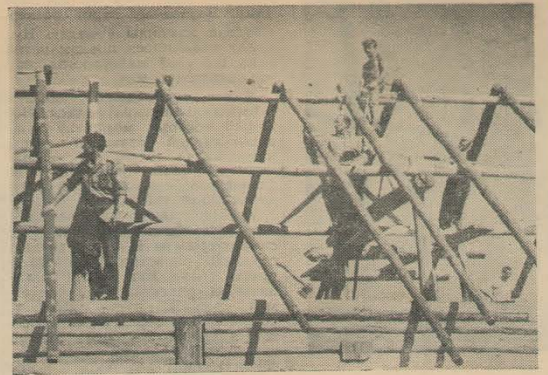
СТУДЭНЦКІ ПРАЦОЎНЫ СЕМЕСТР

ФОТАРЭПАРТАЖ

«Буравеснік» у палёце

Праз некалькі дзён мы ўбачым гэтых работ з факультэта фізічнага выхавання, байцоў будаўнічага атрада «Буравеснік», ва ўніверсітэце. А пакуль што кожную раніцу ўзвіаецца флаг над іх лагерам, абвясчаючы пачатак новага працоўнага дня. Сёння гонару падняць флаг удастоен студэнт трэцяга курса Міхаіл Трафіменка (на левым здымку), адзін з лепшых байцоў атрада. Наогул, усе работы з вялікай адказнасцю адносяцца да даручанай справы. Адстаючых няма. Адным словам, працуюць так, як належыць прадавец камсамоўцаў.

Хлопцы зараз заняты на будаўніцтве кароўніка для калгаса «Камуніст», Гомельскага раёна (здымак зверну). Дружнымі намаганнямі работа прыкметна набліжаецца да завяршэння. Пасля напружанага працоўна-

га дня байцы атрада ўмела арганізуюць свой адпачынак. Яны стварылі студэнцкую агітбрыгаду. На ніжнім здымку вы бачыце работ на чарговай рэлетцыі нумара мастацкай самадзейна-

Байцы вярнуліся з паходу

Вось і закончыўся студэнцкі працоўны семестр. З розных месц рэспублікі ва ўніверсітэт вярнуліся загарэлыя хлопцы і дзяўчаты ў фарменным адзенні студэнцкіх будаўнічых атрадаў. Яшчэ ўсім нядаўна яны будавалі вясковыя школы, узводзілі жыллёвыя і вытворчыя памішкі. Наш карэспандэнт звярнуўся да камандзіра ўніверсітэцкага будатрада «Вега» студэнта 4-га курса фізічнага факультэта Мікалая Казакова з прасьбай раскажаць аб тым, як правялі яны свой працоўны семестр. Вось што ён паведамаў.

Атрад наш пачаў фарміравацца ліччэ ў мінулым годзе. Сёння ў іх складку быў падпісан дагавор з Рэспублікай мяккагаласнай будаўнічай арганізацыяй на правядзенне пэўнага аб'ёму будаўнічых работ. 3-га ліпеня «Вега» (у поўным саставе (27 чалавек) прыбыла на месца прызначэння ў вёску Артукі, сядзібу калгаса «Чырвоныя»).

Што і казаць, нялёгка было нам спачатку. З неправычкі ад работы балелі рукі, спіна. Аднак не такі народ студэнты, каб адступіць перад цяжкасцямі. Хутка мы сталі сапраўднымі будаўнікамі. Хлопцы добрасумленна авалодвалі прафесіяй муляра-цесяляра, тынкоўшчыка.

За час работы ў калгаса атрад дабудаваў комплексны свінарнік - матачнік на 200 галоў. Акрамя таго мы дапамагалі калгасу ўзводзіць будынак сельсавета, жыллёвыя памяшканні, працавалі на складскіх работах. Усяго ас-

воілі 50 тысяч рублёў капіталаўкладанняў.

Добра працавалі нашы дзяўчаты. Хлопцы нават, ці то жартам, ці то сур'ёзна, пагаварвалі, што пасля аб'едаў, прыгатаваных паварамі Тамарай Жук і Валандзінай Курач адчуваеш сябе сапраўдным асілкам. Ад таго, маўляў, і работа спорыцца. Наогул, мы ўдзячны нашым дзяўчатам за працавітасць і на будучы год з радасцю возьмем іх у свой атрад.

З членаў атрада дзянка каго-небудзь вылучыць з лепшага боку. Усе працавалі з поўнай аддачай. А па вечарах выступалі з каніжэткамі перад вясковымі, прыводзілі спартыўныя гульні. У нас была добрая футбольная каманда. Мы часта надзіралі таварыскія сустрэчы з калгаснай моладдзю. Гульні праходзілі заўсёды напружана і цікава.

Самыя яркія ўспаміны ў кожнага з нас засталіся аб 1-ым Інтэрнаце і аб 1-ым злёце студэнцкіх будаўнічых атрадаў. Злёт праводзіўся на гранцы трох суседніх абласцей: Гомельскай, Браўнскай і Чарнігаўскай. Нашы хлопцы і дзеўчаты падкачалі. Першае месца ў спаборніцтве лепшых муляраў заваяваў баец нашага атрада Мікалай Пішоў. Ён быў ўзнагароджан стужкай чэмпіёна і граматай. Мы заваявалі яшчэ некалькі граматаў за ўдзел у іншых спаборніцтвах на злёце.

Зараз байцы атрада зноў ва ўніверсітэце. Пачаліся вучэбныя будні. Няма сумнення ў тым, што атрыманая працоўная сагартуўка дапаможа будатрадаўцам у барацьбе за глыбінны веды.

СПАРТЫЎНАЕ ПАПАЎНЕННЕ

У гэтым годзе факультэт фізічнага выхавання адзначае сваё 20-годдзе. Узрост факультэта прыблізна роўны сярэдняму ўзросту яго студэнтаў і голькі наймом уступае ўзросту большасці выкладчыкаў.

1969 год — асаблівы для нас. Педагагічны інстытут вырас па ўніверсітэт, а факультэт фізічнага выхавання стаў яго прыкметнай часткай. Нямнога ўніверсітэтаў у Савецкім Саюзе, у якіх ёсць факультэты, падобныя на наш. Такое палажэнне да мномага абавязвае студэнтаў і выкладчыкаў.

Уменьш бачыць нераскрытыя магчымасці ў будучым студэнце і выкладчыку — задача не з лёгкіх, але пасляная. Зразумела, цяжка было з 505 абітурэнтаў, стартваўшых, калі гаварыць мовай спартсменаў, адначасова, адабраць на фінішы 150 лепшых, тым больш, што ўсю дыстанцыю ўступных экзаменаў прайшоў 241 чалавек. На гэтым нялёгкім шляху правяраліся ўменне і веды на спецыяльных прадаметах — гімнастыцы, лёгкай атлетыцы, плаванню, аднаму з любімых відаў спорту, а таксама па фізіцы, хіміі, рускаму мовы і літаратуры.

Старт прынялі 12 майстроў спорту, 78 першаразряднікаў, калы атрада аматараў спорту большай пэўнай кваліфікацыі. На першым курсе факультэта фізічнага выхавання залічаны 118 юнакоў і 38 дзячат. Сярод іх майстар міжнароднага класа, чэмпіён СССР па веславанню Н. Хазееў, майстар спорту міжнароднага класа па барацьбе Г. Назоўені, майстар спорту, чэмпіён СССР сярод моладзі па веславанню Л. Лімантава, удзельнікі Усесаюзнай школьнай спартакіады 1969 года баскетбалісты Ю. Ламідаў, Ю. Тумаш, В. Слечанка, прызёр першынства БССР па вольнай барацьбе, майстар спорту па акрабачыцы К. Падгійская.

майстар спорту па сучаснаму яццёрбортву А. Перашовчыкаў, майстар спорту па веславанню В. Гарбачова і цэлы рад іншых маладых і таленавітых спартсменаў.

Значная частка паступіўшых на першы курс — вышковая моладзь. Некагорыя з іх будуць навучацца за шост калігасаў, якія рэкамандавалі іх для паступлення ў вуз.

Няма сумнення ў тым, што ўсе яны будуць па-бавому адстойваць спартыўны гонар ўніверсітэта, рэспублікі, усёй краіны. А праз чатыры гады сённяшнія першакурснікі будуць развіваць фізічную культуру, паўсюдна знаходзіць спартыўныя таленты.

Для маладога папаўнення створаны ўмовы, якія будуць садзейнічаць далейшаму павышэнню іх спартыўнага майстэрства. Ужо сёння на чатырох спартыўных кафедрах ёсць 69 выкладчыкаў. 15 чалавек з іх — лепшыя сёлетнія выпускнікі нашага ўніверсітэта. Гэта алімпійскі чэмпіён, заслужаны майстар спорту па веславанню Леанід Гейштар, самы хуткі чалавек у СССР, майстар спорту міжнароднага класа Уладзіслаў Сяпця, другі прызёр чэмпіяната СССР, чэмпіён БССР па веславанню, майстар спорту Анагорь Саўчанка, майстар спорту па лёгкай атлетыцы Анагорь Чуяпоў і іншыя вядомыя спартсмены і выдатнікі вучобы.

13 майстроў спорту, дзесяткі вядомых у міжнародным і цяперашнім спартсменаў-выкладчыкаў прыкладуць усе свае сілы, умненне і веды, каб перадаць багаты вопыт тым, хто ў недалёкім будучым павінен змяніць іх на ніве спартыўнай адукацыі савецкай моладзі. У гэтым вяліку дапамогу ім акажыць прафесар і 6 кандыдатаў навук, якія працуюць на спартыўных кафедрах.

Першакурснікі пачалі новы навучальны год на будаўніцтве ўніверсітэцкіх збудаванняў. І пачалі яго актыўна, па-спартыўнаму. За 5 дзён работ зроблена многае, а галоўнае — студэнты бліжэй пазнаёміліся паміж сабой, пазнаёміліся з традыцыямі ўніверсітэта.

**А. СЯМКОП.
А. ФЯСЬКОЎ.**

ФУТБОЛ

ДАЕШ КУБАК!

Да гэтага матча футбольная каманда ўніверсітэта прайшла, вобразна кажучы, праз агонь, ваду і медныя трубы. Мяркуюць самі. Перш, чым сустрэцца ў паўфінальным падымку на кубак БССР, неабходна было выйграць кубак горада, кубак вобласці, перамагчы ў сустрэчці на кубак рэспублікі футбалістаў брэсцкага «Імпульса». Каманда з горадам прайшла праз гэтыя выпрабаванні, і вось ён — паўфінал.

Праціўнік папаўс сур'ёзны — каманда «Тэкстыльшчык» з Гродна, удзельніца першынства БССР. Хоць гродзенцы праводзілі сустрэчы ў гасцях (яна адбылася на стадыёне завода «Гомсельмаш»), аднак пачалі падымаць, як гаспадары. Мяч доўга не пакідаў палову поля студэнтаў. Ужо на першых мінутках гульні ля варот нашай каманды быў назначан вуглавы ўдар. Вартавому варот ўніверсітэцкай каманды Генадзію Куцэнку прыйшлося прадманстраваць усе сваё майстэрства, каб не прапусціць мяч.

Аднак у сярэдзіне першага тайма гульня выраўналася. Некалыкі вострых момантаў каля варот гасцей стварылі нашы нападаючыя. Аднак усё ж першы гол забілі гродзенцы. Гэта здарылася на апошняй мінуце першага тайма.

Атрымаўшы на перапыне новыя тактычныя ўстаноўкі ад свайго трэнера В. П. Астахава, студэнты перастроілі гульні ў другім тайме. Яны пачалі больш актыўна змагацца за кожны мяч, нападаючыя займалі больш маневрана, хутка прайшоў і вынік. На 61-й мінуце гульні гол у вароты «Тэкстыльшчыка» забіў абаронца Уладзімір Марозаў, які свечасова падключыўся да атакі.

Пасля голу гульні студэнтаў

яшчэ больш ажывілася, аднак лік 1:1 не змяніўся да канца другога тайма. Не змяніўся ён і ў дадатковыя 30 минут.

Па ўмовах саборніцтва гульні адбылася паўторна, у паступны дзень, на тым жа стадыёне. На гэты раз першым панашацвала нашым хлопцам. Гол на трэціх мінуце гульні забіў нападаючы Уладзімір Сяргейчынаў.

Сустрэча працягвалася ў бесперапынных атаках. Госці ў працягванні праігрышы загулялі больш актыўна і двойчы дабіліся поспеху. Першы тайм за «Тэкстыльшчыкам» — 2:1.

Аднак для гэтага яны аддалі занадта многа сіл. У другім тайме гамялячана выглядалі больш сажымі. Лепшая фізічная падрыхтоўка, вялікае адназны матчы дапамагло ім спачатку зраўняць лік (гол забіў з падачы Аляксандра Байкова Пётр Мельнікаў), а потым выйсці ўперад. Трэці гол, які стаў пераможным, забіў усё той жа абаронца Уладзімір Мельнікаў.

Перамога ў гэтай сустрэчці дала права футбольнай дружыне ўніверсітэта аспрачаць кубак БССР у фінальным матчы з камандай «Тарпеда» (Жодзіна), які адбудзецца 3 верасня ў Мінску. Да таго ж заваявана права прыняць удзел у гульнях на Кубак СССР для калектываў фізкультуры. Мы горача віншуем нашу каманду з гэтым поспехам!

Цяпер застаецца пакадаць хлопцам удачы ў фінальнай гульні. Мы далучаемся да закліку ўсіх баляшчыкаў ўніверсітэцкай каманды: «Даеш кубак!».

На здымку: першы гол у вароты «Тэкстыльшчыка».

Г. УЛАДЗІМІРАУ.

На гэтым здымку вы бачыце абітурэнтаў каля дошкі, на якой вывешаны спісы з прозішчамі залічаных ва ўніверсітэт. Каментарый тут, як кажуць, лішня.

ДЛЯ АМАТАРАЎ ГУМАРУ І САТЫРЫ

4 старонка.

1 верасня 1969 г.

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСИТЭТ

Адрас рэдакцыі: г. Гомель, вул. Савецкая, 108. Тэлефон 2-73-82.

«Гомельскі ўніверсітэт», орган парткома, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, профіама і мескома. Выходзіць на беларускамоўным мовы.

Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР на друку. Гомель, Савецкая, 1.

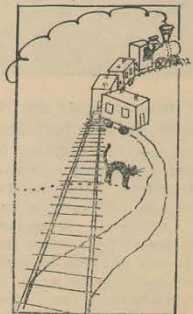
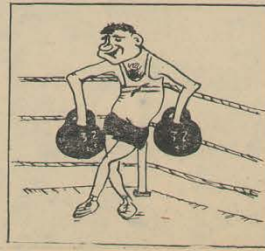
А3 34036.

Заказ № 5870.

УВАГА! Рэдакцыя звяртаецца да студэнтаў. Памятайце іспіцу: у здаровым целе — здаровы гумар. Наогул, мы не збіраемся чытаць лекцыю аб карысці смеху. Гэта было б на меншай меры смешна, бо не такі народ студэнты, каб слухаць лекцыі. Мы проста заклікаем усіх тых, у каго развіта пачуццё гумару, тых, у каго яно толькі прарэзваецца, — дакажце на справе, што смех не грэх, а сродка барацьбы са шкоднымі перажыткамі ў свядомасці людзей. Прапануем арганізаваць «Клуб аматараў смеху». Аб'яўляецца конкурс на яго лепшую назву. Для жадаючых стаць членам клуба пра-

пануем напісаць ці намалюваць для газеты смешную рэч (у сатырычным ці гумарыстычным плане). Чакаем вашага гумару, будучыя члены «Клуба аматараў смеху».

Прапануем вашай увазе некалькі вясёлых малюнкаў. Подпіс пад імі адзі: «Без слоў».

Рэдактар Ул. ГУЛЕВІЧ.

ПЕРШАМАЙ У ЧЫРВАНІ СЦЯГОЎ З НАМІ КРОЧЫЦЬ ПЕРАМОЖНА!

ПРАЛЕТАРЫЙ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАВНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Год выдання
другі
№ 14 (32)
ЧАЦВЕР
30
КРАСАВІКА
1970 года

Цана 2 кап.

ЮНАКІ І ДЗЯЧУЧАТЫ
НАСТОЙЛІВА АВАЛОД-
ВАЙЦЕ МАРКСІСЦКА-ЛЕ-
НІНСКАЯ ТЭОРЫЯІ, ВЬ-
ШЫНЯМІ НАВУКІ І ТЭХ-
НІКІ БУДЗЬЦЕ ВЕРНЫМІ
ЛЕНІНСКІМ ЗАПАВЕТАМ,
АКТЫЎНЫМІ БУДАЎНІ-
КАМІ КАМУНІЗМА!

(З Заклікаў ЦК КПСС да
1 Мая 1970 года).

СВЯТА ПРАЦОЎНЫХ УСЯГО СВЕТУ

Штогод у дзень 1 Мая працоўныя зямляна шара выходзяць з чырвонымі сцягамі і лозунгамі на вуліцы і плошчы гарадоў і вёсак, каб прадэманстраваць сваю рашучасць паслядоўна і няўхільна змагацца за ажыццяўленне ідэй марксізма-ленінізма, накіраваных на рэвалюцыйнае пераўтварэнне грамадства, за трыумф сацыялізму і камунізму ва ўсім свеце.

Працоўныя нашай краіны адзначаюць 1 Мая як вялікае і радаснае свята. У гэты дзень саўвечкія людзі падводзяць вынікі працоўных дасягненняў на шляху будаўніцтва камунізму, заўважваюць аб сваёй гадоўнасьці перагарадзіць дарогу вайне, утаймаваць аграрары, захаваць мір на зямлі.

Асабліва ўрачыста і радасна праходзіць святавае 1 Мая сёлетня. Гэта абумоўлена небылым палітычным і працоўным уздымам у краіне, выкліканым падрыхтоўкай і святкаваннем 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна, падрыхтоўкай да 25-годдзя перамогі над нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Саўвечкія людзям ёсць чым ганарыцца і чаму радавацца. «Нам ёсць, таварышы, аб чым рабіць справаздачу перад памяццю Леніна, зямлі Л. І. Браньнеў у дакладзе на ўрачыстым пасяджэнні ЦК КПСС, Вярхоўнага Савета СССР і Вярхоўнага Савета РСФСР, прысвечаным 100-годдзю з дня нараджэння

на У. І. Леніна. — Упершыню ў гісторыі сусветнай цывілізацыі, — падкрэсліў ён далей, — сацыялізм перамог поўнасьцю і канчаткова, пабудавана развіццё сацыялістычнае грамадства і створаны ўмовы для паспяховага будаўніцтва камунізму».

Сваімі велізарнымі поспехамі і перамогамі Саветскі Саюз, які гэта зямляна У. І. Ленін, аказаў рэвалюцыйны ўплыў на працоўных усюго свету. Наша прамысловасць, напрыклад, вырабляе ў цяперашні час за пэўны дзень больш прадукцыі, чым вырабляла яе прамысловасць царскай Расіі за цэлы год.

Паспяхова ажыццёўлена ў нас і культурнае рэвалюцыя. Зараз у СССР толькі ў вышэйшых навуковых установах вывучаюць 5 мільянаў чалавек. Больш 50 працэнтаў працоўнага насельніцтва (каля 85 мільянаў чалавек) мае вышэйшую, поўную і няпоўную сярэдняю адукацыю. А гэта значыць, што насельніцтва СССР з'яўляецца самым адукаваным у свеце.

Высока ацэньваючы ролю і заслугі саўвечкіх людзей, ЦК КПСС у першамайскіх Закліках урачыста аб'явіла: «Слава вядлікаму саўвечкаму народу — будоўлеснаму будаўніку камунізму, мужнаму барацьбіту за перамогу ідэй марксізма-ленінізма, за мір на ўсім свеце».

У першамайскіх Закліках ЦК КПСС падкрэсьліваецца таксама выдатная роля Камуністычнай

партыі як арганізатара і натхніцеля ўсіх жывых перамог.

ЦК КПСС у сваіх Закліках да 1 Мая 1970 года кліча працоўных СССР да новых працоўных подзвігаў у імя трыумфу камунізму ў нашай краіне. «Працоўны Саўвечкага Саюза! — урачыста гучаць словы Заклікаў. — Вышэй сядзь саўвечкія тэорыя і практыка абавязальнастаў, прынятых у гонар 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна, за дзяржывнае завяршэнне пяцігодкі».

Саўвечкі народ, верны запаведям Леніна, ніколі не зямлянаўся і не зямлянаўся ў рынках сваёй краіны, не жыве і не жыве толькі сваімі нацыянальнымі інтарэсамі. Усе свае перамогі і поспехі ён разглядае як састваўную, арганічную частку барацьбы і перамог працоўных усюго свету за светлую будучыню чалавецтва.

У дзень 1 Мая саўвечкі народ гораха вітае народы ўсіх краін, якія вядуць барацьбу за мір, дэмакратыю, нацыянальную незалежнасць і сацыялізм.

Над усім светам разнісціца першамайскі заклік ЦК КПСС: «НЯХАЙ ЖЫВЕ І МАЯ ДЗЕНЬ МІРНАГОДНАЯ САДВАРАЖАЦІ ПРАЦОЎНЫХ У БАРАБЬЦЕ СУПРАЦЬ ІМПЕРЫЯЛІЗМУ, ЗА МІР, ДЭМАКРАТЫЮ І САЦЫЯЛІЗМ».

Малюнак мастака В. Ермакова. (Фотахроніка ТАСС).

НАСУСТРАЧ ВЫБАРАМ

Цяперашняя перадвыбарчая кампанія праходзіць у знамянальныя дні, у абстаўноўцы велізарнага творчага ўздыму саўвечкіх людзей, выкліканая святкаваннем 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна.

25 красавіка адбыўся сход прафесарска-выкладчыцкага саставу, адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў і студэнтаў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта па вылучэнню прадстаўнікоў у састваў участковых выбарчых камісій па выбарах у Вярхоўны Савет СССР па выбарчых участках №№ 59/135 і 61/137.

Ва ўчастковую выбарчую камісію № 59/135 (цэнтр — памяшканне ўніверсітэта па вуліцы Саўвечкай, 108) і ўчастковую выбарчую камісію № 61/135 (цэнтр — памяшканне ўніверсітэта па вуліцы Кірава, 119) выбрана адпаведна па 11 чалавек.

(Нам кар.)

УНІВЕРСІТЭТУ АДЗІН ГОД

У ГЭТЫЯ дні ўвесь саўвечкі народ усё прагрэсуўнае чалавецтва адзначае рады выдатных гістарычных падзей. 22 красавіка мы адсвяткавалі 100-годдзе з дня нараджэння У. І. Леніна. Заўтра мы адзначаем Першамай, 9 мая наш народ будзе святкаваць 25-годдзе перамогі над фашысцкай Германіяй.

Для нас, гамельчан, сёлетні Першамай знамянальны яшчэ адной падзеяй — першай гадавінай з дня адкрыцця Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта. І як заўсёды на традыцыйных якіх складалі ў нашым народзе, у такіх урачыстых дні трэба рабіць справаздачу аб праведзенай рабоце.

Сёння, аглядаючыся на мінулы год, мы можам смела сказаць, што ўвесь калектыв ўніверсітэта, яго партыйная, прафсаюзная і камсамольская арганізацыя правялі вялікую работу па станаўленню ўніверсітэта. Аб гэтым сведчыць узровень ідэйна-палітычнага Узровень нашага студэнцтва, працоўны ўздым і поспехі, з якімі калектыв ўніверсітэта сустраў 100-годдзе з дня нараджэння У. І. Леніна. Прыемна адзначаць, што па ра-

ду паказчыкаў наш малады ўніверсітэт ужо вышэй за перадавыя пазіцыі не толькі сярод ВНУ рэспублікі, але і сярод ВНУ нашай краіны.

Многа выдатных спраў, прысвечаных 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, на ліку студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў нашага ўніверсітэта. Іх цырка пералічыць у межах гэтай артыкула. Таму я дазволю сабе спыніцца на адным, на наш погляд, асабліва важным мерапрыемстве.

Нашы факультэты, кафедры, бібліятэка ўніверсітэта правялі цікавыя выяўныя пасяджэнні ў многіх раёнах вобласці. У раённых цэнтрах, школах, калгасах і прадпрыемствах нашы прафесары і выкладчыкі выступалі з цікавымі лекцыямі, а студэнты дэманстравалі свае спартыўнае майстэрства і самадзейнае мастацкае творчасць. Гэтыя мерапрыемствы атрымалі высокую ацэнку ва ўсіх раёнах вобласці.

Вось такія асноўныя ўніверсітэта з рабочымі, калгаснікамі і навучэцамі, моладдзю ўсіх ра-

ёнаў Палесся, на наш погляд, з'яўляюцца адным з лепшых мусабі прапаганды навукі і культуры ў нашым народзе.

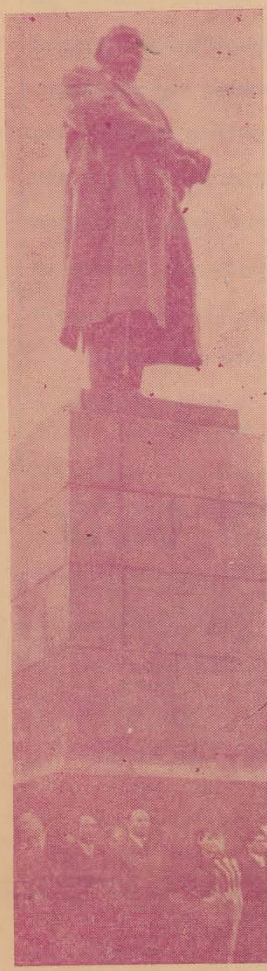
СЯРОД МНОГІХ пытаньняў адным з галоўных у перыяд станаўлення ўніверсітэта было і застаецца пытанне камплектавання яго высокакваліфікаванымі спецыялістамі. Узровень кваліфікацыі прафесарска-выкладчыцкага саставу ўніверсітэта з'яўляецца вызначальным не толькі ў якасці працоўнага маладых спецыялістаў, але і ў якасці навукова-даследчых работ, якія мы павінны выконваць для далайскага развіцця народнай гаспадаркі, павышэння культуры і ўраўноўнаў нашанага народа.

За мінулы год у ГДУ прыехала многа высокакваліфікаваных спецыялістаў — доктараў і кандыдатаў навук па розных спецыяльнасцях. Ва ўніверсітэце ўжо працуюць каля 100 выкладчыкаў з вучонымі ступенямі, у тым ліку 12 доктараў навук, прафесараў. У бліжэйшы час да нас прыедуць і пачнуць

працаваць доктары навук на кафедрах хіміі, механікі, геалогіі, палітэканоміі і г. д. Мы спадзімся, што па пачатку нашага навучнага года ў нас будзе працаваць каля 20 доктараў навук, прафесараў. Адначасова з запрашэннем высокакваліфікаваных спецыялістаў з боку, мы лічым, што галоўнай задачай усёго прафесарска-выкладчыцкага саставу з'яўляецца падрыхтоўка спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі за кошт інтэлектуальных рэсурсаў, г. зн. падрыхтоўкі доктараў і кандыдатаў дисертацый супрацоўнікамі ўніверсітэта. У мінулым годзе некаторыя з іх паспяхова ўжо абаранілі кандыдацкія дысертацыі, падрыхтаваў і зданыя да абароны яшчэ некалькі дысертацый. Рад супрацоўнікаў прыкамандзіроўвацца ў выдучыя навуковыя цэнтры для выканання дысертацыйных работ.

У нас значна ўзрастае магчымасці для навуковага росту супрацоўнікаў: па-першае, за кошт зніжэння аб'ёму вучэбных даручэнняў і, па-другое, за (Заканчэнне на 2-ай стар.)

СЛАУСЯ У ВЯКАХ, ЛЕНІН!

Савецкая краіна ўрачыста і шырока адзначыла стагоддзе з дня нараджэння У. І. Леніна.

22 красавіка з асаблівым уздэм правадзілі калектывы прадпрыемстваў, калгасаў і саўгасаў, усе савецкія людзі.

У дзень Ленінскага юбілею вялікі працоўны і творчы ўздэм паважаў у калектыве нашага ўніверсітэта. А ўвечары студэнты, прафесарска-выкладчыцкі састаў, работнікі нашага ўніверсітэта са слямі і транспарантамі прыйшлі на плошчу імя У. І. Леніна, дзе прынялі ўдзел у мітыngu працоўных г. Гомеля, прысвечаным юбілею правадзіра (НА ЗДЫМКАХ).

Удзельнікі мітыngu прадэманстравалі сваю вернасць запаведям Ільіча, гатоўнасць заўсёды і ва ўсім паступаць так, як вучыць беспримротны правадзір, як вучыць родная ленінская партыя.

БЕЛАРУСКАЯ ПАЭТЫЧНАЯ ЛЕНІНІЯНА

24 красавіка студэнты 3-ай і 4-ай груп першага курса гісторыка-філалагічнага факультэта правялі абмеркаванне паэмы А. Вялюгіна «Венер з Волгі». Гэты твор, прысвечаны дзіцінам і юнацкім годам У. І. Леніна, з'яўляецца адным з лепшых у беларускай літаратуры.

пастушаць выступленні Л. Гашко, А. Яроцкай, Л. Купрыныч, Л. Савіной, В. Буцшэнка, П. Ігнатэна і іншых. Ліры выказалі свае адносіны да гэтай паэмы, зачыталі тэа ўраўні, якія ім найбольш спадабаліся і якія найбольш ярка характарызуюць ранні перыяд жыцця У. І. Леніна.

Хацелася б пажадаць нашым студэнтам і надалей працягваць вечары-дэбаты па абмеркаванню такога ці іншага твору літаратуры, кіно і г. д.

С. ГАЛУЗА,
студэнт 1-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

УНІВЕРСІТЭТУ АДЗІН ГОД

(Заканчэнне. Пачатак на 1-ай стар.)

кошт узмацнення матэрыяльна-тэхнічнай базы ўніверсітэта. Дастаткова сказаць, што ў гэтым навучальным годзе мы набылі абсталявання столькі, колькі яго было набыта за ўсё гісторыю былога рэспублікі. Калі да гэтага дабаць выдаткі лабараторна-эксперыментальную базу Інстытута механікі металалінейных сістэм АН БССР, якая дакладна прадстаўляе нашым супрацьпраўнікам, то можна сказаць, што тэхнічнае забеспячэнне эксперыментальных работ на многіх напрамках прыродазнаўчых навук не абмяжоўвае пастаўную і выкананне навуковых работ на самым высокім навуковым узроўні.

З пытаннямі павышэння навуковай кваліфікацыі супрацоўнікаў ўніверсітэта неадарэна звязаны пытанні ўзбеласці работ студэнтаў, будучых вучоных і педагогаў. Трэба прывітаць на тое, што за гэты год у нас значна ўзрос аб'ём гаспадарча-даследчых навукова-даследчых работ, вызначыліся асноўныя навуковыя напрамкі, у цэлым стан навуковай дзейнасці ўніверсітэта пакуль знаходзіцца ў стадыі становлення. Тут вялікае поле дзейнасці для ўсіх кафедр і факультэтаў.

Нам асабліва хочацца падкрэсліць неабходнасць шырокага прыцягнення да навукова-даследчых работ студэнтаў, будучых вучоных і педагогаў. Трэба прывітаць ім любоў да навуцы і час вучбы на ўніверсітэце, выбар лепшых з іх і ракамэндаваць для работы ў навуковых і вышэйшых навуковых устаноў.

ВЯЛЮГІНА ў гэтым годзе выканала вучэбную частку, факультэты і кафедры ўніверсітэта. На аснове сабранай ва ўсіх ўніверсітэтах краіны вучэбнай дакументацыі мы стваравалі лепшыя ўё ўзроўні, накіраваныя на ўдасканаленне вучэбнага працэсу. Вялікую работу выдуч дэканаты і кафедры па планаванню, арганізацыі і кантролю за выкананнем вучэбнага планаў.

Вельмі карысным з'явіліся дэкады і тыдзеньныя агляды кафедр. У выніку планаванай работ партыйнай і камсамольскай арганізацыі, кафедр і факультэтаў у гэтым юбілейным годзе розна павысілася паспяховасць студэнтаў у параўнанні з мінулымі навучальным годам. Дастаткова сказаць, што ў з'яўляецца адным з лепшых у Беларусі і ў краінах сусветнага значэння. Цяпер пераод яго калектывам стаць рагунаў задача — зрабіць спорт ва ўніверсітэце.

ніях падастаў для заспакаення. Трэба адзначыць, што з'яўляецца адным з лепшых у Беларусі і ў краінах сусветнага значэння. Цяпер пераод яго калектывам стаць рагунаў задача — зрабіць спорт ва ўніверсітэце.

У нас яшчэ шмат цяжкасцей, звязаных з пераходам на новыя ўніверсітэцкія вучэбныя планы, многа нявырашаных пытанняў па спецыялізацыі на асобных факультэтах. Слаба выдзена кантроль за якасцю чытаеміх лекцыяў, уроўнем правядзення лабараторных семінараў і практычных заняткаў. Усе гэтыя пытанні павінны стаць у цэнтры ўвагі партыйных, прафсаюзных і камсамольскіх арганізацыяў, вучэбнай часткі, факультэтаў і кафедр ўніверсітэта.

Асабліва ўвагу трэба ўдзяліць падрыхтоўцы да новага прыёму студэнтаў на першы курс. Для таго, каб захаваць мінулагодняе становішча, калі ў нашым ўніверсітэце быў самы вялікі конкурс сярод ВНУ рэспублікі, нам неабходна правесці вялікую актывізацыю-раскрутку сельскай моладзі. Трэба часцей сустракацца з выпускнікамі школ, арганізоўваць выступленні на радыё і тэлебачанню, часцей выступаць у абласных і рэспубліканскім друку, асветляць ўсе аспекты падрыхтоўкі спецыялістаў у нашым ўніверсітэце.

ЛАБОРАЧЫ аб рабоце факультэтаў, трэба адзначыць, што, бадай, адзін з іх так не пераўтварыўся за мінулы год, як факультэт фізічнага выхавання і спорту. Неадарэна, па вынігах зімовага экзаменацыйнага сесіі факультэт заняў замест традыцыйнага апошняга месца — гэта нааравае трэцяе месца, не на можа адстаць ад гісторыка-філалагічнага і біёлага-глебаванага факультэтаў. На гэтым факультэце палепшылася дысцыпліна і ўзрасло пачуццё адказнасці за работу калектыву. Ва ўсёагульным юбілейным славораўце на лепшую пастаўную спартыўна-масавую работу, прысвечаным 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, наш ўніверсітэт заняў першае месца сярод ўніверсітэтаў Савецкага Саюза. Акрамя гэтага, нашы спартсмены заававалі многа першых месц на рэспубліканскіх юбілейных спаборніцтвах, падрыхтавана значная колькасць чэмпіёнаў і рэкардсменнаў.

Група нашых студэнтаў залічана кандыдатамі ў зборную алімпійскую каманду краіны. Ва ўсім гэтым вялікая заслуга калектыва. Цяпер пераод яго калектывам стаць рагунаў задача — зрабіць спорт ва ўніверсітэце.

сістэме сапраўды масавым. Неабходна ўцягнуць у актывнае спартыўнае жыццё не толькі ўсіх студэнтаў, але і ўсіх выкладчыкаў і супрацоўнікаў ўніверсітэта. Факультэт павінен у гэтым годзе ўзначаліць стварэнне летняга спартыўнага комплексу на тэрыторыі ўніверсітэта і спартыўна-выхараўленчага лагера ў Чонках.

Многае для ўніверсітэта ў мінулым годзе зрабілі і нашы выкладчыкі. Напярэдня юбілею Ільіча мы атрымалі выдатны з'яўляецца адным з лепшых у Беларусі і ў краінах сусветнага значэння. Цяпер пераод яго калектывам стаць рагунаў задача — зрабіць спорт ва ўніверсітэце.

У гэтым годзе Дзяржаўны Інстытут праектавання вышэйшых навуковых устаноў у Маскве прыступіў да праектавання нашага ўніверсітэцкага гарадка, які размешчана ў мясціні Луканіна Савіна ў раёне Валатава. Побач з ўніверсітэцкім гарадком будзе праектавана акадэмічны гарадок філіяла Беларускай Акадэміі навук. Такім чынам, у раёне Валатава вырасце грандыёзны комплекс, які будзе ўдасяляць аднаўленне навуцы і падрыхтоўкі кадраў па прыкладу лепшых айчынных і замежных навукова-ўніверсітэцкіх цэнтраў.

Аднак, нягледзячы на добрыя перспектывы, самым цяжкім пытаннем у развіцці ўніверсітэта на бліжэйшы дзень застаецца пытанне вучэбных памішанкаў. Наўняныя карпусы не могуць задавоіль бурна развіваючыся патрэбнасці ў стварэнні новых лабараторыі і кабінетаў. Ужо зараз пры двухнарамнай рабоце нам не хапае звычайных аўдыторыяў, не кажуць ўжо аб спецыялізаваных лабараторыях і кабінетах. Таму галоўнай задачай з'яўляецца неадкладнае будаўніцтва новага вучэбнага корпусу на 9 тысяч студэнтаў. У гэтым надзвычай важным пытанні нам павінны аказаць дапамогу абласныя партыйныя і савецкія органы, Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

Не менш важным пытаннем у працэсе становлення ўніверсітэта з'яўляецца забеспячэнне кватэрамі прафесарска-выкладчыцкага саставу ўніверсітэта. Нам толькі сёлета патрабуецца 50 кватэр. У гэтым годзе нам неабходна прыступіць да будаўніцтва двух дзевіціпавярховых інтэрнатаў палепшанай планіроўкі.

Хочацца некалькі слоў сказаць аб культуры вытворчасці, рабоце нашых лабараторыяў, кабінетаў і г. д. У нас ёсць падаставы дзівяць, што мы ўжо дабіліся пэўных поспехаў у гэтых пытаннях. У выніку вялікай работ нашага вучэбна-даследчага персаналу, і перш за ўсё лабарантаў і прапаратараў, пераўтварыліся нашы лабараторыі і кабінеты. Нахай яны яшчэ не ўсе забеспячаны неабходным абсталяваннем і апаратурай, але ўсёды лічы чысты і падрыхтаваны для выдзлення вучэбных заняткаў, радыюць нас, выкладчыкаў, і студэнтаў, дапамагаюць павышаць якасць вучэбнага працэсу.

Патрыць БРОўКА.

ІДУ ЗА ІМ...

Іду за ім...
За кожным следам
За кожным, за яго радком.
Змоў у Паронію. Наведаў
Я той драўляны, смольны дом.
Стно,
Схіліўся за парогам.
Нбы ягоны голас чудь,
Дзе ён спыняўся ненадоўга
Прад тым, як свет
ускальхнуць.
І ўскальхнуў...
А сэрцу горка,
І ўсім відома вам—чаго,—
Во я зайздросічу пават
бэрыям,
Што чулі, бачылі яго.
А на двары —
Натоўпам тья,
Што назаўжды з'яднаны з
Ім,
І гучнапольскае «нех жыё»!
Да слоў яго пры доме тым,
І вера моцная
У народзе —
Як лету скорыцца зіма,
Што ён і сёння ў свеце
ходзіць...
Чакайце, дзе яшчэ няма!

Новы зборнік

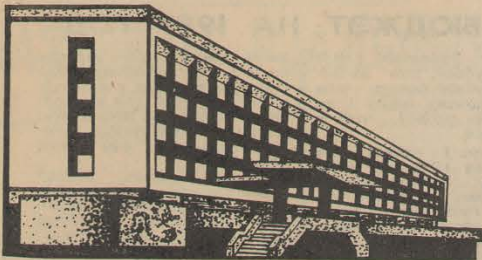
Выйшаў у свет XXXVII ленінскі зборнік, падрыхтаваны Інстытутам марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС, выдадзены Палітвыдавствам.

XXXVII ленінскі зборнік змяшчае больш як 500 публічковых упершыню дакументаў У. І. Леніна.

Зборнік надрукаваў у ленінградскай друкарні «Пячатны двор».

(ТАСС).

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, ПРАФКОМАУ І КАМІТЭТА ЛКСМБ
ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 34 (707)

Аўторак, 13 снежня 1988 г.

Газета заснава
ў верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цана
2 кап.

САВЕТ МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКОЙ ССР ПАСТАНОВА

ад 29 лістапада 1988 г. № 349
г. Мінск

АБ ПРЫСВАЕННІ ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ
ГОМЕЛЬСКАМУ ДЗЯРЖАўНАМУ УНІВЕРСІТЭТУ

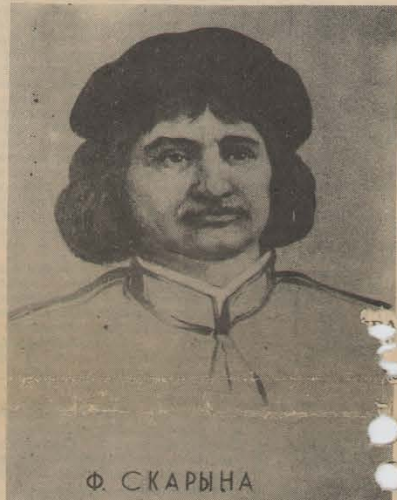
Савет Міністраў Беларускай ССР пастанаўляе:
Прысвоіць імя Францыска Скарыны Гомельскаму дзяржаўнаму ўніверсітэту Міністэрства народнай адукацыі БССР і ў далейшым імянаваць яго Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны.

Нам. Старшыні Савета Міністраў
Беларускай ССР
Упраўляючы Справамі Савета
Міністраў Беларускай ССР

У. Еўтух.

Л. Максімаў.

Віктар ЯРАЦ

Ф. СКАРЫНА

ВЯРТАННЕ СЛОВА

З глыбінэ часоў глядзяць
імяны
незамутнёнай чысціні.
Спылілі ўчарнелыя чаўны.
А ў слоў Скарыны —
подых новы.

Стагоддзі-брычкі адрывелі
пад шум бароў і пясвіст
іскры.
Свой мінуўшчыны надзеі
марудна копі валаклі.

З друкарнаў старажытнай
Прагі,
між Італьянскіх камяніц
імянуў нагляд — ён славы
прагнуў
для той Зямлі, дзе звон
кырыціц.

дзе свецяць сцэжкі
і дубров,
пчаліны рой гудзе вясной
і, нібы зёлкі, лечаць словы
сваёй надзейнай прастаёй.

змяноку сілай і настоем,
духмяной за ліповы мёд.
І тыя словы — сам народ,
іакому будзе ён даскону

вяртаць па літары здалёк
іагоны слях, агоні зрок.
І ён — ратай аблезаў
краю —
не дзеся званяў і выгод
з чала прасветленага пот
рукой стамлёнай выпірае.

6 снежня 1988 г.

АГУЛЬНАЯ БЯДА

Вестка аб землетрасенні ў
Арменіі з цяжкімі трагічнымі
вынікамі вялікім болей аджук-
вулася ў сэрцах усіх членаў
нашага шматтысячнага ўніверсі-
тэцкага калектыву. Адрэзж
ва ўсіх вучэбных карпусах былі
вывешаны заклікі камітэта
ЛКСМБ са словамі: «Людзі!
Калі Вы не раўнадушныя да
чужой бяды, просім Вас унесці
свой насьлявы грашовы
ўклад у фонд апазыцыі дана-
могі папаірэўшым раёнам Ар-
меніі».

І першы ўклад зрабіў сам
камітэт камсамола ГДУ. З яго
асабовай карткі ў абласным
штабе працоўных спраў у гэ-
ты фонд пералічана 2000 руб-
лёў для набыцця цэплага адзен-
ня і харчавання для армян,
якіх напаліла вялікая гора.

Цяпер ва ўніверсітэце фар-
міруецца студэнцкі атрад биз-
нэсавыя працы, які ў час зі-
мовых канікула адправіцца ў
далёкую Арменію, каб ака-
заць насьлявую дапамогу ў ад-
наўленні разбураных будынкаў.

Пачаўся добраахвотным ўклад
грашовых сродкаў у фонд дапа-
могі папаірэўшым раёнам Ар-
меніі, студэнтамі і аспіранта-
мі. Яны наведвалі нам а камі-
тэта камсамола ГДУ, для гэтых
мет на ўчарашні дзень ужо
ўнесены многія сотні рублёў.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

16 снежня ў актавай зале
ўніверсітэта адбудзецца сход
камсамольскага актыўна ГДУ.

На парадка дня выносяцца
наступныя пытанні:

1. Аб ходзе выканання па-
становаў Дзяржаўнага камітэ-
та ССР на народнай адука-

цыі, Сакратарыята ЦК ВЛКСМ
і ВПС ССР «Аб першачарговых
мерах па папярэньню ўдзелу
студэнтаў у кіраванні ВВУ».

2. Арганізацыйнае пытанне.
Пачатак сходу ў 14 гадзін.

КАМІТЭТ
КАМСАМОЛА ГДУ.

НА МІНУЛЫМ тыдні ў панядзелак з
беларускай сталіцы — Мінску ў наш
ўніверсітэт прыйшла радасная вестка:
Савет Міністраў Беларускай ССР
аб прысваенні ГДУ імя Францыска Скарыны.
Гэта навіна па-сапраўднаму ўсхвалявала
выкладчыкаў, супрацоўнікаў, аспірантаў і сту-
дэнтаў.

З нагоды знамянальнай падзеі на наступ-
ны ж дзень у актавай зале адбыўся ўрачысты
сход. Уступным словам яго адкрыў рэктар
ўніверсітэта акадэмік АН БССР В. В. Бокунь.
Ён зачытаў пастанову Савета Міністраў
БССР аб прысваенні Гомельскаму дзяржаў-
наму ўніверсітэту імя Францыска Скарыны і
прадаставіў слова загалючы кафедры бела-
рускай мовы, заслужанаму дзеячу навукі
БССР, прафесару У. В. Анчэнку — аўтару
фундаментальнай працы па лінгвістычнай Ска-
рынаў, вылучанай на атрыманне Дзяржаў-
най прэміі БССР у галіне навукі.

Уладзімір Васільевіч расказаў аб асноў-
ных этапах у жыцці, навуковай і творчай
дзеятнасці гения беларускага народа, падкрэ-
сліў неперарывнае вызначэнне яго багатай спад-
чыны ў розных галінах навукі і для сённяш-

Да 70-годдзя БССР і КПБ ДНІ НАВУКІ

Кожнай юбілейнай даце Са-
вецкай Беларусі і Кампартыі
рэспублікі працоўныя калектывы,
у гэты беларускі народ рых-
туюць дастойную сустрэчу. І ста-
ла традыцыяй напярэдадні зна-
мянальных дат даваць сваёсвае-
слівныя справаздачы аб сваёй да-
сяжэннях. Перад шырокімі
аўдыторыямі падводзяцца выні-
кі зробленага, вызначаюцца
перспектывы на будучыню.

Агульнанародныя поспехі ў
многім залежаць ад узроўню
развіцця айчынай навукі, эфек-
тыўнасці ўкаранення яе здобыт-
каў у народную гаспадарку.
Імяна гэтым тлумачыцца тая
высокая зацікаўленасць да

нята пакалення. Прамоўца сказаў аб
што прысваенне Гомельскаму дзяржаўна-
му імя Францыска Скарыны, 500-годд-
дзя нараджэння якога па рашэнню ЮНЕС-
ка будзе адзначана ва ўсім свеце, на-
асаблівы сэнс. Цяпер значна ўзрастае аў-
тэнт ГДУ, ён набудзе статус аднаго з вяд-
ўніверсітэтаў. Таму нам неабходна не т-
і шанаваль плённую спадчыну вялікага
вешніка, але і больш глыбока вывучаць
даследаваць яе.

Шматтысячны калектыв нашага ўні-
тэта цэпла павіншаваў з выпадку прысва-
ення імя Францыска Скарыны сакра-
абкома КПБ С. П. Бабыр. Ён сказаў,
тэта не толькі высокая адзнака заслуг в-
чай навукаўчальнай установы Беларускага
дэсяці, але і ўскладанне абавязка да бо-
значных поспехаў у нарыхтоўцы высока-
ліфікаваных спецыялістаў, развіцця айчы-
навукі.

На вечары шчырыя словы прызнання
лікаму Францыска Скарыне, аб неабход-
быць дастойным яго імя гаварылі да-
кафедры ўсеагульнай гісторыі Л. М. Гар-
студэнтка гр. Р-42 філалагічнага факультэ-
стыпендыянтка Саветаўнага Фонда культа
Івэса Шчарбакова, дэкан гэтага ж факультэ-
тэта М. Ф. Гуліцікі.

Сваёсваеаблівым было выступленне да-
кафедры беларускай літаратуры члена
коза пісьменнікаў ССР В. У. Яраца. Ён п-
чытаў пастаўчаны радкі, якія нарадзіліся
душы паэта ў сувязі з хвалюючай падзеяй.
У заключэнне энту выступілі В. В. Бокунь.
Ён зазначыў: нам патрэбна не толькі гавары-
да тым, што ўніверсітэт прысвоена імя
Францыска Скарыны, але і стварыць на-
торныя-музей, усе экспанаты якой на пра-
на расказвалі б пра жыццёвую і твор-
дзеінасць слаўтага вучонага-асветніка, з'
ляліся матэрыялам для больш глыбля-
вывучэння і даследавання яго вялікай сп-
чыны.

Урачыстая частка сходу закончана. Ады-
васцця заслона. У глыбіні сцэны — парты
Францыска Скарыны на фоне каларытна-
беларускага кравіцка. Паўняўца канца
мастацкай самадзейнасці. Праграма яго бы-
невялікая. Але кожнае выступленне было
стрэта гарачымі апладысмантамі гледач-
бо было напоўнена беларускімі народнымі
матывамі.

Ва ўрачыстым сходзе прынялі ўдзел
прэсутычалі на канферэ члены бюро абко-
КПБ сакратар абласнога камітэта парты
С. П. Бабыр, першы сакратар гаркома КП
У. Р. Алаўкоўскі, а таксама намеснік ста-
шыні абласнаўкома Т. Ф. Крутаўцова, зага-
чыні аддзела навукі і навукаўчальных устано-
абкома КПБ М. М. Воінаў.

акадэмік АН БССР, лаўрэат
Дзяржаўнай прэміі ССР В.
Бокунь падрабіцца расказаў
дасяжэннях ўніверсітэта
япоўны 20 гадоў яго існава-
ня. Барыс Васільевіч значны
ўвагу ўдзяліў перспектываў
развіцця вядучай вышэйшай
навукаўчальнай установы Белар-
скага Палесся.

Выступленне В. В. Бокунь
дзіяліла ачысленую дыск-
сію. Галоўным чынам яна д-
тычылася глыбокага вывучэн-
цы праблем, якія ўзніклі
сувязі з аварыяй на Чарнобыль-
скай АЭС і выдчылі навукова-
абрунтаваных рэкамендацый.
У другой палове таго ж д-
праходзіла сустрэча вучоных
выкладчыкаў, супрацоўнікаў,
аспірантаў і студэнтаў. З в-
лікай увагай былі выслуханы
выступленні дырэктара адна-
з вядучых у сістэме АН БССР
Інстытута цэпла-масаабмену
(Заканчэнне на 4-й стар.)

За педагогические КАДРЫ

Бюллетень, посвященный 25-летию Гомельского государственного педагогического института имени В. П. Чкалова

Воскресенье, 25 декабря 1955 г.

Работники научно-исследовательских учреждений и высших учебных заведений! Двигайте вперед советскую науку, повышайте роль науки в техническом прогрессе нашей страны. Развивайте критику недостатков в научной работе! Улучшайте подготовку специалистов!

(Из Призывов ЦК КПСС к 38-й годовщине Октябрьской социалистической революции)

КОЛЛЕКТИВУ НАУЧНЫХ И АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ И СТУДЕНТОВ ГОМЕЛЬСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ИНСТИТУТА ИМЕНИ В. П. ЧКАЛОВА

Министерство просвещения Белорусской ССР горячо приветствует студентов, профессорско-преподавательский и административно-технический персонал Гомельского государственного педагогического института имени В. П. Чкалова в связи с его 25-летним юбилеем.

Гомельский государственный педагогический институт был создан в годы первой пятилетки СССР и явился одним из первых высших педагогических учебных заведений республики. Создание института является ярким свидетельством большой заботы Коммунистической партии и советского государства о развитии народного образования в Белорусской ССР и воспитании молодого поколения в духе коммунизма.

За 25 лет своего существования Гомельский педагогический институт внес большой вклад в дело развития народного просвещения республики. За это время институт подготовил свыше четырех тысяч учителей, которые успешно работают в школах и учреждениях народного образования. Многие воспитанники института награждены орденами и медалями СССР, носят почетное звание Заслуженного учителя школы.

Отмечая 25-летний юбилей, Министерство просвещения Белорусской ССР призывает преподавателей и всех работников института обеспечить дальнейший подъем учебно-воспитательной работы с тем, чтобы из стен института выходили высококвалифицированные, идейно и политически вооруженные учителя семилетней и средней школы, активные борцы за выполнение директив Коммунистической партии и Советской власти об осуществлении среднего образования и политехнического обучения молодого поколения.

Министр просвещения Белорусской ССР И. ИЛЬЮШИН.
г. Минск,
24 декабря 1955 года.

25 лет

Гомельский государственный педагогический институт имени В. П. Чкалова празднует свой двадцатипятилетний юбилей.

Создание педагогического института в Гомеле, наряду с открытием педагогических вузов в Минске, Могилеве и других городах, явилось результатом осуществления в нашей стране ленинско-сталинской национальной политики, огромной заботы Коммунистической партии и Советского правительства о развитии экономики, культуры и благосостояния белорусского народа.

За годы своего существования институт воспитал большой отряд советских учителей для семилетней и средней школы.

Особенно плодотворна деятельность института в послевоенный период. В нем проведена не только большая работа по расширению и укреплению существовавших факультетов — физико-математического, естественного, языка и литературы, но и открыты новые факультеты: исторический и физического воспитания.

Профессорско-преподавательский коллектив института укомплектован опытными и квалифицированными работниками. В этой связи нужно отметить деятельность старейших работников института доцентов И. П. Яновича, А. Н. Тампа, И. А. Ильиных, Л. Е. Тимошковой, Ф. И. Шмидова, М. Ф. Лозбена, кандида-

тов наук В. Д. Глатенка, А. И. Масюковой, старшего преподавателя И. И. Сильванского, Л. М. Хачевича, М. А. Томберг, Л. И. Гройлинер и других.

Повышение качества научно-педагогической работы способствует улучшению успеваемости студентов. Так, если в 1953—54 учебном году успеваемость студентов составляла 86,3 проц., то в 1954—55 учебном году она поднялась до 94,2 процента. В настоящее время на физико-математическом и естественном факультетах проводится серьезная работа по политехнической подготовке будущих учителей.

Однако было бы неверно за достигнутыми успехами не замечать некоторых недостатков, которые еще имеют место в работе института. Так, не на всех кафедрах и факультетах ведется действенная борьба за глубокие и прочные знания студентов.

Центральный Комитет Коммунистической партии и Советское правительство требуют всемерного улучшения подготовки специалистов для всех отраслей народного хозяйства.

Коллектив научных работников, студентов и обслуживающего персонала, готовясь к XX съезду Коммунистической партии Советского Союза, настойчиво борется за искоренение имеющихся недостатков, за улучшение учебно-воспитательной и научно-исследовательской работы.

ПРИКАЗ № 381 Министра просвещения Белорусской ССР

г.р. Минск, 23 декабря 1955 года

В связи с 25-летним юбилеем Гомельского государственного педагогического института наградить значком «Отличник народного просвещения» следующих работников института:

1. Ангиря Степана Филипповича — директора института.
2. Масюнову Анастасию Игнатьевну — ст. преподавателя кафедры марксизма-ленинизма.
3. Сидорова Владимира Степановича — ст. преподавателя кафедры марксизма-ленинизма.
4. Жирикову Ольгу Александровну — ст. преподавателя кафедры русского языка.
5. Тимошев Федора Никитича — ст. преподавателя кафедры белорусского языка.

6. Ильиных Ивана Афанасьевича — зав. кафедрой истории СССР.
7. Евдокименко Георгия Савича — зам. директора по учебной и научной части.
8. Шмидова Федора Исааковича — зав. кафедрой математики.
9. Никитина Степана Петровича — ст. преподавателя кафедры физики.
10. Тампа Алексея Никитовича — зав. кафедрой химии.
11. Братолобова Александра Ивановича — декана факультета естественных наук.
12. Меньшинову Наталью Исидоровну — зав. кафедрой ботаники.
13. Костюка Ивана Николаевича — ст. преподавателя зоологии.
14. Терешковца Якова Трофимовича — зав. кафедрой теории и методики физвоспитания.

Министр просвещения Белорусской ССР И. ИЛЬЮШИН.

Высокое призвание

Каждый человек должен найти свое место в жизни, определить свое призвание. От правильного решения этого вопроса во многом зависит его дальнейшая деятельность.

Еще будучи в школе, я проникся большой любовью к профессии учителя, а впоследствии и осознал, как высоки, почетны и ответственны его задачи. По праву называют наших педагогов инженерами человеческих душ. Поэтому после окончания шко-

лы без колебаний пошел в педагогический институт.

В институте предоставлены все условия для успешной учебы, благодаря которым я получил возможность заниматься только на «отлично». Очень скоро мое желание осуществилось. Я буду воспитывать молодое поколение, которому предстоит построить коммунистическое общество.

Ф. БЫНОВ,
студент IV курса истфака.

Наши стипендия

Имена студентов — стипендиатов: Ф. Быкова, М. Ковалева. Безвестны всему институту умение сочетать общественной работой.

Студент IV курса истфакультета Ф. Быков получает стипендию имени Ф. Белинского. Не ограничиваясь материальной помощью, Быков систематически работает в читальном зале института. Он активист и комсомольский мероприятий. В этом учебном году стипендиат имени Сталина III курса физико-математического факультета М. Ковалева возглавляет сектор шефского комсомольского бюро.

Возглавляя сектор шефского бюро, он организовал закупку черт для подшефного колхоза.

Студент IV курса физического факультета В. Тарабей — комсомольский активист.

В. Тарабей является членом многих полезных комсомольских организаций. На III курсе истфакультета избрал его членом комсомольского бюро В. Тарабей — член комитета молодежи института, ответственный за налаживание политико-воспитательной работы в комсомольских организациях.

В. ПОТА,
студент II курса л

СТУДЕНТЫ — ОТЛИЧНИКИ

На снимке: (слева направо): А. Емельянова (естфак), В. Батаев (физмат), Г. Ревинская (физмат), А. Зарецкая (истфак), Каптуревский (факультет физвоспитания), М. Шустова (ф. Быков (истфак), Л. Межевич (литфак).

К НОВЫМ УСПЕХАМ В УЧЕБНОЙ

Коммунисты в авангарде

Партийная организация института настойчиво борется за улучшение качества научно-педагогической работы. Коммунисты, как правило, показывают пример высокой активности и добросовестного отношения к выполнению своих обязанностей.

Подлинными мастерами педагогического дела показывают себя коммунисты И. Кудрявицкий, В. Сидоров, А. Беляев, А. Тэмп, Л. Тимошкова, Э. Модина и другие. Их отличительной чертой является высокая требовательность как к себе, так и к студентам.

Партийная организация налаживает среди студентов, преподавателей и технических сотрудников большую политико-воспитательную работу.

Заслуживает одобрения опыт парторга естественного факультета тов. А. Н. Тэмп, который всю воспитательную работу на факультете проводит, опираясь на комсомольский и профсоюзный актив факультета, кропотливо выращивая все новый и новый актив. Положительным является инициатива физико-математического факультета, который организовал вечер отдыха студентов совместно со студентами института инженеров железнодорожного транспорта.

В составе партийной организации насчитывается 22 коммуниста-студента, которые показывают образцы в учебе и общественной работе.

Однако среди студентов-коммунистов есть еще такие, которые работают не в полную меру своих сил. К ним, например, относятся тт. В. Вигасин и Н. Байков, которые систематически на протяжении учебы получают удовлетворительные оценки. Некоторые из коммунистов-студентов как, например, И. Бурылин и А. Миrowsкий учатся хорошо, но слабо участвуют в общественной работе.

Немалую помощь наш институт оказывает партийным организациям города и области в постановке пропагандистской и лекционной работы.

Среди пропагандистов у населения заслуженным авторитет пользуются именные лекторы-коммунисты тт. Г. В. Лашкевич, С. Ф. Ажгирей, К. И. Жириков, А. А. Филимонов, А. Г. Беляев.

В скором времени начинается зимняя экзаменационная сессия. Она будет проходить в период подготовки и проведения XX съезда Коммунистической партии Советского Союза. Дело чести всего коллектива института встретить XX съезд ВКСС еще лучшей постановкой как учебно-воспитательной, так и научно-исследовательской работы.

Е. СЕМЕНЧУН,
секретарь партбюро
парторганизации института.

Укрепляем связь с учителями

Поддерживать тесную связь со школой научные работники нашего института считают своей важнейшей задачей.

В помощь учителям города и области издано методическое письмо «О проведении уроков повторения по истории в V—VII классах», подготовлены доклады для учительских совещаний и курсов директоров школ: «Атеистическое воспитание учащихся в школе и семье», «Организация и методика внутрискольного контроля» и др.

Члены кафедры педагогики принимают активное участие в пропаганде педагогических знаний через районский лекторий, в методической работе с учителями города и области. Учителя химии и физики имеют возможность пользоваться кабинетом школьного эксперимента, лабораториями физико-математического факультета. Преподаватели естественных наук получают необходимую консультацию по организации

пришкольного участка. Историко-археологической картой Гомельской области, созданной студентами под руководством доцента К. В. Эле, пользуются преподаватели истории и географии для вовлечения в краеведческую работу учащихся.

Но нашему коллективу научных работников необходимо еще многое сделать, чтобы связь со школой была не эпизодической, а постоянной, чтобы она приносила максимальную помощь как школе, так и институту.

Доцент С. ЛЕРМАН.

Студенческие кружки

В институте работает около 20 научных студенческих кружков.

Живо и интересно прошла недавно организованная астрономическим кружком под руководством кандидата физико-математических наук С. П. Никитина дискуссия на тему: «Современное состояние проблемы полета в мировое пространство». Сейчас кружковцы готовятся к дискуссии «Есть ли жизнь на других планетах?».

Много нового и интересного готовит исторический и литературно-творческий кружки, а также кружок радиооператоров. Член исторического кружка А. Клоп подготовил доклад о революционных событиях на Гомельщине.

Педагогический кружок занят изучением и обобщением опыта пионерской работы в школах г. Гомеля. Так, студентка Е. Петухова работает тему о воспитательной работе комсомольцев старших классов с пионерами, студентка М. Шестопалова изучает вопрос о роли родительской общественности в деятельности пионерской организации.

Е. ТНАЧ,
студент II курса истфака.

Нашему институту

Восень цёпляя, прыгожая
Залацця ронны кут.
З вёснi, што стаць над Сомам,
Я прыхаюу у інстытут.

З гэтых пор — вы мне навярце,
—
Была кажуна сваю,
Палобіу юначым сэрцам
І студэнцуну сямю.

Палобіу у працы будыні я,
Хоць то летам, хоць зімой.
Знаю, веру — не забуду я
Інстытут любімы мой.
Не забуду дні зімовыя,
Зала у радасным святле...
Паўтараю усе словы мя:
«Наш сягоння любілей»

Словы гэтыя прынятыя
Чую я і там і тут...
У жыццё дарогу светлую
Мне адкрыў наш інстытут.
Васіль КЛІМЯНКОУ,
студэнт IV курса літфака.

В радиотехнической лаборатории. На снимке: Старший преподаватель И. И. Сильвонский руководит практическими занятиями студентов.

За глубокое изучение марксистско-ленинской теории

Коллектив кафедры основ марксизма-ленинизма в своей работе руководствуется задачей неуклонного повышения идейно-теоретического уровня преподавания марксистско-ленинской теории, повышения научно-методической квалификации преподавателей и улучшения лекционной пропаганды среди трудящихся г. Гомеля и области. Преподаватели кафедры в своих лекциях и семинарских занятиях стараются донести до сознания студентов основы марксистско-ленинской теории, пробудить живой интерес к изучению произведений классиков марксизма-ленинизма.

Однако, наряду с хорошими моментами, у нас есть еще и оспины. В числу таких оспин В. Победенко, И. Боброва, З. Iрова, Д. Гоголев, А. Дерга Д. Фейгин и другие.

Наш долг добиться того, все студенты получили глубокое знание по марксистско-ленинской теории.

Наряду с учебной работой, кафедра марксизма-ленинизма ищет большую воспитательную работу среди студентов, преподавателей и технических сотрудников. Преподаватели тт. Е. А. Семев, А. Г. Беляев, И. В. Кудрявицкий, А. М. Гуревич, Н. Д. Волда М. С. Дубельский, Р. Р. Тимоко и другие руководят семинарами пропагандистов, проводят конференции для самостоятельного изучения марксистско-ленинской теории лекции для населения г. Гомеля и области.

Мы прилагаем все силы к тому, чтобы готовить высококачественных беззащитных преданных Коммунистической партии учителей.

А. ФИЛИМОНО
кандидат исторических наук
заведующий кафедрой
марксизма-ленинизма

Студенты всех факультетов с большим интересом изучают основы марксизма-ленинизма, политическую экономию и философию. Хорошо готовятся к семинарам по основам марксизма-ленинизма студенты: И. Цалий, В. Потеевко, В. Шичко, А. Василько, В. Оффенгендия (I курс физмата), М. Кришталь, И. Темкина (I курс литфака), Г. Довженко, И. Карабатов (2 курс остфака) и многие другие.

Глубокие знания обнаруживают на семинарах по философии студенты: А. Михневич, П. Миронова (3 курс литфака), А. Берендеева, Б. Ковалерчик (остфак) и другие.

За дальнейшее улучшение подготовки педагогических кадров

Гомельский педагогический институт, один из старейших вузов республики, отмечает в этом году свое 25-летие.

В октябре 1930 года был организован двухгодичный агропедагогический институт в составе физико-математического и химико-биологического отделений. В 1933 г. он перешел на трехлетнее, а годом позже, в 1934 г., — на четырехлетнее обучение; в том же году организовано заочное отделение. В 1935 г. был открыт факультет языка и литературы и создан учительский институт.

В связи с расширением школьной сети, с ростом количества учащихся в годы первой пятилетки возмужала насущная потребность в создании педагогических вузов в стране. Если в начале 30-х годов наши вузы комплектовались главным образом за счет окончивших подготовительные курсы и рабочие факультеты, то позже, по мере роста и укрепления общеобразовательной школы, основ-

ным контингентом поступающих в вузы стали выпускники средних школ. Непрерывно росло и число студентов в институте, увеличилось количество выпускников. Если в 1932 г. было выпущено 75 человек, то в 1933 г. — 128, а в 1937 году — 234 человека.

До Великой Отечественной войны институт закончили 1759 человек. Большинство из них работает в семилетних и средних школах, некоторые из окончивших преподают в вузах.

В годы Великой Отечественной войны институт эвакуировался в г. Киров. Большинство преподавателей и студентов, находящихся в Советской Арии или в партизанских отрядах, с оружием в руках защищали свободу и независимость своей Родины. Многие из них награждены орденами и медалями Союза ССР.

После изгнания немецко-фашистских захватчиков с советской земли, благодаря неустанным работам Ком-

мунистической партии и Советского правительства, институт был восстановлен 1 октября 1944 г. он начал работать в составе следующих факультетов: физико-математического, естественного, языка и литературы и исторического; было восстановлено также заочное отделение. В 1949 г. организован новый факультет — физического воспитания и спорта. В настоящее время институт имеет пять факультетов. В институте, включая заочное отделение, обучается свыше трех тысяч человек.

За 25 лет было произведено 21 выпуск. Только на стационаре подготовлено 4458 высококвалифицированных работников школ, культурно-просветительных учреждений и других отраслей народного хозяйства нашей страны.

Большинство выпускников института — преподаватели средних школ Белорусской ССР. Только в Гомельской области учителями в старших классах работает более 700 человек. Многие наши питомцы участвуют на руководящей работе в системе народного просвещения. В Гомельской области 251 средняя и семилетняя школа, а в 125 из них директора работают окончившие

наш институт. Лучшие из них А. Г. Назаренко, К. Н. Выдрев, А. А. Медвильков, В. М. Ланту П. А. Соболевский, В. А. Байкий и другие. Многие выпускники работают в партийных и советских учреждениях.

Педагогический институт комплектуется и дифференцированными педагогическими кадрами.

В настоящее время на 14 кадрах работает 109 научных работников, в числе которых один доцент, 39 доцентов и кандидатов наук и 69 преподавателей. Педагогические кадры института по своему качеству и деловым качествам вполне отвечают вузовским требованиям.

Преподаватели института постоянно повышают свой теоретический и идейно-политический уровень.

За последние два года 20 преподавателей подготовили и успешно защитили кандидатские диссертации, в числе их — И. А. Алаисов В. Д. Глазенов, Б. Д. Ефимов, Г. Комиссарчик, И. В. Кудрявицкий А. И. Масюкова, В. С. Сидор Т. С. Янкова и др. В настоящее время 25 человек сдали кандидатский минимум и приступили к

Цифры и факты

1 октября 1930 г. в Гомеле открыт агропедагогический институт с двумя отделениями: физико-математическим и химико-биологическим.

В 1934 г. агропедагогический реорганизован в государственный педагогический институт с четырехлетним сроком обучения. Создано два факультета: физико-математический и естественный.

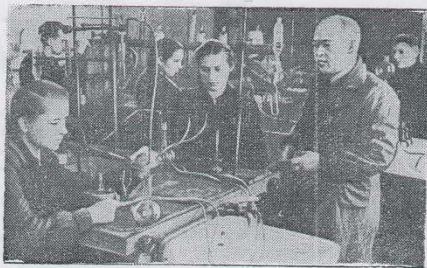
В 1940 г. было построено новое здание института, в котором он размещается и в настоящее время.

1 октября 1944 г., после эвакуации, институт был восстановлен в составе следующих факультетов: физико-математического, естественного, языка и литературы. Открыт исторический факультет.

НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЕ!

1955

В лаборатории органической химии. На снимке: Доцент А. Н. Темп проводит занятия со студентами второго курса факультета естествознания.

Для политехнической школы

Советская школа в соответствии с требованиями XIX съезда ВКПСС делает практические шаги в осуществлении политехнического обучения. В связи с этим факультет естествознания значительно перестраивает свою работу.

Особенно многое сделано в этом направлении кафедрой ботаники. При кафедре создан учебно-опытный участок площадью 1,5 га, который в основном построен, как типовой пришкольный участок. На участке студенты III курса проходят практику по методике естествознания. Под руководством старшего преподавателя А. Г. Шабалина они проводят опытную работу, предусмотренную программой. В прошедшем учебном году практика студентов на участке проводилась совместно с учащимися средней школы № 16, и студенты имели возможность не только ставить опыты, но и руководить практической работой учащихся.

Студенты Л. Лашкевич, А. Емельянова, А. Сакуш, М. Брикес проводили опыты по изучению влияния площади питания на урожай кукурузы. Эти опыты позволяли уже сейчас внести некоторые практические предложения по агротехнике высоких урожаев кукурузы

в Гомельской области. Вместе с тем факультет передает подшефному колхозу для весеннего сева свыше 500 кг пересортных семян кукурузы и снабдит ими многие школы области.

Не ограничиваясь работой на учебно-опытном участке, факультет уже в течение двух лет проводит практику по сельскому хозяйству непосредственно в колхозах и совхозах, где студенты знакомятся с сельскохозяйственной техникой и работой на животноводческих фермах.

Проведена некоторая перестройка и педагогической практики. За последние два года подработка студентов III курса не ограничивается проведением уроков в городских школах. Студенты весной выезжают и в сельские школы, где работают с учащимися на учебно-опытных участках.

Преподавательский коллектив факультета понимает, что сделанное является лишь началом большой и сложной работы по подготовке учителей для политехнических школ, и прилагает все усилия в том, чтобы давать своим питомцам глубокие и прочные знания.

Доцент А. БРАТЮЛНОВ, декан факультета естествознания.

Высокая активность

Исторический факультет открыт сравнительно недавно. Однако им уже подготовлено 392 учителя по стационару и 150 человек по заочному отделению. Многие из наших выпускников работают в школах, в отделах народного образования, на советской и партийной работе. Такие учителя, как В. Ланкевич, П. Некрасов, О. Зенькович, С. Мельник, М. Романовский, Б. Калач и другие являются настоящими мастерами своего дела.

Значительно укреплена кафедра истории. Она укомплектована квалифицированными специалистами. Члены кафедры ведут большую научную и общественную работу. Докторы И. А. Ильиных, А. И. Коробочко и С. И. Лерман принимают участие в сессии Академии Наук БССР, посвященной 50-летию первой русской революции. Преподаватели кафедры активно выступают в печати и с лекциями для населения. Доцент И. ИЛЬИНЫХ, заведующий кафедрой истории.

У литераторов

Факультет языка и литературы по количеству студентов самый большой в институте. Он располагает квалифицированными преподавательскими кадрами. Более половины научных работников имеют ученые степени и звания. Хороших результатов в своей работе добиваются доценты Л. Е. Тимошенко, О. П. Андрияшко, кандидаты наук И. П. Овчинникова, А. А. Коробочко, доцент Д. С. Телешко, старшие преподаватели О. А. Жирякова, Е. С. Выходова, Ф. Н. Шимшек, ассистент Л. С. Бударяцева и другие.

Прилежно овладевают знаниями студенты. Высокой успеваемостью и примерным поведением отличаются студенты-комсомольцы Б. Шарякова, Л. Мезявич, М. Шурова, Д. Рутго, Л. Азарх и другие.

А. МАСНОВА, декан факультета

Воспитывать знающих и умелых педагогов

Почти во всех школах Гомельской области работают наши выпускники. Многие факты говорят о том, что они с честью справляются с задачами коммунистического воспитания подрастающего поколения.

В настоящее время проводится изучение опыта работы выпускников, что поможет нам выявить наши недостатки и даст возможность быстрее их устранить.

Свыше 400 студентов четвертых курсов проходит в этом году последнюю в институте, самую ответственную педагогическую практику. Многие из них показали хорошие способности к самостоятельной работе. Особенно выделяются своей подготовкой студенты И. Ряденева, Л. Бороник (литфаг); А. Корвалев, Л. Холоденко, Ф. Лысая (литфаг); Л. Параманова, А. Корхов (физмат); А. Берендеева (ест-

фаг); по факультету физвоспитания Л. Чудов, Г. Гильфер.

Но мы не можем равнодушно ходить мимо тех недостатков, которые имеются в подготовке наших выпускников. Ответственность этого несет прежде всего преподавательский коллектив института.

Нужно научить студентов умно и систематически работать над повышением своего идейно-политического уровня, привить им высокие моральные качества.

Нам, педагогам института, своим личным примером учить студентов быть подлинными советскими учителями-воспитателями, служителями, детально участвовать в строительстве коммунистического общества.

Доцент М. ЛЮБЕНЬ, заведующий кафедрой педагогики и психологии

Научной работе — неослабное внимание

С первых лет существования института профессора и преподаватели включились в активную научно-исследовательскую работу. Уже в первое, довоенное десятилетие, был подготовлен выпуск «Ученых записок». Научно-исследовательская работа в институте осуществляется в самых различных формах. Ежегодно организуется диалектологическая экспедиция по изучению говоров Гомельской области.

Научные работники А. И. Коробочко, С. И. Лерман приняли участие в составлении делового выпущенного в свет сборника документов и материалов о революционных событиях в Гомеле и Гомельской области в 1905—07 гг.

Члены кафедры факультета естествознания своими научными исследованиями оказывают практическую помощь работникам сельского хозяйства области. Доцент И. П. Янович написал работу о пойменных лугах Гомельской области, кандидат биологических наук Н. И. Мен-

шикова добилась хороших результатов на учебно-опытном участке.

За последние годы работники института опубликовали в научных журналах и сборниках, в том числе изданных Академией Наук СССР и БССР, около 20 научных работ. Значительное количество научных публикаций статей помещено в местных и центральных газетах.

Большое внимание уделяется подготовке научных кадров. Многие сотрудники института успешно работают над диссертациями. Только в последний год защитили кандидатские диссертации старшие преподаватели Б. Д. Ефимов, И. А. Алиевич, О. Д. Охрименко, Т. С. Янва и другие. Доцент В. И. Пармен представлял в защите докторскую диссертацию.

Однако, несмотря на некоторые успехи, в научно-исследовательской работе имеются и существенные недостатки. Отдельные преподаватели не выполняют намеченных планов.

Вместе с тем лет необходимо координации в планировании и работе актуальных научных проблем, имеющих большое практическое значение. Все эти недостатки нужно устранять и поднимать научную работу на уровень новых задач, поставленных Коммунистической партией и Советским правительством.

Доцент Л. ТИМОШКОВА, член партийного бюро института.

Цифры и факты

В 1944 г. восстановлено заочное отделение пединститута.

В 1949 г. открыт факультет физического воспитания и спорта. Библиотека института к моменту эвакуации (1944 г.) имела 11 тысяч книг, в настоящее время ее фонд увеличился до 83 тысяч томов.

Институт ежегодно участвует в республиканском конкурсе студенческих работ. За последние три года в I-й категории отнесено 7 работ, в II-й категории — 30, в III-й — 17 работ, написанных нашими студентами.

В нашем институте насчитывается 1095 членов ДСО «Буревестник». В 1955 г. дали нормы на значок ГТО I ступени 355 человек, II ступени — 316 человек.

научно-исследовательской работы. Необходимо укреплять постоянную связь института с предпринимателями города, колхозами и МТС. Слабо проводится обобщение опыта работы школ.

Кроме того, нормальной работе института мешает острый недостаток учебно-производственных помещений. Необходимо также расширить жилищную базу для преподавателей и общежития для студентов. Существующие фонды жилищной базы не удовлетворяют нужд института.

Партийная организация, дирекция сознают наличие серьезных недостатков в работе института и принимают меры к их устранению.

Коммунисты и весь коллектив научных работников института отдадут все свои знания и опыт для дальнейшего усиления научно-исследовательской работы, улучшения организации учебного процесса, для общего подъема уровня идейно-воспитательной работы.

Мы прилагаем все силы в том, чтобы достойно встретить XX съезд ВКПСС.

С. АНГРИЙ, директор института.

селеновыми выпрямителями, электронным осциллографом, установкой «Б», магнитофоном, телевизором, термометром для радиоприемника и т. п.

Коллектив института придает исключительное важное значение самостоятельной работе студентов. Проводятся консультации и коллективы, на кафедрах обсуждаются вопросы улучшения самостоятельной работы студентов, активно работают научно-исследовательские студенческие кружки.

Одним из основных звеньев подготовки будущих учителей является педагогическая практика. Проведение педагогической практики в прошедшем году показало, что из 636 студентов III и IV курсов получили отличные оценки 64 человека, хорошо — 485 и удовлетворительно — 77.

25-летие Гомельского пединститута — важное событие в культурной жизни белорусского народа и большой праздник для коллектива института.

Отмечая свои достижения, нельзя пройти мимо тех недостатков, которые имеются в нашей работе. Кафедрой института еще не стали основными центрами учебно-воспитательной и

Они окончили наш институт

Почти в каждой школе города и области среди учителей можно встретить выпускников нашего института. Многие из них с положительной стороны зарекомендовали себя на работе.

В Гомеле хорошо известен директор школы № 18 Г. Скопичев. Школа, которой он руководит, дала в первой четверти текущего учебного года самую высокую успеваемость из всех школ города. Хорошо организована в школе работа родительского комитета, создан дружный детский коллектив, работают ученические кружки.

В Ново-Белой школе № 2 работают молодые учителя Е. Горбатовская и В. Уземши, завоевавшие прочный авторитет хорошо подготовленных и знающих свое дело учителей. Успешно добываются прочных знаний учащиеся учителя З. Мухина и В. Сергеева — хорошие воспитатели и классные руководители в школах № 11 и № 7. Несколько лет преподает русский язык и литературу в школе № 15 О. Бабина, также хорошо справляющаяся со своими обязанностями.

Много лет работает в школе № 10 один из старейших завучей города, наш выпускник А. Г. Лисенция.

Он имеет богатый опыт педагогической работы и пользуется заслуженным авторитетом среди учителей, учащихся и родителей.

Известны в области как хорошие школьные инспектора РайОНО И. Грицук и М. Беленко, успешно осуществляющие повседневный контроль и помощь школе.

Некоторые выпускники выдвинуты на руководящую партию и в комсомольскую работу. Г. И. Игнатова избрана секретарем Железнодорожного райкома КПСР в Гомели, М. К. Сувалов, бывший студент-отличник, работает заведующим отделом агитации и пропаганды Гомельской горкома КПСР. На руководящей комсомольской работе находится М. Цибирева, М. Богданова и другие.

Доцент О. АНДРИЕННО.

Хорошо учимся, весело отдыхаем

Студентам созданы все условия для самостоятельной работы. В кабинетах и читальном зале всегда к их услугам научная и художественная литература, газеты и журналы. Однако важно не только уметь использовать рабочее время, но и хорошо организовать свой досуг.

Мы очень любим наш областной драматический театр, охотно посещаем его спектакли. Особенно живо прошло недавно организованное комсомольским бюро литфака обсуждение спектакля «Любовь Ани Берзюк» совместно с артистами театра.

Большим успехом пользуется выступление хором коллектива исторического факультета и отдельных студентов: Г. Редько, братьев Ватавских (физмат), В. Базина (истфак), В. Сайковской и З. Саввы (физфак), Т. Зевако (литфак) и многих других.

Очень интересной была встреча студентов истфака и литфака с академиком А. М. Панкратовой и поэтом П. Бровка.

А. НОВАЛЕВ,
студент II курса истфака,
председатель профкома.

На учебно-опытном участке

На снимке: Студентки III курса факультета естествознания М. Топикова и М. Брикес за измерением кукурузы на учебно-опытном участке института.

Говорят наши воспитанники

Ближе к практике

С большой теплотой вспоминаю и время учебы в институте. Здесь получили мы необходимые общетеоретические и специальные знания, обеспечившие нам возможность творчески трудиться на благо любимой Родины.

В день юбилея я пожелал бы своему институту за каждый год улучшать специальную педагогическую подготовку, лучше организовывать подработку студентов, обстоя-

тельное знакомить их с постановкой учебно-воспитательной работы в школе.

Следует пожелать институту усилить экспериментальную работу в лабораториях и мастерских, чтобы лучше подготовить будущих учителей к проведению в школе практических занятий с учащимися.

Б. КАЛАЧ,
Герой Советского Союза,
инспектор ОблОНО.

Любить свое дело

В радостные, но трудные послевоенные годы пришли мы учиться в Гомельский педагогический институт.

Встретили нас холодные, полустылые аудитории, до досок окна, в кабинетах нехватка учебников, взгляды несообщивших преподавателей.

И благодарна нашим преподавателям А. М. Гуреву, М. Ф. Лозбаню, Д. И. Волкову и многим другим, которые научили меня и моих товарищей, теперь воспитателей советской детворы, отдавать все свои силы, знания и энергию любимому делу.

М. ЦИБИРЕВА,
секретарь Гомельского
обкома ЛКСМБ.

Спартакиаде — достойную встречу

1955 год ознаменовался новыми успехами наших спортсменов. Физкультурный коллектив института занял второе место в республике по легкой атлетике, завоевал первое место в кольцевой комбинированной традиционной эстафете, посвященной 38-й годовщине Великой Октябрьской социалистической революции. Команды баскетболистов и волейболистов по праву считаются лучшими в городе.

Хороших успехов добились и отдельные студенты — спортсмены: М. Якушенко занял третье призовое место на всесоюзных студенче-

ских соревнованиях в беге на 3000 метров с препятствиями, Б. Протасов завоевал звание чемпиона республиканского спортивного общества «Буревестник» по классической борьбе, А. Фесюков является чемпионом БССР среди юношей по штанге. В областных — состязаниях по тяжелой атлетике высоких результатов добился В. Соболенко.

Готовясь к предстоящей спартакиаде народов СССР, наши спортсмены продолжают неустанно пополнять свое мастерство. **Д. ВОЛКОВ,** старший преподаватель кафедры физвоспитания и спорта.

СТАРЕЙШИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Начало организации физико-математического факультета было положено в 1930 году, когда было открыто физико-математическое отделение агропедагогического института.

В 1934 году агропедагогический институт с четырехлетним сроком обучения. В это же время физико-математическое отделение было преобразовано в факультет.

В первые годы существования факультета были созданы оптический, электрическая лаборатории и лаборатория техники школьного эксперимента. Открыт математический кабинет.

Более благоприятные условия для работы факультета создались, когда институт расположился в новом учебном корпусе, где мы занимаемся и в настоящее время.

За последние десятилетия факультет не только восстановил свои довоенные лаборатории, но значительно расширил их и пополнил современным оборудованием. Вырос также библиотечный фонд книг по математике и физике.

За 25 лет деятельности института физико-математический факультет подготовил свыше 1000 учителей математики и физики, а если учесть выпуск физико-математического отделения учительского института, существовавшего при факультете, то это число удвоится.

Основная масса окончивших факультет работает преподавателями

математики и физики в средних республиках. Значительная часть из них в настоящее время на руководящей работе в народном образовании (А. Ренко, Ф. П. Лещенко, К. Ренков и др.), работают директорами средних школ (В. М. П. А. Соколовский, А. Е. др.), заведующими учебной (А. С. Рабинович, В. С. Ф. А. Л. Клейнер, А. М. Куз).

Наши выпускники работниками в высших учебных заведениях БССР: Е. П. (Белорусский политехнический институт), В. П. Громко (ский институт инженеров дорожного транспорта), А. (Мозырский педагогический институт), в нашем институте И. А. Елецкий, А. М. 1 З. В. Николаева, Н. М. Пола, Л. Ф. Ткач.

В годы Великой Отечественной войны многие из окончивших факультет с оружием в руках шли на фронт. За мужество награждены орденами и Советского Союза — Н. В. 1 П. А. Соколовский, А. И. Ми В. А. Каминский и другие.

За последние годы на факультете четко организуется процесс, проводится значительная работа по политической работе со студентами.

В. ГЛАТ
декан физико-математического факультета

Прошлое и настоящее кафедры химии

Кафедра химии была создана в 1930 году. Она размещалась тогда в двух небольших комнатах старого здания института, который находился в парке. Ни вытяжных шкафов, ни лабораторных столов, ни водопровода в этом помещении не было.

В 1940 году институт переехал в новое здание. Кафедра химии до войны занимала в нем половину второго этажа. Лаборатории ее были хорошо оборудованы. Имелись вытяжные шкафы, лабораторные столы, газ и много различного лабораторного оборудования.

В годы Великой Отечественной войны все имущество лабораторий погибло. В первые послевоенные годы кафедра не имела ни одной оборудованной аудитории. Не было складов, водопровода, а также электроприборов для подключения электроприборов. При установке опытов подогрев производился при помощи сухого спирита и примуса. Не хватало реактивов, посуды и других материалов.

Коллектив кафедры активно взялся за оборудование кабинетов и лабораторий. Сейчас у нас созданы лаборатории аналитической и органической химии, методики препода-

вания химии, создана весовая лаборатория, созданы весовые лекции и практические занятия демонстрируются химическими экспериментами и наглядными пособиями. Успешно проводятся большие курсы по органической и физической химии и спектроскопии химии и методики химического эксперимента в школе. Органезированы студенческие кружки для местных химических производств.

Достижения кафедры в области науки и в научно-исследовательской работе. Успешно развивается изучение простейших прикладных разработок демонстрационных пособий для школы. Строительные переехала в Министерство народного просвещения БССР для организации производства высококачественной керосиновой горелки, а расширение возможности учить организации школьных опытов химии. Создан новый прибор изучения кристаллов нефти на уроках химии. Разработаны демонстрационный опыт по радиоактивности, воспроизводимость заводской способ получения и такъв вчерашний и сегодня день кафедры химии.

Доцент А. ТЗ
заведующий кафедрой химии

Многолетняя работа

Почти четверть века трудится на посту заведующего библиотекой О. В. Сахарова. Много сил и энергии она отдает своему любимому делу — комплектованию библиотеки и улучшению обслуживания студентов книгами.

Уважаемый в коллективе заучает Е. М. Азарх — секретарьной части, добросовестный и любящий работник.

А. ШОРИ

Ответственный за выпуск
И. Ф. ХАРЛАМ

25 і 26 красавіка на Гомельшчыне знаходзіўся Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В.Ф.Кебіч. На пачатку свайго візіту ў вобласць, якая найбольш пацярпела ад чарнобыльскай аварыі, прэм'ер-міністр наведаў горад беларускіх хімікаў -- Светлагорск. Затым Вячаслава Францавіча віталі ў нашым універсітэце. І знамянальна, што гэта адбылося ў парэдадзень 25-гадовага юбілею вядучай вышэйшай навучальнай установы Беларускага Палесся. На сустрэчы прысутнічалі міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь В.А.Гайсёнак, старшыня абласнога Савета народных дэпутатаў М.Р.Вайцянкоў, намеснік старшыні аблвыканкама А.М.Ярчак, старшыня гарадскога Савета народных дэпутатаў С.К.Гальдада, іншыя адказныя работнікі.

СУР'ЁЗНЫЯ АБЯЦАННІ КІРАЎНІКА ЎРАДА

З інфармацыйных крыніц загадзя стала вядома аб тым, што ў час двухдзённага знаходжання на Гомельшчыне В.Ф.Кебіч сустрэнецца ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце імя Ф.Скарыны з вучонымі горада над Сожам. Гэта паведамленне выклікала вялікую цікавасць і адпаведную рэакцыю не толькі ў прадстаўнікоў навукі, але і многіх радавых супрацоўнікаў, студэнтаў і нават некаторых гамельчан, якія да нашай ВНУ не маюць ніякіх адносін. Таму да з'яўлення ў адноўленай універсітэцкай зале высокага госця тут, як кажуць, яблыку не было дзе ўпасці.

Сустрэчу з кіраўніком урада рэспублікі адкрыў уступным словам рэктар універсітэта прафесар, член-карэспандэнт АНБ Л.А.Шамяткоў. Ён, як і належыць старшыні савета рэктараў Гомельскай вобласці, асноўную ўвагу ўдзяліў цяперашняму становішчу вышэйшай школы. Было падкрэслена, што яна, як і ўсе галіны народнай гаспадаркі рэспублікі, знаходзіцца ў цяжкім эканамічным становішчы, патрабуе ўсемагчымай

падтрымкі. Бо калі зусім у заняпад прыйдуць навукі і падрыхтоўка высокакваліфікаваных кадраў, гэта абярнецца непрадбачнымі вынікамі, значна горшымі, чым у любой іншай сферы.

Л.А.Шамяткоў зазначыў, што нягледзячы на ўсе аб'ектыўныя складанасці і шматлікія праблемы, калектывы ўсіх шасці ВНУ вобласці працуюць з поўнай аддачай сіл і ведаў, паспяхова спраўляюцца са сваімі задачамі. Гэтану ў пэўнай ступені садзейнічае тая падтрымка і ўвага, якая аказваецца вышэйшай школе з боку абласных і рэспубліканскіх кіруючых органаў. Сведчаннем сказанаму, зазначыў прамоўца, стаў прыезд ва універсітэт -- першы за 25 гадоў яго існавання -- кіраўніка ўрада.

Звяртаючыся да Вячаслава Францавіча, Л.А.Шамяткоў прасіў яго вырашыць пытанні аб вызваленні ВНУ Гомельшчыны, найбольш пацярпеўшай ад чарнобыльскай трагедыі, ад падаткаў на дабаўлены кошт і пашырэнні зямельнай плошчы для далейшага развіцця універсітэта, бо хутка ён пазбавіцца нават той, якая

была замацавана за ім раней.

На гэтыя запыты В.Ф.Кебіч даў адказы, як толькі выйшаў на трыбуну. Першае пытанне, запэўніў ён, будзе вырашана станоўча, другое -- залежыць ад аблвыканкама.

Свой прыезд на Гомельшчыну Вячаслаў Францавіч растлумачыў не перадвыбарнай барацьбой за прэзідэнцкае крэсла, а непасрэднымі абавязкамі кіраўніка дзяржавы часцей сустрэцца з людзьмі ў нялёгка для іх жыцця час. Якім чынам палепшыць яго, выйсці з глыбокага эканамічнага крызісу, і вёў размову прэм'ер-міністр. Ужо не ў першы раз Вячаслаў Францавіч падкрэсліў, што сэнс яго жыцця ў дзвюх узаемазвязаных мэтах: забяспечыць дабрабыт беларускага народа праз саюз з Расіяй. Апошняе ён бачыць у аб'яднанні грашовых сістэм, двухбаковую выгаду чаго абгрунтаваў шматлікімі лічбамі і фактамі.

Каля гадзіны В.Ф.Кебіч адказаў на разнастайныя пісьмовыя пытанні, сярод якіх трапляліся ананімкі, ставіўшыя задачу падсапсаваць настрой кіраўніку ўрада. Але Вячаслаў Францавіч умела, нават з гумарам, парываў кожную такую спробу.

Прэм'ер-міністр паабяцаў станоўча вырашыць некаторыя пытанні студэнтаў, аказаць універсітэту дапамогу ў паляпшэнні матэрыяльнай базы для падрыхтоўкі спецыялістаў па фізічнай культуры, у выданні слоўніка Францыска Скарыны.

У час знаходжання ва універсітэце В.Ф.Кебіч наведаў адну з лабараторый фізічнага факультэта і музей Францыска Скарыны, дзе пакінуў свой запіс у Кнізе для ганаровых гасцей /на здымках/.

Б.ВАЛОДЗІН.

Фота У.Чысцка

ШЛЯХ ЗДЗЯЙСНЕННЯЎ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

нае размеркаванне. Цяпер сярод нашых выпускнікоў можна назваць не адну сотню прэзідэнтаў тых людзей, якія дасягнулі выдатных поспехаў у працы, сталі кіраўнікамі педагогічных, навуковых, вытворчых і іншых калектываў, карыстаюцца павагай і заслужаным аўтарытэтам.

Калі ў першыя гады існавання універсітэта ўкамплектаванне яго кафедраў яшлося з дапамогай іншых ВНУ і акадэмічных навуковых устаноў Беларусі і Расіі, дык затым стаўка была зроблена ў асноўным на сваіх выпускнікоў усіх факультэтаў і аспірантуры, у тым ліку і мэтавай. Дагэтуль казваецца, што цяпер у ГДУ працуе 108 яго выхаванцаў з вучонымі ступенямі і званнямі і 154 — без іх, але з перспектывай папоўніць рады вучоных. Трэба сказаць і пра тое, што ва ўніверсітэце працягваюць працаваць 59 выпускнікоў былога педінстытута імя В.П.Чкалава, 32 з якіх маюць вучоныя ступені і званні. Такім чынам, на сённяшні дзень мы амаль на 60 працэнтаў укамплектаваны высокакваліфікаванымі кадрамі ўласнай падрыхтоўкі. Пераважна ім даверана ўзначальваць факультэты, кафедры, іншыя структурныя падраздзяленні. Напрыклад, выпускнікі універсітэта кандыдаты навук, дацэнты У.В.Арлоў, У.Д.Еўтухоў, І.В.Семчанка, М.І.Старавойтаў з'яўляюцца дэканамі адпаведна матэматычнага, філалагічнага, фізічнага і гісторыка-юрыдычнага факультэтаў. Іх намеснікі таксама прайшлі школу ГДУ.

За чвэрць стагоддзя навуковы патэнцыял універсітэта вырас больш чым удвая. Цяпер на 44 кафедрах налічваецца 508 выкладчыкаў. Сярод іх — 234 кандыдаты навук, дацэнты і 28 прафесараў, дактароў навук.

Асабліва прыкметна мяняўся якасны склад выкладчыцкага корпусу ў апошнія гады. Так, калі за два дзесяцігоддзі ГДУ было абаронена 13 доктарскіх дысертацый, дык за наступныя пяць — 16! Прыемна, што ў самыя прэжыдзеныя нашыя юбілею аднагалосна было прагаласавана на вучоным саўвядомым Інстытута літаратуры імя Янкі Купалы АНБ за прысуджэнне вучонай ступені доктара філалагічных навук загадчыку кафедры беларускай літаратуры І.Ф.Штэйнеру па

выніках абароненай ім дысертацыі. Увогуле ж, акрамя доктарскіх, выкладчыкамі і супрацоўнікамі універсітэта ўсяго абаронена 298 кандыдацкіх дысертацый. Неабходна зазначыць станючую работу нашай аспірантуры. Яе закончылі 332 чалавекі 161 з іх абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Вучонымі сталі і два замежныя выпускнікі нашай аспірантуры /навуковыя кіраўнікі — аўтар гэтых радкоў і заг. кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства дацэнт У.І.Коваль/.

Высокі навуковы патэнцыял дазваляе нашаму універсітэту аказаць дапамогу ва ўкамплектаванні кадрамі некаторых кафедраў прастычна ўсіх астатніх плячэй ВНУ Гомеля і Мазыра. Вучоным — выпускнікі універсітэта і яго аспірантуры — сёння працуюць у вышэйшай школе і навуковых установах сталіцы Беларусі, яе абласных цэнтраў і нават за межамі нашай рэспублікі.

Прыкметна расце прэстыж нашага універсітэта пасля прысваення яму імя Францыска Скарыны і набыцця міжнароднага статусу. Усё больш пашыраецца і паглыбляецца наша двухбаковае супрацоўніцтва з установамі вышэйшай школы Кітая, Францыі, Германіі, некаторых іншых краін. Нашыя вучоныя ўсё часцей удзельнічаюць і выступаюць на міжнародных канферэнцыях самага высокага ўзроўню. У сваю чаргу мы таксама гасцінна сустракаем гасцей з замежжа, цікавасць якіх да нашага універсітэта, яго вопыту ў падрыхтоўцы спецыялістаў і правядзенні навуковых даследаванняў пастаянна павялічваецца.

25 гадоў — перыяд завяршэння станаўлення, пара сталасці не толькі для кожнага асобнага чалавека, але і для вышэйшай навучальнай установы. Таму спадзявацца на нейкія скідкі нам ужо нельга. І хвая ўсе мы цяпер перажываем вельмі складаны і цяжкі час, усё праблемы і задачы павінны імкнуцца вырашаць сваімі сіламі.

Ад імя рэктарата, грамадскіх арганізацый гораха віншую ўвесь калектыв універсітэта са знамянальнай падзеяй — яго 25-годдзем!

Гарачае прывітанне і найлепшыя пажаданні ўсім тым, хто прыме ўдзел у святкаванні нашага юбілею.

НАША БІАГРАФІЯ: ГОД ЗА ГОДАМ

1969

На падставе пастановы ўрада ад 31 сакавіка 1969 года з 1 мая 1969 г. на базе Гомельскага дзяржаўнага педагогічнага інстытута імя В.П.Чкалава быў адкрыты Гомельскі дзяржаўны універсітэт. Яго рэктарам назначылі вядомага вучонага ў галіне механікі металапалімерных сістэм кандыдата тэхнічных навук, члена-карэспандэнта АН БССР У.А.Белага.

У год адкрыцця універсітэта ў ім працавала 240 выкладчыкаў, сярод якіх былі 3 доктары, прафесары і 69 кандыдатаў навук, дацэнтаў. На гісторыка-філалагічным, механіка-матэматычным, фізічным, біялагічным, геалагічным факультэтах, факультэце фізічнага выхавання і па завочнай форме навучання займалася 4411 студэнтаў.

Вучэбны працэс ажыццяўляўся ў цяперашніх карпусах №№ 1, 2, 3, у памяшканні СШ № 8.

Універсітэт меў толькі два інтэрнаты.

З 1 верасня пачала выдавацца шматтыражная газета "Гомельскі універсітэт".

1970

З механіка-матэматычнага факультэта была выдзелена спецыяльнасць "эканоміка працы" і на яе базе створаны эканамічны факультэт.

У снежні пачало працаваць дэбнае падрыхтоўчае аддзяленне.

Загадчык кафедры беларускай літаратуры дацэнт М.М.Грынчык быў першым сярод выкладчыкаў ГДУ, хто абараніў доктарскую дысертацыю.

У аглядзе конкурсе сярод універсітэтаў краіны, прысвечаным 100-годдзю з дня нараджэння У.І.Леніна, наш універсітэт заняў і месца і быў узнагароджаны пераходным Чырвоным сцягам Камітэта па фізічнай культуры і спорту пры Саўеце Міністраў СССР. У ГДУ было падрыхтавана 5 майстроў спорту СССР, 54 кандыдаты ў майстры і першаразраднікі. У састаў зборных каманд рэспублікі ўваходзілі 33 студэнты ГДУ, 7 з'яўляліся кандыдатамі ў зборную СССР.

1971

На сямі факультэтах: фізічным, механіка-

(працяг на 8 стар.)

Верасень 1969 года. Першае ў гісторыі універсітэта пасвячэнне першакурснікаў у студэнты.

КАЛІ ЛАСКА, НА "ДЗЕНЬ АДКРЫТЫХ ДЗВЯРЭЙ"!

28-га мая г.г. у нашым універсітэце праводзіцца традыцыйны "Дзень адкрытых дзвярэй". Ён пачнецца ў 9 гадзін у актавай зале першага вучэбнага корпусу /вул. Савецкая, 108/. Будучым абітурыентам прадставіцца магчымасць сустрэцца з кіраўніцтвам універсітэта,

дэканамі, членамі прыёмнай камісіі. У гэты дзень можна будзе падрабязна даведацца пра ўсе універсітэцкія спецыяльнасці, аб правілах паступлення і парадку залічэння пасля ўступных экзаменаў, атрымаць вычарпальныя адказы на ўсе іншыя пытанні.

Радкі ўспамінаў

— Яно адбылося 24 мая 1969 года. Да гэтага мерапрыемства я меў прамое дачыненне, таму што ўваходзіў у састаў аргкамітэта. Назначаны першым рэктарам універсітэта Уладзімір Аляксеевіч Белы амаль штодзённа кожную раніцу збіраў членаў аргкамітэта, у састаў якога, акрамя кіраўніцтва і яшчэ педінстытуцкіх дэканаў, уваходзілі супрацоўнікі былога педінстытута, з якімі ён быў знаёмы раней. Мяне, у прыватнасці, ён ведаў па Гомельскаму аддзяленню Інстытута матэматыкі і вылічальнай тэхнікі АН БССР, дзе ў 1962-1965 гг. я вучыўся ў аспірантуры, а У.А.Белы быў дырэктарам. Мне даручылі падрыхтоўку святочнага канцэрта. Работа з-за малага адрэзку часу аказалася вельмі цяжкай. Складанасць абумоўлівалася яшчэ і тым, што літаральна кожны нумар канцэрта даводзілася абмяркоўваць у кабінетах абкома партыі. Вялікую дапамогу ў падрыхтоўцы канцэрта мне аказваў тады работнік філармоніі В.Радзькін, які далучыў да ўдзелу ў ім лепшыя самадзейныя калектывы горада.

Сёння хацелася б успомніць такіх універсітэцкіх выканаўцаў як Ала Смалыкова, Людміла Шамяткова, майстар спорту СССР Аляксандр Яроменка. Уразілі глядачоў выступленні танцавальнага калектыву Палаца культуры чыгуначнікаў, хора, ансамб-

Л.Я.Палякоў працуе ў нашай ВНУ з кастрычніка 1965 г. пасля заканчэння аспірантуры Інстытута матэматыкі Беларускай Акадэміі навук. Спачатку ён — старшы выкладчык, затым дацэнт, загадчык кафедры алгебры і геаметрыі, дэкан механіка-матэматычнага фа-

культэта. Цяпер — дацэнт кафедры алгебры і геаметрыі, вучоны сакратар універсітэта.

Наш карэспандэнт папросіў Льва Якаўлевіча падзяліцца сваімі ўспамінамі аб ўрачыстым адкрыцці Гомельскага дзяржаўнага універсітэта.

А БЫЛО ГЭТА 24 МАЯ ...

ля скрыпачоў музычнага вучылішча імя Н.Сакалоўскага.

Ад майго роднага факультэта ў канцэрце прымалі ўдзел саліст В.Клейнер, выпускнік 1969 года, цяпер дырэктар спецыялізаванай школы-інтэрната ў Нава-Веліцкім раёне, І.В.Болбас, які працаваў загадчыкам аддзела культуры ў Акцябрскім раёне. Ён па-майстэрску чытаў на беларускай мове байкі Кандрата Крапівы. Рэжысёрам канцэрта быў народны артыст БССР А.Рыбальчанка.

Урачыстае пасяджэнне адкрылася ў 16 гадзін у зале Палаца культуры чыгуначнікаў імя У.І.Леніна. На адкрыцці універсітэта прыехала шмат дэлегацыі з іншых ВНУ краіны і рэспублікі. Канешне, ужо многае сцерлася ў памяці. Але добра памятаю, што асабліва яркімі і нестандартнымі былі два выступленні: рэктара Чарнігаўскага педагагічнага інстытута і прарэктара Маскоўскага дзяржаўнага універсітэта імя М.В.Ламаносава /прозвішчы іх, на жаль, забыліся/. Першы выступіў з прамовай на п'яўчай украінскай мове і падарыў універсітэту народны музычны інструмент — домбру. Прарэктар МДУ /памятаю, што ён быў доктарам эканамічных навук/ у сваім выступленні, у прыватнасці, заявіў, што МДУ будзе дапамагаць маладому універсітэту ў падрыхтоўцы кадрў выкладчыкаў. Як мне думаецца, гэтыя словы сталі рэальнасцю. У першыя 10-15 гадоў мы накіроўвалі ў МДУ, пачынаючы з 3 курса, нашых лепшых студэнтаў для заканчэння там навучання. Не ўсе яны вярнуліся ў сваю "альма-матэр", але многія працуюць, сталі кандыдатамі навук. Працуюць на нашым факультэце з першых дзён утварэння універсітэта і выпускнікі МДУ — цяпер доктар фізіка-матэ-

матычных навук Ю.У.Маліноўскі, дацэнты А.У.Гаўрылюк і У.В.Мухін.

На ўрачыстым сходзе кожны выступаючы ўручаў новароджанаму універсітэту падарункі. У заключэнне выступіў рэктар ГДУ У.А.Белы. Некалькі слоў аб ім. Ён прыйшоў ва універсітэт з Інстытута механікі металапалімерных сістэм, дзе працягваў заставацца дырэктарам, але на грамадскіх пачатках. Як кажуць, у народзе Уладзімір Аляксеевіч лічыўся чалавекам строгім або больш таго — "крутога норава", і таму некаторымі выкладчыкамі былога педінстытута быў сустрэты насяржожана. Аднак даволі хутка ўсім стала зразумела, што "круты нораў" — гэта высокая патрабавальнасць і што з асаблівай павагай рэктар ставіцца да людзей, якія творча і з ініцыятывай адносяцца да сваёй справы.

Пасля ўрачыстага пасяджэння і святочнага канцэрта, які прайшоў, як казалі ў былыя гады, на высокім ідэйна-мастацкім узроўні, адбыўся ўрачысты прыём з выпадку адкрыцця універсітэта. Менавіта так называлася мерапрыемства, якое праходзіла ў банкетнай зале рэстарана "Беларусь". Акрамя кіраўнікоў вобласці і горада, гасцей, на ім былі кіраўніцтва універсітэта, дэканы, партаргі факультэтаў. А паколькі я з'яўляўся сакратаром партарганізацыі мехмата, таксама аказаўся на банкете. У цэнтры быў тагачасны першы сакратар Гомельскага абкома партыі В.Ф.Языковіч, які выступіў з прамовай. Побач з ім сядзелі наш рэктар У.А.Белы, рэктар БДУ акадэмік А.Н.Сеўчанка.

У канцы сваіх успамінаў хацелася б вярнуцца да некаторых падзей, якія папярэднічалі ўрачыстаму

дню 24 мая 1969 года.

Адным з актыўных ініцыятараў адкрыцця ў Гомелі універсітэта стаў вядомы савецкі матэматык акадэмік АН БССР Сяргей Антонавіч Чуніхін, які ў 1964-1969 гадах узначальваў па сумяшчальніцтву кафедру алгебры і тэорыі лікаў у нашай ВНУ. Ён пісаў розныя пісьмы з абгрунтаваннямі ў Савет Міністраў рэспублікі, у ЦК КПВ, у АН СССР. Многія яго звароты знайшлі падтрымку. Дастаткова нагадаць, што яшчэ ў сярэдзіне 60-х гадоў такія буйнейшыя ў свеце матэматыкі як акадэмік А.І.Мальцаў і В.М.Глушкоў горада падтрымлівалі ідэю аб адкрыцці ў Гомелі універсітэта. Памятаю, як на Усесаюзным сімпозіуме па тэорыі груп у Ватумі восенню 1966 г. у час адной з прагулак акадэмік А.І.Мальцаў казаў нам — гамільчанам /акрамя мяне з тагачаснага педінстытута на сімпозіуме быў В.Д.Чарток/, што універсітэт у Гомелі абавязкова трэба адкрываць, але толькі не на базе педінстытута, а асобна, захаваўшы і яго. Ці правільная гэта была парада, няхай мяркуе кожны, хто прысвяціў ГДУ вось ужо 25 гадоў. Я ж і цяпер лічу, што вялікі матэматык XX стагоддзя меў рацыю. У сваіх пісьмах ва ўрад, у іншыя органы ўлады ўсе, хто падтрымліваў адкрыццё ў Гомелі універсітэта, адзначалі перш за ўсё наяўнасць тут буйной алгебраічнай навуковай школы. Вось чаму, лічу нават сімвалічным, што адзін з вучняў С.А.Чуніхіна, сам стваральнік адной з вядомых у свеце алгебраічных навуковых школ — Л.А.Шамяткоў узначальвае сёння Гомельскі дзяржаўны універсітэт імя Ф.Скарыны.

ПАЎРЭАТЫ СКАРЫНАЎСКИХ ЧЫТАННЯЎ ЮБІЛЕЙНАГА ГОДА

28 красавіка на пасаджэнні вучонага савета адбыліся Скарынаўскія чытання. Прадстаўляем іх лаўрэатаў. На здымках - злева направа, зверху ўніз:

ЕЎТУХОЎ Уладзімір Дзмітрыевіч -- дэкан філалагічнага факультэта, к.ф.ілн., дацэнт кафедры беларускай мовы;

ЛЯШЧЫНСКАЯ Вольга Аляксееўна -- к.ф.ілн., дацэнт кафедры беларускай мовы - сааўтары цыкла работ на тэму "Актуальныя праблемы культуры маўлення і стылістыкі беларускай мовы".

МАНАХАЎ Віктар Сцяпанавіч -- загадчык кафедры алгебры і геаметрыі, к.ф.-м.н., прафесар;

СЕЛЬКІН Міхаіл Васільевіч -- першы прарэктар, к.ф.-м.н., прафесар-сааўтары цыкла работ на тэму "Нармальныя і максімальныя падгрупы канечных груп".

НАВУЧЫЦЕЛЬ Міхаіл Венямінавіч -- прафесар кафедры эканамічных тэорый, доктар эканамічных навук;

САРВІРАЎ Барыс Уладзіміравіч -- асістэнт кафедры эканамічных тэорый, к.э.н.;

ЦЫБІНА Алена Пятроўна -- дацэнт кафедры эканамічных тэорый, к.э.н. - сааўтары манаграфіі "Рыначная эканоміка. Праблемы тэорый і практыкі".

ПРАЛЯСКОЎСКИ Юліян Антонавіч -- загадчык кафедры хіміі, к.х.н., дацэнт;

СВІРЫДЗЕНКА Валянціна Рыгораўна -- дацэнт кафедры хіміі, к.х.н. - сааўтары цыкла работ на тэму "Прыродныя расолы Прыпяцкага пралібу: стан і праблемы аналітычнага кантролю, магчымасці

практычнага выкарыстання".

ФЯДОСЕНКА Мікалай Мікалаевіч -- ст.выкладчык кафедры оптыкі, к.т.н. Тэма цыкла яго работ - "Распрацоўка высокаэфектыўных тэхналагічных працэсаў фарміравання функцыянальных тонкіх плёнак, стымуляваных лазерным выпраменьваннем".

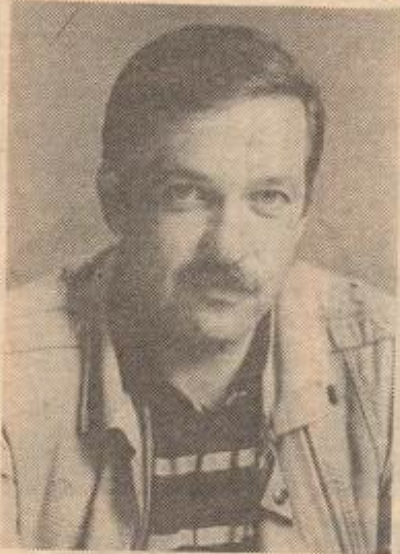
Лаўрэаты Скарынаўскіх чытанняў удастоены ганаровых дыпламаў, заахвочанні грашовымі прэміямі.

Нагадаем, што Скарынаўскія чытання праводзіцца ў нашым універсітэце з 1989 года. /Дагэтуль з 1979 г. яны называліся навуковымі і прысвячаліся Дню навук./ За прайшоўшы час лаўрэатамі Скарынаўскіх чытанняў сталі 26 вучоных універсітэта.

Слова -- дэкану

Сёння, калі адзначаецца 25-гадовы юбілей універсітэта, хочацца прасачыць і шлях матэматыкаў. Іх жа падрыхтоўка пачалася з далёкага 1930 года на фізіка-матэматычным аддзяленні былога аграпедагагічнага інстытута. Больш чым за шэсць дзесяцігоддзяў выпущаны тысячы высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Асабліва прыкметныя поспехаў наш факультэт дасягнуў за гады існавання універсітэта. Стабільна працуюць калектывы ўсіх шасці кафедраў — алгебры і геаметрыі; дыферэнцыяльных ураўненняў; матэматычных праблем кіравання; вышэйшай матэматыкі; вылічальнай матэматыкі і праграмавання; матэматычнага аналізу, якімі загадваюць адпаведна прафесары В.С.Манахаў, У.І.Міроненка, І.В.Максімей, дацэнты У.М.Семянчук, М.І.Жадан, У.В.Мухін. На кафедрах факультэта вядзецца актыўная навукова-даследчая работа, вынікі якой знаходзяць сваё адлюстраванне ў навуковых публікацыях, манаграфіях і праграмных прадуктах. У прыватнасці, за перыяд з 1969 па 1994 гады апублікаваны 32 манаграфіі і зборнікі дакладаў, 14 артыкулаў у замежных часопісах і 315 у часопісах

СНД. За гэты ж час выкладчыкі і супрацоўнікі нашага факультэта выступілі з 405 дакладамі на міжнародных канферэнцыях.

Асноўныя навуковыя інтарэсы выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта сканцэнтраваны ў розных раздзелах сучаснай матэматыкі. Найбольш істотныя вынікі дасягнуты ў такіх яе напрамках як тэорыя груп і іх фармацый; тэорыя масавага абслугоўвання; звычайныя дыферэнцыяльныя

унутрывузаўскіх метадычных работ.

Мы вядзем мэтанакіраваную работу па падрыхтоўцы спецыялістаў высокай кваліфікацыі для прадпрыемстваў і арганізацый рэспублікі, у тым ліку і для вышэйшай школы. Яна ажыццяўляецца праз аспірантуру пры кафедрах факультэта як стацыянарна, так і без адрыву ад вытворчасці. За перыяд існавання універсітэта абаронена 7 доктарскіх дысертацый /Л.А.Шамяткоў — у 1969 г., Р.В.Шаймуратаў — у 1985 г., І.В.Максімей — у 1988 г., Я.С.Барыс, Ю.У.Маліноўскі, В.В.Мажароўскі — у 1992 г.,

геаметрыі створана вядомая ва ўсім навуковым свеце алгебраічная школа, якую ўзначальвае член-карэспандэнт АН Беларусі прафесар Л.А.Шамяткоў. Дарэчы, пад навуковым кіраўніцтвам Леаніда Аляксандравіча абаронена звыш 20 кандыдацкіх дысертацый. Сярод яго вучняў — 4 прафесары.

З 1986 года на кафедры алгебры і геаметрыі выдаецца штогадовы рэспубліканскі навуковы зборнік "Вопросы алгебры" /галоўны рэдактар — Л.А.Шамяткоў/.

У 1978 годзе пры кафедральнай матэматычных праблем кіравання была створана навукова-даследчая лабараторыя сістэмнага праграмавання /кіраўнік — прафесар І.В.Максімей/. Кафедра МПК і НДЛ СП распрацавалі 14 спецыялізаваных пакетаў прыкладных праграм, якія былі здадзены ў фонд алгарытмаў і праграм і ўкаранены ў 44 арганізацыях краін СНД. У 1987 г. восем праграмных прадуктаў удасгоены залатога і 14 сярэбраных медалёў ВДНГ СССР. А за "Арганізацыю калектывага выкарыстання ВТ і распрацоўку АСК навукова-тэхнічнымі праграмамі" /выканана кафедрай МПК/ наш універсітэт быў узнагароджаны дыпламам Дзяржкамтэта па навуцы і тэхніцы СССР.

За перыяд існавання ГДУ на базе матэматычнага факультэта праведзена 6 міжнародных навуковых матэматычных канферэнцый.

Мяркую, што ўсе прыведзеныя факты і лічбы сведчаць аб прэстыжнасці нашага факультэта і яго невычэрпных магчымасцях.

У.АРЛОЎ,

дэкан матэматычнага факультэта, дацэнт, выпускнік ГДУ 1977 года.

ПРЫ ВЫСОКІМ НАВУКОВЫМ ПАТЭНЦЫЯЛЕ

Кіраўнік Гомельскай алгебраічнай школы прафесар Л.А.Шамяткоў са сваімі вучнямі.

ўраўненні; тэхналогія сістэмнага мадэлявання і арганізацыя вылічальнага працэсу на ВЦ калектывага карыстання; матэматычныя мадэлі тэхнічных сістэм і тэорыя аптымізацыі; матэматычны аналіз.

Многае зроблена і ў навукова-метадычнай рабоце. За чвэрць стагоддзя выдана 12 манаграфій, 9 падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў з грыфам Міністэрства адукацыі, апублікавана 128

А.М.Скіба — у 1993 г./ і 52 кандыдацкіх дысертацый. Цяпер у дактарантуры знаходзіцца малады вучоны А.В.Лубачкін.

Прыемна адзначыць, што навуковы патэнцыял нашага факультэта, бадай, самы высокі ва ўніверсітэце. На яго кафедрах цяпер працуюць 9 дактароў навук, прафесараў, 31 кандыдат навук, дацэнт і 4 — кандыдаты навук, старшыя выкладчыкі.

Мы ганарымся тым, што на кафедры алгебры і

Слова -- дакану

З 1 кастрычніка 1944 г. пасля рэзэвакуацыі з г.Кірава /былая Вятка/ Кіраўскай вобласці РСФСР была адноўлена дзейнасць Гомельскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя В.П.Чкалава. У гэты час быў адкрыты гістарычны факультэт. На ім было створана дзве кафедры -- гісторыі СССР /заг. І.А.Іпыных/ і ўсеагульнай гісторыі /заг. К.В.Эллі/. У сувязі з перавытворчасцю выкладчыкаў гісторыі факультэт быў закрыты ў 1956 г. Апошні выпуск адбыўся ў 1959 г.

За час існавання факультэта па дзённай і завочнай формах падрыхтавана звыш 800 настаўнікаў гісторыі. З былых выпускнікоў сталі вядомымі настаўнікамі І.Ведзянева, В.Данкевіч, А.Зянкевіч, К.Зотава, Б.Калач /Герой Савецкага Саюза/, С.Мельнік, М.Раманоўскі і шмат інш.

Выпускнік гістарычнага факультэта педінстытута Э.М.Энцін стаў доктарам гістарычных навук, прафесарам, загадчыкам кафедры гісторыі Беларусі, якая створана на факультэце універсітэта ў 1992 г. Кандыдатамі навук, дацэнтамі сталі Т.І.Язэпава, В.У.Матусевіч, У.П.Ксянзоў. Першая працавала доўгі час дэканам гісторыка-філалагічнага факультэта, другі -- загадчыкам кафед-

ры гісторыі КПСС, потым сацыяльна-палітычнай гісторыі Беларусі.

Адраджэнне падрыхтоўкі гісторыкаў на Гомельшчыне пачалося пасля адкрыцця ў 1969 г. універсітэта і яго гісторыка-філалагічнага факультэта. На аддзяленні была створана кафедра гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі, загадчыкам якой доўгі час

быў дацэнт Г.С.Еўдакіменка. Акрамя яго, значны ўклад у станаўленне і развіццё гістарычнага аддзялення /з 1988 г. самастойны гістарычны факультэт/ унеслі старшы выкладчык М.В.Гусева, дацэнты І.А.Іпыных, Я.А.Семянчук, У.С.Сідараў, якія зараз на заслужаным адпачынку. Гэтую справу працягваюць дацэнты А.П.Мяшчэрскі, Л.М.Гаранін, А.А.Рубан /заг. кафедры гісторыі ўсходнеславянскіх народаў/, Р.Р.Лазько /заг. кафедры ўсеагульнай гісторыі/, А.А.Цітова, З.М.Сямейных, старшы лабарант Л.Р.Савенак і інш. Разам з імі ўжо працуюць іх вучні, якія складаюць звыш 1/3 (9 з іх кандыдаты навук, дацэнты) выкладчыцкага саставу.

У мэтах умацавання кадравага патэнцыялу, удасканалення якасці падрыхтоўкі выкладчыкаў гісторыка-сацыяльных дысцыплін у склад факультэта перададзены ў 1992 г. кафедры філасофіі /заг. прафесар У.М.Калмыкоў/ і палітычнай сацыялогіі /заг. дацэнт У.І.Качаткоў/.

У сувязі з неабходнасцю падрыхтоўкі для патрэб горада і вобласці юрыстаў ва універсітэце на гістарычным факультэце ў 1991 г. была адкрыта спецыяльнасць "правазнаўства", а з 1992 г. факультэт стаў называцца

СЁЛЕТА Ў ГІСТОРЫКАЎ -- ДВАЙНЫ ЮБІЛЕЙ

гісторыка-юрыдычным. Зараз на факультэце па трох спецыяльнасцях "гісторыя", "гісторыя з замежнай мовай" і "правазнаўства" займаецца каля 450 студэнтаў. На ўказаных пяці кафедрах і адкрытай у 1993 г. кафедры правазнаўства працуюць два прафесары, 29 дацэнтаў, кандыдатаў навук, 4 старшыя выкладчыкі, 22 асістэнты. Разам з вучэбнай і выхаваўчай работай выкладчыкі вядуць навуковыя даследаванні. Распрацоўваюцца праблемы археалогіі, краязнаўства, гісторыі палітычных партый і рухаў Беларусі, навішай гісторыі Германіі і Польшчы, праблемы заканамернасцей гуманізацыі грамадскіх адносін, месца моладзі ў сучасным грамадстве, пытанні прававога рэгулявання крымінальных і крымінальна-працэсуальных зносінаў.

Значную дапамогу выкладчыкі факультэта аказваюць настаўнікам гісторыі школ і сярэдніх навучальных устаноў па вывучэнню і выкладанню актуальных і складаных пытанняў гісторыі Беларусі, усеагульнай гісторыі, па прадмету "Чалавек і грамадства" і інш. Чытаюцца лекцыі ў абласным Інстытуце ўдасканалення настаўнікаў, на семінарах настаўнікаў г.Гомеля, вобласці.

Добрыя традыцыі ўдзелу ў грамадскім жыцці факультэта, універсітэта, горада працягваюць нашы студэнты. У свой час студэнты-гісторыкі былі ініцыятарамі і стваральнікамі вядомага ў рэспубліцы і за яе межамі ВІА "Радзімны", удзельнічалі ў стварэнні студэнцкіх танцавальнага, тэатральнага і іншых мастацкіх калектываў. У другой палове 80-х гадоў лепшай акадэмічнай групай у рэспубліцы стала група гісторыкаў нашага універсітэта. Актыўна

ўдзельнічалі і працягваюць удзельнічаць студэнты факультэта ў будаўніцтве студэнцкіх канферэнцыяў. І зараз будучыя гісторыкі і юрысты, як кажуць, трымаюць марку. Яны выходзяць пераможцамі ці займаюць прызавыя месцы ў розных аглядах-конкурсах.

З 1974 г., калі адбыўся першы універсітэцкі выпуск гісторыкаў, і па сёлетні ўключна падрыхтавана па дзённай і завочнай формах навучання звыш 1600 спецыялістаў, якія працуюць у адукацыі і іншых галінах эканомікі рэспублікі і за яе межамі. Кіраўнікамі адукацыі розных узроўняў, добрымі настаўнікамі сталі М.Кобрынскі, В.Варкунова, В.І.Л.Вайцянок, З.Вярцяхыя, В.Сабко, С.Скрыдлеўская, І.Талкачоў, П.Шаленчанка, А. і Т.Шэвель, У.Шырокі, А. Увараў, музейнымі работнікамі Т. і У.Літвінавы і шмат іншых.

Складаны час перажывае наша рэспубліка. Трэба меркаваць, што вышэйшая школа будзе мець падтрымку для свайго развіцця. Неабходна ўдасканальваць вучэбна-метадычную базу гісторыкаў і асабліва юрыстаў. Рыхтаваць кадры гэтага профілю трэба з улікам міжнароднага вопыту. А гэта патрабуе вельмі значных сродкаў.

Маладым спецыялістам і юбілейнага, і ўсіх наступных выпускаў хочацца пажадаць стаць сапраўднымі прафесіяналамі сваёй справы. Ваша высокае майстэрства будзе ўкладам у пераадоленне цяжкасцей нашага жыцця.

М.СТАРАВОЙТАЎ,
кандыдат гістарычных навук,
дацэнт, дэкан гісторыка-юрыдычнага факультэта,
выпускнік ГДУ 1974 г.

НАША БІЯГРАФІЯ: ГОД ЗА ГОДАМ

(Працяг.
Пачатак на 3 стар.)

матэматычным, геалагічным, эканамічным, біёлага-глебавым, гісторыка-філалагічным і факультэце фізічнага выхавання на стаяцяннары займалася амаль 3 тыс. студэнтаў і каля 2 тысяч — завочна. Свае веды і вопыт студэнтам перадавалі 18 дактароў навук, прафесараў і больш за 100 кандыдатаў навук.

Пачалося будаўніцтва пяціпавярховага вучэбна-лабараторнага корпуса па вул. Савецкай, 104, 158-кватэрнага інтэрната.

1972

Рэктару ГДУ акадэміку АН БССР, прафесару У.А.Беламу была прысуджана Дзяржаўная прэмія БССР ў галіне навукі і тэхнікі.

1973

На эканамічным факультэце былі адкрыты дзве кафедры — арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі і галіновых эканомік.

У Х Сусветным фестывалі моладзі і студэнтаў у Берліне прымаў удзел выпускнік механіка-матэматычнага факультэта Уладзімір Семянчук.

У лютым у Мінску праходзіў рэспубліканскі злет студэнтаў. Наш універсітэт прадстаўлялі на ім 24 чалавекі — выдатнікі вучобы, камсамольскія актывісты, актывныя ўдзельнікі СВА.

Здадзены ў эксплуатацыю галоўны корпус універсітэта.

1974

Першы атрад маладых спецыялістаў — 108 чалавек — выпусціў эканамічны факультэт.

Загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі, доктар педагогічных навук І.Ф.Харламаў быў выбраны членам-карэспандэнтам АПН ССР.

Здадзены ў эксплуатацыю 7-павярховы будынак інтэрната па вул. Савецкай.

1975

За шматгадовы актывны ўдзел у будаўніцтве, меліярацыі зямель і высокія паказчыкі ў вучобе, вытворчай і грамадска-палітычнай дзейнасці камсамольская

арганізацыя ГДУ ўзнагароджана памятным Чырвоным сцягам ЦК КПБ і Савета Міністраў БССР.

У маі універсітэт атрымаў у падарунак выдатную бібліятэку прафесара МДУ імя М.В.Ламаносава І.М.Бяляўскай, якую яна збірала на працягу 40 гадоў і заважчала універсітэту, адкрытаму на яе радзіме.

Ва універсітэце адкрылася навукова-даследчая лабараторыя мікраэлектронікі. У ёй працавалі супрацоўнікі Гомельскага спецыяльнага канструктарска-тэхналагічнага бюро аналітычнага прыборабудавання і ГДУ. З адкрыццём гэтай лабараторыі на фізічным факультэце ўведзена спецыялізацыя па электроніцы.

1976

За выдатную вучобу, актывную навуковую і грамадскую работу, за вытворчыя поспехі, дасягнутыя ў 9-й пяцігодцы пры збудаванні прамысловых, сельскагаспадарчых і культурна-бытавых аб'ектаў, былі ўзнагароджаны ордэнамі "Знак Пашаны" студэнт эканомфака У.Дзюбо, медалём "За працоўную доблесць" — студэнтка гістфіла Л.Ізмесцева, медалём "За працоўную адзнаку" — студэнт эканамічнага факультэта М.Бордак.

Для фізічнага факультэта Мінвуз ССР зацвердзіў індывідуальны вучэбны план. Такі план быў уведзены ў ВНУ Беларусі ўпершыню.

За поспехі ў развіцці навукі і вышэйшай адукацыі, падрыхтоўцы і выхаванні кадраў спецыялістаў загадчыку кафедры беларускай мовы прафесару У.В.Анічэнку было прысвоена званне заслужанага дзеяча навукі Беларускай ССР, прарэктару па навуковай рабоце, прафесару М.В.Навучыцелю — званне заслужанага работніка вышэйшай школы Беларускай ССР.

1977

На геалагічным факультэце быў створаны мінералагічны музей.

На Гомельшчыне працавала XI Міжнародная школа маладых вучоных па фізіцы высокіх энергій і рэлятывісцкай ядзернай фізіцы. Разам з Аб'яднаным інстытутам ядзерных даследаванняў (г.Дубна), Інстытутам фізікі АН БССР,

Інстытутам механікі металапалімерных сістэм іе арганізатарам з'яўляўся і наш універсітэт.

1978

За вялікія заслугі ў развіцці навукі і тэхнікі, у падрыхтоўцы навуковых кадраў і актывны ўдзел у грамадскім жыцці рэктару члена-карэспандэнта АН БССР Б.В.Бокуццю прысвоена ганаровае званне заслужанага дзеяча навукі Беларускай ССР.

1979

Універсітэт адзначыў сваё 10-годдзе. За гэты час вядучая вышэйшая навуковая ўстанова Беларускага Палесся падрыхтавала для народнай гаспадаркі 9545 маладых спецыялістаў. Значна павысіўся навукова-педагагічны патэнцыял прафесарска-выкладчыцкага саставу ГДУ.

Вучонымі ГДУ за 10 гадоў было выдадзена 60 манаграфій, кніг, падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў, 15 зборнікаў навуковых прац. Дзейнічала 75 дагавораў аб творчым супрацоўніцтве, былі адкрыты

У рабоце адной з навуковых канферэнцый, якая праводзілася ў нашым універсітэце, прымаў удзел першы рэктар ГДУ, акадэмік У.А.Белы (выступае). Злева тагачасны рэктар акадэмік Б.В.Бокуць.

філіялы некаторых кафедраў у Інстытуце фізікі АН БССР, на гомельскіх заводах і ў аб'яднаннях.

1980

Ва універсітэце адкрыўся археалагічны музей — першы музей такога тыпу ў навуцальных установах Гомельшчыны.

Рэктар універсітэта Б.В.Бокуць выбраны акадэмікам, а прарэктар па вучэбнай рабоце Л.А.Шамяткоў

— членам-карэспандэнтам АН БССР.

Студэнты факультэта фізічнага выхавання Аляксандр Фомчанка, Аляксандр Варабей і Мікалай Кіраў прымалі ўдзел у XXII Алімпійскіх гульнях у Маскве. М.Кіраў стаў уладальнікам бронзавага медаля ў бегу на 800 м.

Споўнілася 50 гадоў бібліятэцы ГДУ. Колькасць яе чытачоў вырасла з 300 чалавек (такі яна была ў год заснавання бібліятэкі) да 8 тысяч.

Адзначыў свой 50-гадовы юбілей біялагічны факультэт, споўнілася 10 гадоў эканомфаку.

Зводны будаўнічы атрад універсітэта па выніках працоўнага семестра-80 стаў пераможцам рэспубліканскага сацыялістычнага спаборніцтва.

1981

За высокія вытворчыя паказчыкі, дасягнутыя ў саставе студэнцкага атрада, поспехі ў вучобе, навуковай і грамадскай рабоце ордэнам "Знак пашаны" ўзнагароджаны сакратар камітэта камсамола эканамічнага факультэта В.Асіпенка, медалю "За

працоўную адзнаку" удастоены студэнтка біяфака Т.Волах і сакратар камітэта камсамола ГДУ В.Талсташоў.

За вялікую шматгадовую работу па маральна-эстэтычнаму выхаванню моладзі, культурнае абслугоўванне ўдарных камсамольскіх будоўляў ВІА "Радзімічы" была прысуджана прэмія камсамола Гомельшчыны.

(працяг на 9 стар.)

Успамінаюць нашы выпускнікі

З першага года заснавання Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта геалагічнага факультэта ў ім не было. Кадры геологаў рыхтаваў тады БДУ ў Мінску, дзе на геалага-геаграфічным факультэце навучаліся тры курсы студэнтаў па спецыяльнасці "геалогія". У 1970 г. прымаецца рашэнне аб стварэнні ў ГДУ геалагічнага факультэта і закрыцці аналагічнага аддзялення ў Белдзяржуніверсітэце. Старшы курс геологаў з Мінска перавялі ў Кіеўскі ўніверсітэт, а два маладшых -- у ГДУ. Так, дваццаць чатыры гады назад тут з'явіліся чацвёрты і трэці геалагічныя курсы. Аўтару гэтых радкоў давялося вучыцца на 3-ім, які стаў другім выпускам геологаў у гісторыі ГДУ.

Амаль усіх нас (а гэта амаль 50 чалавек) паслялілі

на чацвёртым паверсе інтэрната па вул.Савецкай, 83а, насупраць былога галоўнага корпуса ўніверсітэта. Тры гады сумеснага жыцця-быцця засталіся ў памяці кожнага з нас. А тады... Гэта было звычайнае студэнцкае жыццё.

ПАМ'ЯТАЕМ І ЛЮБІМ

Вучыліся, галоўным чынам, у двухпавярховым будынку па вул.Песіна. Лекцыі, практычныя заняткі, сур'ёзная вучоба ў перыяд сесій, а акрамя гэтага -- КВЗ, футбол, вечарынікі... Нарэшце, дыплом, выпускны вечар... Тут хацу спыніцца і сказаць "дзякуй" нашым выкладчыкам, ушанаваць памяць Сяргея Дзмітрыевіча Туроўскага, Васіля Герасімавіча Герасімава і Міхаіла Каандратавіча Бабкова, якіх ўжо няма сярод нас.

Амаль усе юнакі з нашага выпуску пасля заканчэння ўніверсітэта адслужылі па годзе ў арміі. А далей жыццё ва ўсіх складалася па-рознаму. Сорок шэсць чалавек -- сорок шэсць лёсаў. Сярод нас -- спецыялісты, якія працуюць на геалагічнай вытворчасці рознага профілю, пяць кандыдатаў

наук, старацель золатадабыўнай арцелі, выкладчык ГДУ, дырэктар малага прадпрыемства, маёр МУС, галоўны інжынер ПМК і дырэктар фізкультурна-аздараўленчага камбіната. Мае аднакурснікі -- у розных кутках Беларусі, на Чукотцы, у Цюмені і Нар'ян-Мары.

Шмат гадоў прайшло з дня заканчэння альма-матэр. Але мы да гэтага часу сустракаемся, памятаем і любім наш ГДУ. Нехта тут выкладае, нехта наезджае чытаць лекцыі, нехта вядзе сумесную з выкладчыкамі навуковую работу. І адно са сведчанняў нашай памяці -- гэтыя нататкі.

А. МАХНАЧ,

заг. лабараторыі

Інстытута геалагічных навук АНБ, член-карэспандэнт Акадэміі навук Беларусі, выпускнік ГДУ 1973 года.

РОЗНЫМІ ЖЫЦЦЁВЫМІ ШЛЯХАМІ

Напэўна, для ўсіх выпускнікоў ВНУ ўспаміны аб "альма--матэр" атаясамліваюцца з найбольш значымі падзеямі жыцця, першымі самастойнымі рашэннямі, праектамі, планами. І калі на гэты перыяд прыпадаюць такія значныя падзеі як змяненне статусу ВНУ, пераўтварэнне, напрыклад, педагагічнага інстытута ва ўніверсітэт, то яны пакідаюць значны след у жыцці маладых людзей.

Рашэнне аб рэарганізацыі

Гомельскага педінстытута большасць студэнтаў успрынялі не як фармальны факт, а перш за ўсё, як магчымасць больш поўнай рэалізацыі сваіх здольнасцей, бо атрыманне ўніверсітэцкай адукацыі пашырае магчымасці прымянення сваіх сіл. Гэта і навуковая, педагагічная дзейнасць, і праца на прамысловых прадпрыемствах. Я памятаю, з якім энтузіязмам абмяркоўваліся намі асабліва спецыялізацыі, колькі было ваганняў і хваляванняў па выбару, па сутнасці, свайго жыццёвага шляху.

Пераход на ўніверсітэцкую праграму патрабаваў карэннай ломкі ўсяго навучальнага працэсу. Я заўсёды з удзячнасцю ўспамінаю прафесара Д.М.Гаркунова, дацэнтаў У.М.Старыкава, В.В.Харытонава, В.Р.Сіманава, В.А.Балакіна, тады яшчэ маладога, вельмі

энергічнага М.І.Аляшкевіча, Ф.А.Лапашына і многіх іншых. Дзякуючы іх працы мы атрымалі дастаткова трывалыя і ўсебаковыя веды. Запамыталіся мне таксама тыя добразычлівыя адносіны паміж студэнтамі і выкладчыкамі, якія склаліся на нашым курсе. Мы працавалі разам пры пастаноўцы лабараторнага практыкума, удзельнічалі ў семінарах, якія праводзіў прафесар Д.М.Гаркуноў для студэнтаў старэйшых курсаў і асіпірантаў.

А на экзаменах у час сесіі двойка была рэдкай з'явай, і кожны з нас быў гатовы дапамагчы таварышу.

Па-рознаму склаўся далейшы жыццёвы шляхі маіх аднакурснікаў. Некаторыя з нас звязалі сваю працу са школай, сталі настаўнікамі, кіраўнікамі навучальных устаноў. В.М.Савіцкі, В.М.Койчыц, А.М.Гадлеўская абаранілі

кандыдацкія дысертацыі і раз паспяхова працуюць у навуковых установах, вядуць выкладчыцкую работу ў ВНУ. Некаторыя з нашага выпуску, напрыклад, А.В.Кусянкоў, прызнаны намі аўтар гумарыстычных апавяданняў, У.І.Герылоў, В.Н.Касюк, У.К.Рамаанаў, М.М.Язерскі, М.М.Прышчэнаў зрабілі вытворчую кар'еру, працуюць кіраўнікамі структурных падраздзяленняў прамысловых прадпрыемстваў.

Я ўпэўнены: дзе б мы не працавалі цяпер, усё ж гады вучобы ва ўніверсітэце пакінулі ў душы самыя светлыя і радасныя ўспаміны.

А. РАГАЧОЎ,

доктар хімічных навук, прафесар, загадчык кафедры БелДУТа, выпускнік фізічнага факультэта ГДУ 1972 г.

Студэнтам Гомельскага ўніверсітэта я стаў пасля службы ў радах Савецкай Арміі. Гэта былі вельмі напружаныя і цікавыя гады вучобы. У розум студэнтаў настойліва пранікалі ідэі аховы прыроды і экалогіі. Пасля заняткаў мы заўсёды наведвалі кнігарні і скуплялі літаратуру на прыродную тэматыку. Вучыцца на біялагічным факультэце было цікава яшчэ і таму, што тут у той час выкладалі многія вучоныя, лекцыі якіх мы любілі і ніколі не прапускілі. Да такіх перш за ўсё хачу аднесці прафесара Ф.М.Харьгановіча.

Жаданне займацца даследчай работай ўзнікла ў мяне пасля напісання курсавой работы. Дыпломную работу выконваў у Бярэзінскім біясферным запаведніку, куды і быў накіраваны на працу па запрашэнню адміністрацыі запаведніка пасля атрымання дыплама. Там і прайшлі мае многія гады жыцця і навуковай дзейнасці. Усе 17 гадоў пасля заканчэння ўніверсітэта былі аддадзены навуцы і прапагандзе ідэй аховы прыроды ў Бярэзінскім біясферным запаведніку. Тут быў пройдзены шлях ад малодшага да вядучага навуковага супрацоўніка. І ўвесь гэты час быў заняты цікавай і напружанай працай. Аб'ектам маіх даследаванняў стаў захалпляльны свет

балот, а дакладней, іх біялагічная прадуктыўнасць і водны рэжым.

ВУЧЫЦЦА БЫЛО ЦІКАВА

Вельмі цікавая старонка звязана з арганізацыяй балотных стацыянараў і правядзеннем на іх аснове шэрагу міжнародных канферэнцый, у тым ліку і міжнароднага кангрэса па біясферных запаведніках /1983 г./ Балотныя стацыянары былі месцам вучобы студэнтаў, стажыроўкі замежных спецыялістаў. Даследчая работа, якая праводзілася на гэтых аб'ектах, была шырока вядома ў Беларусі і за яе межамі. У выніку быў сабраны вялікі навуковы матэрыял і апублікаваны ў трох манаграфіях.

Шмат увагі ўдзялялася і экспедыцыйным даследаванням паўночнай часткі Беларусі, дзе вывучаліся не толькі натуральныя, але і асушаныя лясныя балоты. Некаторыя распрацоўкі, якія маюць практычнае значэнне, двойчы дэманстраваліся на ВДНГ СССР і былі ўдасцоены сярэбранага медаля.

У 1992 годзе ў Інстытуце лесазаўшчынення Расійскай Акадэміі навук мной абаронена доктарская ды-

сертация. Пасля гэтага значная ўвага была ўдзелена біразнастайнасці і біяпрадуктыўнасці фармацыі сасновых лясоў.

Вынікам гэтай работы з'явілася манаграфія, выддзена ў мінулым годзе. На гэтым завяршылася мая работа ў Бярэзінскім запаведніку.

З верасня 1993 года па запрашэнню адміністрацыі Гомельскага дзяржуніверсітэта пачаў выкладчыцкую работу на кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, дзе распрацоўваю і чытаю курсы па экалогіі і біятэхналогіі.

В. ВАЛЕТАЎ,

прафесар кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, выпускнік ГДУ 1976 года.

Паступаў я ва ўніверсітэт двойчы. Першы раз -- спасцігла няўдача. Год працаваў на заводзе РТА, а затым ужо з другой спробы стаў студэнтам эканамічнага факультэта (спецыяльнасць "Эканоміка працы").

Студэнцкія гады сталі аднымі з самых цудоўных і насычаных у маім жыцці. Наш факультэт быў адным з цэнтраў ўніверсітэцкага жыцця. Якія цікавыя "Дні эканаміста" мы рыхтавалі! У іх удзельнічалі ўсе: і студэнты, і выкладчыкі. А КВЗ -- гэта было амаль як у Маслюкова. На гэтыя і іншыя вечары

ДЗЯКУЙ, РОДНЫ ФАКУЛЬТЭТ!

білеты былі ў адчайным дэфіцыце.

Факультэт быў маляды, толькі сфарміраваны. Выкладчыкі -- зусім новы калектыў, а студэнты без "комплексаў" у адносінах да іх. Усё гэта стварала вельмі дружную, здаровую атмасферу.

Вучыліся мы, як цяпер прынята казаць, у часы "застою". Было, канешне, і шмат лішняга, але трэба аддаць належнае выкладчыкам эканомфака: яны змаглі ўсё ж даць таму, хто гэтага хацеў, фундаментальныя веды. Я наўмысна не называю прозвішчаў, таму што цяжка каго-небудзь выдзеліць з таго выкладчыцкага корпуса. Усе рабілі сваю справу добра сумленна, з пачуццём адказнасці. Вялікае дзякуй ім за гэта.

Пасля заканчэння ўніверсітэта даялося працаваць на розных прадпрыемствах і ў арганізацыях г.Гомеля. А цяпер -- намеснік дырэктара па эканамічных пытаннях на шклозаводзе імя М.В.Ламамосава. Словы нашага дэкана І.П.Трацэўскага аб тым, што эканомфак ГДУ рыхтуе касцяк эканомікі, якія ён сказаў нам на першым курсе, збываю-

ца. Цяпер на ключавых пастах ў эканоміцы нашага абласнога цэнтра знаходзяцца выпускнікі эканомфака ўніверсітэта, многія прымаюць удзел у вырашэнні важных пытанняў у галіне эканамічнага развіцця г.Гомеля і вобласці.

А нашым паслядоўнікам, сённяшнім студэнтам, хочацца пажадаць, каб яны былі больш актыўнымі, не замыкаліся ў сабе, набывалі больш ведаў у сценах ўніверсітэта, яны абавязкова ім спатрэбяцца. А каб жыццё студэнцкае не было сумным, аднастайным, трэба не чакаць ад некага, што ён зробіць яго цікавым, а самім праяўляць фантазію і вынаходлівасць. Адным словам, дзейнічайце, спрабуйце сябе ва ўсіх праявах жыцця. Так вы набудзеце той пакуль што мінімальны вопыт, які вельмі спатрэбіцца вам у нашым няпростым жыцці.

Ю. ІЛЬЕЎ,

намеснік дырэктара па эканамічных пытаннях шклозавода імя М.В.Ламамосава, выпускнік ГДУ 1978 года.

Нас называюць вядучай ВНУ Палесся, другім універсітэтам Беларусі. Але што мы ведаем аб сваёй гісторыі, аб узнікненні нашай навучальнай установы? Даведацца аб гэтым, як кажуць, з

першых вуснаў цікава ўдава. Вось што расказвае адна з першых выпускніц фізіка-матэматычнага аддзялення былога педінстытута Марыя Міхайлаўна Калініна-Салодкая, якая жыве ў Гомелі.

НАСТАЛЬГІЧНАЯ ХРОНІКА АЛЬМА-МАТЭР

Усё пачалося ў тэя часы, калі Гомель яшчэ памятаў старыя назвы сваіх вуліц, калі раён завода вымяральных прыбораў называлі "Амерыкай", а ад "Амерыкі" да "Гарэлага балота" (вул. Перамогі) тралейбусы, на жаль, не хадзілі. Менавіта тады, у 1930 годзе, і адкрыўся Аграпедагагічны інстытут, які праіснаваў тры гады і быў ператвораны затым у Гомельскі педагагічны інстытут. У 1938 г. яму было прысвоена імя славутага лётчыка В.П. Чкалава.

1933 год... Год нараджэння педінстытута. Абітурыент тых гадоў, хто ён? Прыязджала моладзь з розных куткоў Беларусі, маючы за плячыма вярэньні рабочыя школы, настаўніцкі вопыт ў вясковых сямігодках і нават звычайную сярэдняю адукацыю. Перад уступнымі экзаменамі наведвала чатырохтыднёвыя падрыхтоўчыя курсы. У выпадку выдатнай пасляховасці аўтаматычна залічвалася на I курс. А ў асноўнай масе -- здавала конкурсныя экзамены. Вучыліся чатыры гады.

Фізіка-матэматычны факультэт размяшчаўся ў двухпавярховым цагляным будынку па вуліцы Ланге. Забаўна, што на факультэце было два дэканы і абодва дэканаты знаходзіліся на першым паверсе корпусу. Васіль Дамітрыевіч Глацёнак -- трэба аддаць належнае гэтаму чалавеку шырокай душы -- стаў першым дэканам матэматыкаў. Ён умеў зразумець студэнта, з яго цяжкасцямі, і шчыра пайсці на сустрэч. Што казаць, час быў не з лёгкіх. Часта лепшыя са студэнтаў збіраліся кінуць вучобу з-за беднасці і неўладкаванасці. Быў такі выпадак, калі стараста адной з груп, выдатніца і актывістка, з адчаю падала заяву... Тут жа, па распаўсюджэнню дэкана, ёй была выдзелена пучэўка на марскі курорт. Дзіўна? Ды не... Пучэўкі былі рэдкасцю, і студэнты прадавалі іх за

шалёныя грошы. Дзякуючы гэтай гісторыі, дзяўчына змагла давучыцца і атрымаць дыплом.

Корпус па вуліцы Ланге быў не адзіным. Лекцыі па агульных дысцыплінах праходзілі ва ўнушальным цагляным двухпавярховым будынку, які з усіх бакоў акаляў экзарумянцаўскі парк. У парку ж знаходзіўся і адзін з інтэрнатаў -- аднапавярховы, драўляны, з пячым ацяпленнем.

Другі інтэрнат выглядаў больш рамантычна: драўляны двухпавярховы "асабняк" на вуліцы Песіна, які ўзвышаўся над старымі могілкамі. У пакоях жылі па шэсць-восем чалавек, устанавіваючы тыднёвае дзяжурства "па дровах". Што мелася на ўвазе? У кожным пакоі былі высокія, да столі, цагляныя трубы, якія адыходзілі ад асноўнай печы. Інстытут нарыхтоўваў дровы, і студэнтам даручалася пілаваць іх і паліць у печы. На першым паверсе размяшчаўся так званы "куб" -- печ для мыцця бялізны.

У пакоях было даволі шумна і цесна. Таму часта студэнтаў з падручнікамі бачылі на могілках. А вечарамі могілкі ператвараліся ў месца гулянняў і сустрэч. Інстытут лічыўся ваенізаваным, і студэнтаў перыядычна вывозілі ў лагеры. Ваенная падрыхтоўка была пастаўлена на "шырокую ногу".

Што вывучалі студэнты-матэматыкі? Амаль тое ж, што і зараз. Акрамя спецыяльных дысцыплін, гэта псіхалогія, беларуская і руская мова і літаратура, філасофія, ужо названая ваенная справа, нямецкая мова. І, канешне ж, справа не абыходзілася без фізвыхавання. Усё шло сваім парадкам, пакуль не грывнула вайна...

Яе хваля даволі хутка дайшла і да Гомеля. Інстытут вырашылі эвакуіраваць разам з усёй маёмасцю і перадаць у карыстанне Амуцінскаму настаўніцкаму інстытуту (г. Амуцінск Кіраўскай вобласці). Большасць з выкладчыцкага саставу, у тым ліку і дэкан В.Д. Глацёнак, пайшлі на фронт.

Эвакуіраваныя студэнты працягвалі навучанне ў інстытутах гарадоў Кіраў і Горкі. Жыццё замерла, чакаючы развязкі, каб зноў працягнуць свой непрадказальны ход.

Калі летам 1944 г. Гомель быў вызвалены ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, паўстала пытанне аб аднаўленні педінстытута. 28 жніўня выйшаў загад Народнага Камісара Асветы РСФСР В. Пацёмкіна: "...Абавязец дырэктара Амуцінскага настаўніцкага інстытута (Стальмакова В.П.) вярнуць у 3-м квартале 1944 г. Гомельскаму педагагічнаму інстытуту абсталаванне і вучэбна-наглядныя дапаможнікі..."

На пасадзе дырэктара інстытута знаходзіўся М.Ф. Лозбень. Захаваліся яго ўспаміны пра той час: "Будынак інстытута пасля вайны ў асноўным апалеў, толькі левое крыло часткова было разбурана, шкла не было, паркетная падлога была расцягнута на дровы. Пасля выгнання фашысцкіх захопнікаў будынак педінстытута прызнаваўся для ўрада БССР. Вокны былі зашклёны, будынак адрамантаваны. Аднак, у сувязі з хуткім перамяшчэннем фронту на захад, урад БССР у Гомель не пераехаў. Ні сталаў, ні стуляў не было. Нават сходы праводзіліся стоячы... Займаліся ў інтэрнаце. У гэты час вучыліся, у асноўным, дзяўчаты. За дровамі студэнты ездзілі ў Нава-Беліцкі лес. Толькі праз два гады з'явіліся такія парты, як для вучняў пачатковых класаў, але гэта было вялікім шчасцем для студэнтаў..."

Запісала Ірына ТАКОЕВА, студэнтка матэматычнага факультэта, рэдактар газеты "БесПредел".

(Працяг будзе)

P.S. У падрыхтоўцы часткі артыкула аб ваенных гадах выкарыстана даследчая работа чацвёртакурсніка фізіка-матэматычнага факультэта педінстытута У. Плюскага, якая была напісана ў 1968 годзе.

ПРЫСВЕЧАНАЯ ЮБІЛЕЮ УНІВЕРСИТЭТА

МІЖНАРОДНАЯ МАТЭМАТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

На базе матфака адбылася Міжнародная матэматычная канферэнцыя, прысвечаная 25-годдзю ГДУ імя Ф.Скарыны. Для ўдзелу ў яе рабоце былі запрошаны вядучыя вучоныя краін СНД па наступных напрамках: алгебра; дыферэнцыйны ўраўненні; матэматычны аналіз; лікавыя метады і тэорыя аптымізацыі; тэорыя верагоднасцей і матэматычная статыстыка; тэхналогія сістэмнага мадэлявання; праграмнае забеспячэнне вылічальных комплексаў і сістэм; матэматычныя мадэлі ў экалогіі; эканоміка інфармацыйных тэхналогій.

Аргкамітэт канферэнцыі ўзначаліў рэктар універсітэта доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар, член-карэспандэнт АН Беларусі Л.А.Шамяткоў. У яго састаў увайшлі М.В.Селькін, У.В.Арлоў, А.В.Бузланаў, У.І.Міроненка, В.С.Манахаў, У.В.Му-хін, У.М.Семянчук, М.І.Жадан, А.В.Дземуськоў, С.Д.Вадруноў.

Са шматлікіх заявак для ўдзелу ў канферэнцыі аргкамітэтам было адабрана 347 дакладаў. На яе прыехалі звыш 60 іншагародніх удзельнікаў, сярод якіх больш 20 дактароў і 25 кандыдатаў навук. На жаль, складанае эканамічнае становішча вышэйшых навучальных устаноў і акадэмічных інстытутаў краін СНД не дало магчымасці многім запрошаным аргкамітэтам вучоным прыехаць у Гомель.

У актавай зале ГДУ, якая на вышэйшым узроўні прымала гасцей пасля працяглага рамонтнага, адбылося ўрачыстае адкрыццё канферэнцыі.

З прывітальнай прамовай да яе ўдзельнікаў звярнуўся старшыня аргкамітэта рэктар ГДУ Л.А.Шамяткоў, які выказаў удзячнасць усім, хто прыняў запрашэнне і прыехаў у горад над Сожам, прывёў статыстычныя даныя аб колькасці гасцей і адзначыў, што такія сустрэчы служаць высакароднай справе аднаўлення адзінай навуковай прасторы на тэрыторыі былога Саюза.

Даклад першага прарэктара ГДУ прафесара М.В.Селькіна быў прысвечаны гісторыі універсітэта і станаўленню матэматычнай адукацыі ў былым педінстытуце і ва універсітэце. Ён падрабязна спыніўся на этапах развіцця матэматычнага факультэта, пачынаючы з 1930 года і да нашых дзён.

Аб сённяшнім дні факультэта гаварыў у сваім дакладзе яго дэкан У.В.Арлоў.

У першы дзень адбылося таксама пленарнае пасяджэнне канферэнцыі, на якім з аглядавымі дакладамі выступілі Л.А.Шамяткоў, дактары фізіка-матэматычных навук, прафесары Ф.М.Кірылава

і В.Н.Русак з БДУ, аўтар гэтых радкоў.

У другой палове дня ўдзельнікі канферэнцыі працавалі ў 16 падсекцыях 9 секцый.

Наступны працоўны дзень канферэнцыі адкрылі пленарныя пасяджэнні па тэарэтычнай матэматыцы, прыкладной матэматыцы і інфарматыцы. Навуковыя даклады настолькі зацікавілі ўдзельнікаў, што давялося перамяш-

якога дазволіла ў сціслыя тэрміны правесці вялікую падрыхтоўчую работу. Паказальна, што з моманту рассылкі запрашэнняў і да пачатку канферэнцыі прайшло роўна два месяцы, а ўжо пры рэгістрацыі ўдзельнікам уручалі зборнікі тэзісаў дакладаў, бланкеты і штотыднёвікі з сімваламі універсітэта і канферэнцыі. Хачу выказаць удзячнасць кіраўніцтву універсітэта і розным яго

З ДАКЛАДАМ ВЫСТУПАЕ
ДЭКАН МАТЭМАТЫЧНАГА
ФАКУЛЬТЭТА ДАЦЭНТ У.В.АРЛОЎ

чаць на адну гадзіну пачатак іншых запланаваных мерапрыемстваў, у тым ліку і футбольны матч.

На жаль, таварыская сустрэча паміж камандай матфака і зборнай СНД не адбылася з-за няўкі апошняй, і выкладчыкі экзаменавалі новую футбольную каманду студэнтаў факультэта. Навічкі дастойна вытрымалі першы экзамен, уступіўшы з мінімальным лікам — 3:4.

Далей удзельнікі канферэнцыі працягвалі работу ў секцыях і падсекцыях, і другі рабочы дзень завяршыўся ўрачыстай цырымоніяй яе закрыцця, экскурсіяй па горадзе і сяброўскай вячэрай.

А ў апошні дзень былі культурныя мерапрыемствы (цікавая, захапляючая экскурсія на новым універсітэцкім аўтобусе ў Веткаўскі музей народнай творчасці, экспазіцыя якога пакінула ва ўсіх незабыўны ўражанні), дэманстрацыя камп'ютэрных праграмных прадуктаў і ўрачыстыя провады гасцей.

Па водгуках удзельнікаў /як гасцей, так і "гаспадароў"/ канферэнцыя прайшла на высокім узроўні, у чым вялікая заслуга аргкамітэта, зладжаная работа

службам — інфармацыйна-вылічальнаму цэнтру /начальнік А.В.Дземуськоў/, друкарска-размнажальнай лабараторыі /нач. У.А.Архангельскі/, выкладчыкам і супрацоўнікам матэматычнага факультэта, тэхнічнаму сакратару канферэнцыі Т.Н.Фаміной.

Адным з арганізатараў канферэнцыі выступала Беларускае рэспубліканскае агенцтва навукова-тэхнічнай і дзелавой інфармацыі /дырэктар В.М.Некрашэвіч/, якое ўзяло на сябе значную частку расходаў. Выказваем падзяку калектыву Добрушскай фабрыкі "Герой працы" за хуткі і якасны выраб бланкетаў і штотыднёвікаў, а таксама філіялу "Прыорбанка" /упраўляючы В.П.Вондараў/ за спонсарскі ўдзел у канферэнцыі.

На канферэнцыі прысутнічалі карэспандэнты факультэцкай газеты "Вес-Предел", якія аператыўна падрыхтавалі спецыяльны яе выпуск, прысвечаны форуму матэматыкаў.

І.МАКСІМЕЙ, вучоны сакратар аргкамітэта канферэнцыі, прафесар.

Фота У.Чысціка.

3 КАГОРТЫ ПЕРШЫХ

З асаблівым пачуццём сустракаюць 25-гадовы юбілей універсітэта ветэраны педагагічнай працы. Цяпер яны ужо ў асноўным былыя работнікі нашай ВНУ, якія стаялі ля вытокаў утварэння ГДУ, стваралі сваёй самаадданай творчай працай яго вучэбную, навуковую і матэрыяльную базу, а затым плённа працавалі над яго станаўленнем, пераўтварэннем у другі вядучы цэнтр рэспублікі па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных кадраў для народнай гаспадаркі.

Многіх з іх, на жаль, ужо няма сярод нас, але памяць аб іх жыве ў сэрцах тых, каго яны вучылі, хто працаваў з імі побач. Гэта акадэмік АН ВССР С.А.Чуніхін, доктар с.-г.наук Ф.М.Харытановіч, дацэнты В.Д.Глацёнак, І.П.Яновіч, А.Н.Тэмп, А.І.Браталюбаў, П.П.Грыгор'еў, Л.Я.Цімашкова, М.Ф.Лозбень, М.М.Маёраў, С.Ф.Ажгірэў, М.Н.Івашэнка і іншыя. Перадавалі свае веды маладому пакаленню і тыя, хто сёння знаходзіцца на заслужаным адпачынку, - дацэнты В.Р.Сіманаў, Ф.І.Шмідаў, Г.А.Фрыдман, Н.С.Кісялёва, А.Я.Малахава, С.К.Лапіцкая, Т.С.Янкова, П.П.Ахрыменка, Д.А.Лявончанка, К.А.Камісарчык, І.А.Ільных, Г.П.Машчыцкі, Я.А.Семянчук, У.С.Сідараў, Т.П.Трацэўская, аўтар гэтых радкоў, старшыя выкладчыкі А.М.Цургунаў, І.Н.Касцюк, М.А.Ялецкі, Н.М.Пакацішкіна, Г.А.Гудзілін, Л.С.Кудраўцава і многія іншыя. З гэтай плеяды ветэранаў працягваюць плённа працаваць, сеяць разумнае, добрае, вечнае акадэмік АПН Расіі І.Ф.Харламаў, дацэнты У.М.Сабаленка, М.А.Маляўка, А.В.Саннікава.

Сённяшнія ветэраны-педагогі доўгі час знаходзіліся на ключавых пазіцыях у падрыхтоўцы кадраў: займалі пасады рэктараў і прарэктараў нашай навучальнай установы, дэканаў факультэтаў, загадчыкаў кафедр, стаялі на чале яе грамадскіх арганізацый, былі кіраўнікамі па падрыхтоўцы кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый. Ад іх атрымалі пуцёчку ў жыццё большасць цяперашніх

выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта. Выхаванцы педінстытута і выпускаў універсітэта сталі дактарамі, кандыдатамі навук, прафесарамі, дацэнтамі. Гэта перш за ўсё увесае кіруючы састаў ГДУ -- рэктар член-карэспандэнт АН Рэспублікі Беларусь, доктар фізіка-матэматычных навук Л.А.Шамяткоў, прарэктары прафесары М.В.Селькін, А.М.Сердзюкоў, дацэнты М.М.Воінаў, А.П.Кармазін; загадчыкі кафедр - дактары навук Л.М.Салегін, Э.М.Энцін, М.В.Максіменка, Д.Р.Лін, прафесар А.Ф.Семікоп, дацэнты У.І.Коваль, У.М.Семянчук, Д.Д.Паўлавец; дэканы факультэтаў - дацэнты М.І.Старавойтаў, У.Д.Еўтухоў, І.В.Семчанка, У.В.Арлоў, Б.М.Зайцаў; вядучыя выкладчыкі - доктар філалагічных навук Р.І.Казлова, кандыдаты навук, дацэнты В.Я.Верамейчык, Т.І.Язэпава, У.С.Гладышаў, А.У.Сідараў, І.Ф.Эсмантовіч, В.У.Ярац, А.А.Парукаў і многія іншыя. І ім расце ўжо новая дастойная змена.

Юбілей універсітэта мы адзначаем напярэдадні 50-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У калектыве ветэранаў ГДУ на сённяшні дзень налічваецца 53 ўдзельнікі і інваліды Вялікай Айчыннай вайны, 15 з іх прымалі непасрэдны ўдзел у баях за вызваленне роднай Беларусі. Яны не страчваюць сувязі з калектывам універсітэта. Многія з іх вядуць актыўную работу па патрыятычнаму выхаванню студэнтаў і школьнай моладзі. Гэта А.А.Косцікаў, М.А.Дзмітрыеў, І.А.Ільных, А.С.Калутін, М.П.Шкарбун, Г.С.Мільчанка, П.У.Жукаў, В.Р.Сіманаў, Т.С.Янкова.

Ветэраны вайны, працы і Узброеных Сіл нашай ВНУ застаюцца ў страі, працягваюць аддаваць службу сваёй Радзіме і народу на сучасным этапе нашага гістарычнага шляху, сваёй пасільнай працай дабіваюцца нармалізацыі ўмоў жыцця, душой хварэюць за становішча спраў у родным універсітэце і ў краіне ў цэлым.

Г.Е.УДАКІМЕНКА,
старшыня савета ветэранаў ГДУ.

Шляхі-дарогі выпускнікоў ГДУ

З верасня 1993 года ў г.Светлагорску пачаў дзейнічаць Гуманітарны ліцэй, які з'яўляецца філіяй Беларускага гуманітарна-адукацыйнага цэнтру. Гэта другі ў нашай вобласці пасля Гомеля і другі ў рэспубліцы раённы

ЛІЦЭЙ У СВЕТЛАГОРСКУ

Гуманітарны ліцэй. Дырэктарам у ім працуе выпускнік гісторыка-філалагічнага факультэта нашага універсітэта 1986 года Тэльман Віктаравіч Маслоўкоў.

Пакуль Светлагорскі ліцэй з'яўляецца пазашкольнай навучальнай установай. Гэта значыць, што навучэнцы працягваюць вучобу ў сярэдняй школе, а два разы на тыдзень /у пятніцу і суботу/ у другой палове дня займаюцца ў ліцэі па 3 гадзіны.

З наступнага навучальнага года плануецца пераход на стацыянарную форму навучання. Пакуль у ліцэі займаецца толькі адна група: 30 чалавек на першым курсе з ліку асабліва здольных вучняў 8-х класаў. Выкладаюцца такія прадметы, як літаратура і мовазнаўства, гісторыя і краязнаўства, мастацтвазнаўства, італьянская мова, асновы псіхалогіі.

В.РАМАНЦОЎ,
студэнт 3-га курса філалагічнага факультэта.

На здымку: заняткі па мовазнаўству праводзіць выкладчыца вышэйшай катэгорыі Любоў Лазко, якая скончыла філалагічны факультэт ГДУ ў 1979 г.

Фота І.Каяфюка.

РАСКАЗВАЕ

Для жыхароў г. Гомеля, студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў нашага ўніверсітэта дзень 1 Мая мае асаблівае значэнне. 25 гадоў назад — 1 Мая 1969 г. групу навучальных устаноў горада на дэманстрацыі ўпершыню ўзначаліла ўнішальная калона з эмблемай "Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт". Так уступіла ў дзеянне ўстанова Савета Міністраў СССР аб стварэнні на базе Гомельскага дзяржаўнага педінстытута імя В.П. Чкалава другога ў Беларусі ўніверсітэта. Пад пастановай стаяў подпіс нашага земляка, першага намесніка Старшыні СМ СССР К.Т. Мазурава.

Вялікія надзеі ў станаўленні ўніверсітэта рэктарат ускладаў на камсамольскую арганізацыю. Яна ў 1969 г. налічвала ў сваіх радах каля 3 тысяч студэнтаў і супрацоўнікаў ГДУ і ўяўляла сур'ёзную арганізатарскую і выхаваўчую сілу. З агенчыкам і энтузіязмам працавалі сакратары факультэтаў Лёня Кобрусеў /мат-фак/, Жэня Сцепаненка /гістфіл/, Міхаіл Байда /біяфак/, Жэня Бабічаў /фізічны факультэт/, Валодзя Сехін /ф-т фізвыхавання/, Георгій Сербін /геафак/, а таксама члены камітэта камсамола ГДУ Павел Здрок, Валіяціна Чыкалёва, Аня Гадлеўская, Рая Андрэева, Аляксандр Сіюк і інш.

Камітэт камсамола ахопліваў усе бакі жыцця, вучобы і работы ва ўніверсітэце. Кожны яго сектар працаваў у цесным кантакце з рэктаратам, парткомам, прафкамамі, знаходзіў падтрымку рэктара акадэміка У.А. Белага і сакратара парткома Я.Р. Ермалаева.

Галоўным напрамкам дзейнасці была вучэбная і навукова-даследчая работа. Шырока праз насценны друк і газету "Гомельскі ўніверсітэт" прапагандаваліся вопыт выдатнікаў вучобы, поспехі ўдзельнікаў і пераможцаў конкурсаў студэнцкіх навуковых работ. У цесным кантакце з дэканатамі бюро і камітэты камсамола кантралявалі наведванне заняткаў студэнтамі, здачу залікаў і экзаменаў. З заўзятымі прагульшчыкамі разбіраліся на пасяджэннях камітэтаў камсамола, а адстаючым у вучобе стараліся аказаць дапамогу. У гэты перыяд нараджаецца такая форма работы як шэфства студэнтаў старэйшых курсаў над першакурснікамі. Вялікую дапамогу ў арганізацыі вучэбнай і навуковай работы студэнтаў аказвалі прарэктары ўніверсітэта

БЫЛЫ ВАЖАК МОЛАДЗІ

Ф.М.Харытановіч і С.А.Сафронаў, закладчык кафедры І.Ф.Харламаў і інш.

Камсамол быў першым памочнікам і арганізатарам ідэйна-палітычнай работы сярод студэнтаў. Пад кіраўніцтвам члена парткома дацэнта Я.А.Семенчука кожны тыдзень у групах праводзіліся палітінфармацыі. Па прапанове сакратара партбюро

**АЗІРНЕМСЯ ў
МІНУЛАЕ****З ДУМАЙ ПРА
БУДУЧЫНІЮ**

матэматычнага факультэта 1-2 разы ў месяц праходзілі палітзаняткі на курсах або на факультэтах. На іх выступалі партыйныя і савецкія работнікі, лектары таварыства "Веды", вядомыя вучоныя вобласці і рэспублікі.

Студэнты не толькі атрымлівалі цікавую інфармацыю, веды, але і навыкі вядзення прапагандысцкай работы. Гэта ішло праз выступленні аб ўніверсітэце і сваім факультэце на вечарах сустрэч з выпускнікамі школ, лекцыі і гутаркі ў клубах, воінскіх часцах у перыяд паходаў па месцах баявой, рэвалюцыйнай і працоўнай славы савецкага народа, Зорных лыжных паходаў, праз выступленні перад канцэртамі брыгад мастацкай самадзейнасці.

Вялікая ўвага ўдзялялася працоўнаму выхаванню будучых спецыялістаў. Яно вялося праз арганізацыю самаабслугоўвання і падтрымання парадку на замацаваных вучэбных і лабараторных плошчах, арганізацыю суботнікаў і нядзельнікаў, дапамогу студэнтаў падшэфным калгасам, саўтасам, школам, а таксама ў час летніх працоўных семестраў. Актыўны ўдзел у гэтай рабоце прымалі цяперашнія выкладчыкі і супрацоўнікі ўніверсітэта

П.Саковіч, Г.Койчыц, М.Сахно і інш.

Пастаянным клопатам была арганізацыя вольнага часу студэнтаў. Гэту работу ўзначальвалі культурна-масавы і сектар па рабоце ў інтэрнатах. Ва ўніверсітэце практычна не было ніводнай суботы без правядзення якога-небудзь цікавага мерапрыемства — ад факультэцкага конкурса мастацкай самадзейнасці да абмену творчымі калектывамі ВНУ вобласці, рэспублікі. Душой усёй гэтай работы быў старшыня клуба мастацкай самадзейнасці, ст.выкладчык кафедры філасофіі Р.Р.Цімафееў. Студэнцкія таленты ўніверсітэта ведалі не толькі ў абласным цэнтры, але і за яго межамі. У актавай зале ГДУ выступалі кампазітары, вядучыя артысты кіно і эстрады краіны і рэспублікі — В.Варанец, І.Лучанок, Л.Лешчанка, В.Вуячыч. Тут пачыналі свой шлях на вялікую сцэну "Лявонь" /будучы ансамбль "Песняры"/, далучалі студэнцкую моладзь да цудоўнага света мастацтва іншых вядомых творчых калектываў.

У інтэрнатах рэгулярна праходзілі сустрэчы з выдатнымі прадстаўнікамі нашага горада, удзельнікамі грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, Героямі Савецкага Саюза, работнікамі праваахоўных органаў, медыцынскіх устаноў і інш.

Студэнты ўніверсітэта прымалі актыўны ўдзел у рабоце камсамольскіх аператыўных атрадаў, народных дружын, шэфствавалі над цяжкімі падлеткамі, даглядалі брацкія магілы загінуўшых войнаў і г.д. Не заўсёды ўсё атрымлівалася, асобныя напрамкі дзейнасці знаходзіліся пад пастаянным кантролем старэйшых, але і сёння тыя, хто працаваў і вучыўся ў тыя гады, з удзячнасцю ўспамінаюць, як усё гэта дапамагло ім набыць навыкі зносін з людзьмі.

Цяпер ўзята гэндэнцыя на тое, што галоўным выхавацелем з'яўляецца жывецца, а справа ВНУ — падрыхтаваць спецыяліста. Але, на наш погляд, сёння ў вышэйшай навучальнай установе няма такой арганізацыі, якая ўзяла б на сябе абавязак навучыць будучага спецыяліста жывецца з людзьмі і сярод людзей, даць навыкі арганізатарскай і выхаваўчай работы ў калектыве. Ды і сама гэтая работа не ў пашане. Усё больш, на жаль, балем правіць рубель.

І.ЭСМАНТОВІЧ, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі, сакратар камітэта камсамола 1966-1971 гг.

З чаго складаецца імідж навучальнай установы, яе ўспрыняцце ў навуковым і культурным сусвеце, нарэшце, вядомасць і слава? Са старажытных сценаў, што перажылі стагоддзі і былі сведкамі векавой эвалюцыі чалавечтва? Са змрочных скляпенняў бібліятэк і кніжных сховішчаў, дзе спацьваюць фаліянты ў пергаментна-драўляных вокладках? З пустынна-гулкіх аўдыторый, што памятаюць роха крокаў шматлікіх пакаленняў вандроўнікаў у краіну ведаў? Ці, наадварот, з ультрасучасных карпусоў са шкла і бетону, начыненых найвейшай электронікай, лазерамі і ЭВМ? А можа славу ўніверсітэта складаюць сівыя (і не вельмі) акадэмікі і прафесары (у мантыях і без іх), пра якіх так любяць апавядаць вясёлыя гісторыі? Хто яго ведае! Відаць, і з першага, і з другога, і з трэцяга. Але хутчэй за ўсё сапраўдную славу прыносяць яе выпускнікі. Так, наўрад ці вылучаўся чым-небудзь сярод сяродневечных ўніверсітэтаў той, што знаходзіўся ў італьяскім горадзе Падуя. Але менавіта ён стаў сусветна вядомым, бо тут вучыліся тыя, хто спыніў сонца і закруціў зямлю (Г.Галілей), а потым разам адправіў іх у сусветны кругабег (М.Капернік), хто нёс сонца маладзюкавае асветы людзям паспалітым (Ф.Скарына). Вось чаму яго з пацанай згадваюць і ў самой Італіі, і ў Польшчы, і на Беларусі -- а г.зн. і ва ўсім свеце.

Па-сапраўднаму пра ВНУ

За 25 гадоў існавання ўніверсітэта яго шмат разоў наведвалі многія вядомыя беларускія паэты, пражакі, драматургі. Кожная сустрэча з імі становілася знамянальнай падзеяй у жыцці студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў.

"ГОМЕЛЬСКАЯ ШКОЛА" У БЕЛАРУСКАЙ

28-га красавіка ў Інстытуце літаратуры імя Янкі Купалы АНБ Іван Фёдаравіч Штэйнер паспяхова абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені доктара філалагічных навук. З гэтай падзеяй яго гораца вішнуюць рэктарат, грамадскія арганізацыі, уесь калектыў універсітэта, у тым ліку і рэдакцыя нашай газеты.

Нарадзіўся ў 1953 годзе на Брэстчыне. Скончыў БДУ ў 1975. Працаваў дырэктарам школы на Палессі, настаўнікам, метадыстам. З 1977 года ў Гомельскім універсітэце. Прайшоў шлях ад аспіранта да загадчыка кафедры беларускай літаратуры. Выдаў 2 манаграфіі, надрукаваў шэраг навуковых артыкулаў для літаратурна-мастацкай энцыклапедыі, зборнікаў, актыўна выступае ў перыядыцы.

Пачынаюць гаварыць толькі тады, калі ў ёй складваюцца пэўныя традыцыі і навуковыя школы. Згадваецца стажыроўка ў МДУ імя Ламаносава. Калі я сказаў майму суседу па блоку, што прыехаў з Гомеля, ён спытаў: "А гдзе это?" Калі ж паведаміў, што наш рэктар Л.А.Шамяткоў, ён адказаў, што добра ведае нашу алгебраічную школу. Зразумела, чаму нашы матэматыкі і фізікі часта гасці ў найбольш прэстыжных універсітэтах Старога і Новага свету.

Пэўныя поспехі маюць і нашы лірыкі, што дазваляе павесці гаворку аб сапраўднай гомельскай школе ў нацыянальнай літаратуры. (Маецца на ўвазе творчая дзейнасць толькі звязаных з універсітэтам мастакоў слова, вось чаму мы не будзем гаварыць пра "Івангарт" беларускай прозы (славутых Івана Мележа, Івана Шамякіна, Івана Навуменку, Андрэя Макаёнка, Анатоля Грачанікава, Віктара Казько... Хаця і Шамякін пэўны час вучыўся ў былым Гомельскім педінстытуце). Літаратурныя традыцыі

нашай ВНУ пачалі складвацца яшчэ ў даваенны перыяд, калі тут вучыліся К.Кірыенка, П.Прануза. Менавіта з гэтай плеяды былі Алесь Жаўрук, Мікола Сурначоў, Леанід Гаўрылаў, чые светлыя ўваходзіны ў краіну паэзіі спыніла вайна. Яны назаўсёды засталіся ў нашай памяці і беларускай паэзіі маладымі, як і іх юнацкія творы.

Калі сціхлі грывоты навалы, у аўдыторыі вярнуліся той жа І.Шамякіна, які, праўда, хутка трапіў у ВПШ, М.Даніленка, А.Капусцін, М.Гроднёў. Новае пакаленне, у адрозненні ад папярэдняга, было больш схільным да прозы. Відаць, гэта тлумачыцца тым, што яны імкнуліся выказацца за сваіх равеснікаў, якім ужо ніколі не ехаць "да блізкага гаю, да роднага дому" (М.Сурначоў).

Магчыма, гэта выпадкова, але новы ўзлёт творчай актыўнасці прыпадае якраз на час адкрыцця ўніверсітэта. Менавіта ў гэты час заявілі пра сябе Ніна Шклярава, Таіса Мельчанка, Рыгор Андрэявец, Алесь Дуброўскі, Віктар Ярац

Паўнаводна бруілася "Крыніца" -- літаб'яднашце пры кафедры беларускай літаратуры, на кожным курсе падавалі сур'ёзныя надзеі некалькі здольных паэтаў.

Большасць з іх, вылецеўшы ў неабсяжную сінечу жыцця, становіліся здольнымі выкладчыкамі, журналістамі, супрацоўнікамі самых разнастайных устаноў. А найбольш таленавітыя і ўпартыя, як некалі Дзюма і Бальзак Парыж, Гогаль -- Пецярбург, вырашылі штурмаваць Мінск. Прайшоўшы ўсе нягоды і гадзі непрызнання, Анатоль Сыс стаў сапраўдным лідэрам сучаснай маладой паэзіі. Яго тры зборнікі паэзіі -- гэта сапраўдныя крокі новага пакалення ў літаратуру. Пачаўшы з універсітэцкай самадзейнасці, дзе ці не ўпершыню ў краіне загучалі рытмы беларускага року, Едрусь Акулін стаў не толькі праніскнёным лірыкам, але і сльным бардам. Па-жаночаму пяшчотна загучалі вершы Вольгі Куртаніч, Ларысы Раманавай, Ірыны Багдановіч глянула на свет вачыма філосафа, які вызначае вартасць існавання, сутнасць часу і нашага яго ўспрыняцця. Класічныя біблейскія матывы арганічна ўвайшлі ў яе мастацкую галактыку. Фантастычнае і рэальнае, містыку і штодзённы побыт з'яднаў у адзіную плынь жыцця Анатоль Каалоў. Беларусь у сусвеце -- паходня пошукаў Алесь Бяляцкага.

Не выпадкова большасць з іх сталі заснавальнікамі таварыства маладых літаратараў "Тутэйшыя", што кінула выклік традыцыям застою, заспакаен-

ЛІТАРАТУРЫ

насьце таварыства, але, самае галоўнае, яно ўскалыхнула адносна спакойную плынь літаратурнага і грамадскага жыцця рэспублікі.

Новы струмень прыўнеслі нашы выпускнікі і ў плынь айчыннага літаратуразнаўства. Адным з галоўных даследчыкаў скарбаў народнай паэзіі стаў К.П.Кабашнікаў, з часу заснавання ўніверсітэта сапраўдным лідэрам навукі аб літаратуры

стаў прафесар М.М.Грынчык, імя якога з павагай успамінаюць яго вучні, што складалі цяпер аснову літаратуразнаўчых кафедр. Згаданая ўжо паэтэса І.Вагдановіч працуе ў АН Беларусі, гэта адзін з найбольш здольных маладых даследчыкаў. Па-новаму прачытвае складаныя старонкі айчынай гісторыі Алесь Бяляцкі, дырэктар музея М.Вагдановіча. Плёна працуюць з маладымі літаратарамі Е.Акулін, намеснік галоўнага рэдактара часопіса

"Першацвет", і А.Казлоў, загаддзела прозы "Малодосці". Добра вядомы спецыялістам і шырокаму чытачу працы В.Шынкарэнка, Н.Капшай, Л.Толчыкавай. Вельмі прыгожа заявіў пра сябе арыгінальны Іван Афанасьеў, які нядаўна выдаў сур'ёзную манаграфію. Чакаем мы свайго слова ад маладых аспірантаў, здольных студэнтаў.

Літаратуразнаўства -- гэта не толькі сур'ёзнае раскладванне па палічках вартасцей і

недахопаў канкрэтнага аўтара. Падчас лёгкай іроніі замяняе энцічальны артыкул. Таму складанне традыцый лічым за завершаным тады, калі ў граніцах школы з'яўляецца сапраўднай парадыйнай традыцыя. Гэта сведчыць аб тым, што ёсць пэўны матэрыял для несур'ёзнай гаворкі, і ёсць людзі, якія могуць яе павесці.

Сёння мы пагаворым пра пародыі А.Зэкава, напісаныя на творы нашых выпускнікоў.

І.ШТЭЙНЕР

Анатоль ЗЭКАЎ — выпускнік гісторыка-філалагічнага факультэта 1977 года.

Нарадзіўся ў 1955 годзе ў в. Патапаўка Буда-Кашалёўскага раёна. Працоўны шлях пачаў карэспандэнтам гомельскай раённай газеты "Маяк" у 1977 годзе яшчэ будучы студэнтам універсітэта. Потым працаваў у камсамоле, вучыўся ў Маскве. З 1985 года

— у рэдакцыі маладзёжнай газеты "Чырвоная змена": загадчык аддзела, адказны сакратар, намеснік рэдактара. У цяперашні час узначальвае рэдакцыю мінскай гарадской газеты "Добры вечар".

Першы верш надрукаваў у 1969 годзе ў газеце "Піонер Беларусі". Выдаў кнігу паэзіі "Боль сумлення" (1989), зборнік літаратурных пародый і баяк "Дуэль" (1994).

ДУЛЯ ДЛЯ РАЗЯВЫ

Не зрабіў свае лепшыя справы.
Мілай я не скажаў лепшых слоў.
Аказаўся не лепшым... Разява.
Хтосьці лепшы каханую звёў.

Толькі б склаліся лепшыя вершы,
Толькі б лепшыя словы прыйшлі.
Міхась БАШЛАКОЎ

Пакуль я прагнуў славы,
Начамі крэмзаў вершы,
Хтось ад мяне, разявы,
Дзяўчат пазманьваў лепшых.

Пакуль карпеў над кніжкай
І на Парнас вырульваў,
Дзяўчаты замуж выйшлі,
Мне паказаўшы дулю.

— Уміг апусцела сэрца,
І ўжо адно турбуе:
Няўжо і ў выдавецтве
Мяне чакае дуля?

ЗАКАХАЮСЯ ў ЛІХТАР!

Я шукаю цябе ў радках,
Я згубіла цябе даўно.
.....
У акно блакітны ліхтар,
Як ціканы сусед глядзіць.
І памалу адчай сціхаў,
Бо ліхтар таксама адзін.

Ірына БАГДАНОВІЧ

Я згубіла, каханы, цябе,
І згубіла, прызнацца, даўно.
Ля акна я сяджу у журбе
І гляджу вечарамі ў акно.
Ды, відаць, недарэчная з мар --

Мне цябе выглядаць, бо ў акне
Хіба што адзінокі ліхтар
Заляцаецца ўсё да мяне.
З сэрца выкіну думак цяжар
І цябе перестану чакаць.
Закахваюся лепш у ліхтар --
Не адной жа мне век векаваць!

СПАТКАННЕ НА ТАНКУ

Колькі год зязюля накувала,
Што твой смех разліўся і прапаў?..
Мабыць, вечнасць ты мяне шукаў,--
Засталося нам з табою мала...
Не гадоў, гадаў --
Хвіліны мо,
Каб шапнуць,
Каб выдыхнуць:
-- Каханы.

Таіса МЕЛЬЧАНКА

Дзе ты ходзіш-блудзіш, любы,
Што ка мне не завітаеш?
Я цябе шукала ўсюды,
Дзе яшчэ шукаць, не знаю.
Праваліўся, можа, недзе
Ці накрыўся медным тазам?
Я ж чакаю, што прыедзеш,
Хоць і мала быць нам разам.
З хаты выскачу на ганак.
Ты убачыш, як я рада.
І шапну адно:
-- Каханы.
А далей рабі ўсё сам ты.

АД ПЛУТА -- ДА ПЯРА

Мой радавод вёў летапіс свой плугам...
Анатоль СЫС

Пяром вяду я, а не плугам

свой радавод у новы век
таму, што бацька ўсё ж папругай
мяне ў маленстве мала сек.
Ды так, каб аж спіна апухла
і ўсё, што ніжэй ад спіны...

Няўжо ж ты, бацькава папруга,
сабе не ведала цаны?
Ты ж мне магла на мяккім месцы
такое вывесці таўро,
што я й за стол не змог бы сесці,
тым больш -- узяцца за пяро.

ПАРНАСКАЯ АРАБІНА

Арабінай я сама расту
У зялёным горадзе на Сожы.

Ніна ШКЛЯРАВА

Як расла я па-над Сожам
Арабінай па вясне,
Шмат таполінаў прыгожых
Пазірала на мяне.
Да мяне цягнулі голле
І прасілі ўсе рукі,
Запашалі на прыволле
Пагуляць уздоўж ракі.
Знікла ўсё у адначасе,
Усё прайшло,
Прайшла любоў--
Арабінай на Парнасе
Я расту сярод дубоў.

Сама актывая зала ўніверсітэта, абноўленая, прыгожая, залітая святлом юпітэраў, стварала прыўзняты, святочны настрой ва ўсіх, хто прыйшоў у той вечар на шоу-юбілей "Люстэрка Мельпамены", прысвечаны 20-годдзю студэнцкага тэатра.

20 гадоў... Узрост быццам і нязначны, калі вымяраць такі адрэзак часу матэматычна. А для маладзёжнага тэатральнага калектыву - гэта сапраўдная сталасць. За два дзесяцігоддзі як у калейдаскопе змяняліся на сцэне гэтыя залы спектаклі, акцёры, ролі, даджжком ляцелі на яе букеты кветак ад удзячных глядачоў і гучалі апладысменты з крыкамі "Брава!".

"Люстэрка" (а на пачатку тэатр ГДУ насіў назву "І.п.") на працягу гэтых гадоў паказвала студэнцкай аўдыторыі выразныя сродкамі тэатральнага мастацтва жыццё чалавечае, з яго радасцямі, трывогамі, надзеямі. У яго рэпертуары ўдала спалучаліся класіка і сучаснасць, як айчынная, так і замежная. А глядач заўсёды ішоў на чарговую прэм'еру студэнтаў як на сапраўднае свята, таму што быў упэўнены: "Люстэрка" і на гэты раз будзе на вышнім выканаўчага майстэрства, хаця састаў яго акцёраў не стабільны. Студэнцкія ж гады доўжацца, на жаль, не вечна, і з кожным выпускам дыпламананых спецыялістаў калектыву страчвае і сваіх акцёраў. Але стратамі гэта можна назваць умоўна, бо тыя, з каго пачынаўся ўніверсітэцкі тэатр, засталіся вернымі, адданымі яму душой і сэрцам назаўсёды. Яны ўжо даўно працуюць, маюць сем'і, але абавязкова знаходзяць час, каб прыйсці на новы спектакль, убачыць на сцэне сваіх паслядоўнікаў, парадавацца за іх і па-

Студэнцкаму тэатру ГДУ - 20 гадоў

У ПАЛОНЕ МЕЛЬПАМЕНЫ

добраму пазаздросціць. І на 20-гадовы юбілей "Люстэрка" прыйшлі яго "ветэраны" разам з былым рэжысёрам, акцёрам абласнога драмтэатра Аляксеем Бычковым. Іх выхад на сцэну ў святочным шоу, успаміны аб адметных вехах калектыву, якому яны аддалі столькі сваіх сіл і майстэрства, стаў паспраўднаму цікавым відовішчам, з вясёлымі жартамі і ноткамі лёгкага суму, з пырскамі шампанскага.

Назва ўніверсітэцкага тэатра - сімвалічная. Нібы ў люстэрку відаць з вышні яго пражытых у творчасці гадоў поспехі і ўдачы (атрыманне ганаровага звання народнага), пошукі новых напрамкаў, сродкаў выразнасці, калі яго рэжысёрам стаў Уладзімір Васільевіч Ушакоў.

Шмат цёплых, удзячных слоў гучала ў адрас юбіляра, шмат падарункаў, сувеніраў уручана. Віншавалі студэнцкі самадзейны калектыв іх прафесійныя калегі -- акцёр Беларускага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы Генадзь Давыдка, студэнты Беларускай акадэміі мастацтваў (г.Мінск), галоўны рэжысёр абласнога драмтэатра Уладзімір Караткевіч, а таксама мэр горада С.К.Гальдада, загадчыца аддзела культуры гарвыканкама Л.К.Сайкова, прадстаўнік фірмы "БелЭКС" - спонсара юбілейнага вечара, старшыня прафкома студэнтаў ГДУ Н.І.Колтышава.

Кожны самадзейны калектыв ўніверсітэцкага клуба "Маладосць" дарыў віноўніку ўрачыстасці пяplo сваіх сэрцаў і цікавы канцэртны нумар. На сцэне выступілі народная харавая капэла "Дзяніна" (кіраўнік М.Казлоў), народны фальклорна-харэаграфічны ансамбль танца "Радзімічы" (кіраўнік А.Лысянкоў), студэнцкі тэатр эстрадных мініячур (кіраўнік Ю.Капоця). Пасабліваму цёплым і кранальным было

паэтычна-музычнае віншаванне мастацкага кіраўніка клуба мастацкай самадзейнасці ўніверсітэта Марыны Шырынкінай.

Юбіляраў віталі і шматлікія госці - творчыя калектывы г.Гомеля: абласны тэатр лялек пад кіраўніцтвам У.Матроса, дзіцячы танцавальны калектыв "Сінтэз" (кіраўнік В.Курдзюмаў), шоу-група "Кактэйль" (кіраўнік Я.Зарайскі), удзельнікі студэнцкай самадзейнасці Беларускага ўніверсітэта транспарта і інш. Гэта было яркае і маляўнічае шоу - сінтэз музыкі, пластыкі, гумару. Таму і не змаглі сапсаваць выдатны настрой глядачоў нават некаторыя тэхнічныя накладкі.

Лепшыя апошнія тэатральныя пастаноўкі "Люстэрка" па прыкладу правядзення цырымоні ўзнагароджання пераможцаў на прэстыжных айчынных кінафестывалях былі прадстаўлены на юбілейным вечары ў некалькіх намінацыях: "Першы блін - камяком", "Самы сентыментальны сюжэт", "Спроба ў ажыццяўленні жаху". На сцэну запрашаліся ганаровыя госці, якія ўскрывалі конверты з назвамі спектакляў, прызнаных лепшымі Імі сталі - "Пра Івана Чоікіна, яго бабу Ньюру і..." па п'есе У.Вайновіча, "Дзіўны танец у парку" і "Панначка-страшылка" па п'есах С.Злотнікава і Н.Садур. З іх і былі паказаны на сцэне лепшыя фрагменты, а акцёрам-выканаўцам ўрачыста ўручылі ганаровыя прызы пераможцаў - люстэркі.

20 гадоў не адпускае са сцэны не адно пакаленне таленавітай студэнцкай моладзі тэатральнага муза. Дык няхай, як вобразна прагучала ў адным з віншаванняў на юбілейным вечары, на ўсё жыццё застаюцца ў палоне Мельпамены тыя, хто любіць гэтае чудаўнае мастацтва!

Жыві, "Люстэрка"!

Т.ДУБЯК.

ФОЛКЛОРНЫ АНСАМБЛЬ НАТЛІМІЖАЮЦЬ

Самы першы састаў вакальна-інструментальнага ансамбля ГДУ "Радзімічы", аб творчасці якога было вядома далёка за межамі вобласці і нават рэспублікі. Калектыву неаднаразова станавіўся дыпламантам і прызёрам аглядаў-конкурсаў, фестывалю студэнцкай самадзейнасці мастацкай творчасці. У 1981 годзе за вялікую шматгадовую работу па маральна-эстэтычнаму выхаванню моладзі ВІА "Радзімічы" была прысуджана прэмія камсамола Гомельшчыны.

СПОРТ ЗА 25 ГАДОЎ

ЁСЦЬ КЛМ ТАНАРЫЦА

Спартыўныя дасягненні нашага ўніверсітэта звязаны з такімі відамі спорту, як лёгкаа атлетыка, веславанне, вольная барацьба, спартыўныя гульні, плаванне, шматбор'е "Здароўе", фехтаванне, сучаснае пяцбор'е і інш.

Значныя поспехі студэнтаў ГДУ былі дасягнуты на спаборніцтвах самага высокага рангу: Алімпійскіх гульнях, чэмпіянатах свету і Еўропы. Выпускнікамі ўніверсітэта былі першыя алімпійскія чэмпіён Гомельшчыны заслужаны майстар спорту па веславанню Леанід Гейштар, уладальнік Кубка Еўропы, рэкардсмен Саюза ў бегу на 100 м майстар спорту міжнароднага класа Уладзіслаў Сапая, удзельнік і прызёр дзвюх алімпіяд /XX і XXI/ у бегу на 400 м з бар'ерамі Яўген Гаўрыленка, майстар спорту міжнароднага класа Надзежда Марыненка /лёгкаа атлетыка/, бронзавы прызёр XXII Алімпійскіх гульняў у Маскве ў бегу на 800 м майстар спорту міжнароднага класа Мікалай Кіраў, удзельнікі маскоўскай Алімпіяды Аляксандр Фомчанка /веславанне/ і Аляксандр Варабей /лёгкаа атлетыка/, удзельнікі XXIV Алімпійскіх гульняў у Сеуле Віктар Пусеў, Дзмітрый Ванькоўскі, а таксама студэнт Ігар Барціцкі.

На апошніх Алімпійскіх гульнях у Барселоне залаты і бронзавыя медалі ў плаванні заваявала студэнтка Алена Рудкоўская — заслужаны майстар спорту; сярэбраны медаль у спаборніцтвах па вольнай барацьбе заваяваў студэнт Сяргей Смаль, а бронзавы — Вугар Аруджаў. Удзельнікамі гэтай жа Алімпіяды былі Наталля Стасюк /веславанне/, Ірына Ячанка /лёгкаа атлетыка/ і Ан-

Ветэраны спорту і алімпійцы ўніверсітэта ў музеі ГДУ "Гомельшчына спартыўная".

дрэй Смірноў /сучаснае пяцбор'е/.

Пераможцамі і прызёрамі першынстваў, чэмпіянатаў Еўропы і свету ў розныя гады станавіліся: Віктар Вараб'ёў, Аляксандр Фомчанка, Віктар Пусеў, Андрэй Пліткін, Уладзімір Сава, Аляксандр Мызгін, Тамара Юркова, Надзежда Трахімёнак, Міхаіл Гольцаў, Дзмітрый Ванькоўскі, Уладзімір Мажэйка /веславанне/; Яўген Гаўрыленка, Уладзіслаў Сапая, Юрый Горскі /лёгкаа атлетыка/; Сяргей Смаль, Вугар Аруджаў, Уладзімір Мацюшэнка, Уладзімір Цакалаў, Аляксандр Казоўскі, Нараір Айвазян, Васіль Крываногоў /барацьба/; Андрэй Смірноў, Сяргей Коршун, Жана Далгачова, Аляксандр Барысенка /сучаснае пяцбор'е/; Алена Палявая, Ларыса Гончанка /спартыўная гімнастыка/; Алена Рудкоўская /плаванне/; Аляксандр Панкоў /веласпорт/; Галіна Галаўнёва /поліатлон/.

У 1981 г. пераможцай Усесаюзнай ўніверсіяды ўпершыню стала каманда ўніверсітэта па веславанню на байдарках і каное /трэнеры У.К. Паўлючкоў і С.П.Сямёнаў/.

На працягу многіх гадоў паспяхова

выступаюць зборныя каманды ўніверсітэта, якія з'яўляюцца базавымі калектывамі вобласці: па футболе, баскетболу, гандболу і валејболу. У саставе ігравых каманд былі вядомыя спартсмены — Уладзімір Краўчанка /баскетбол/, Наталля Кажамыкіна, Раіса Ціхановіч /гандбол/ і інш.

Ва ўніверсітэце традыцыйнымі сталі такія спартыўна-масавыя і аздараўленчыя мерапрыемствы як студэнцкая круглагадовая спартакіяда, лёгкаатлетычныя кросы, спартакіяда "Здароўе", турыцкія паходы, "Дні здароўя", эстафеты, факультэцкія святы здароўя і інш.

Універсітэт прымае актыўны ўдзел у спартыўна-масавых і аздараўленчых мерапрыемствах, якія праводзяцца ў горадзе, вобласці і рэспубліцы, за што неаднойчы ўзнагароджваўся граматамі спорткамітэта.

В.КАЛЯДА, загадчык кафедры фізічнага выхавання, дацэнт, заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь.

УПЭЎНЕНАЯ ПЕРАМОГА

У г.Магілёве адбылося першынство ВУ Веларусі па лёгкаатлетычнаму кросу. Зборная каманда нашага ўніверсітэта, укамплектаваная студэнтамі факультэта фізічнай культуры /трэнеры — Г.Нарскін, Ф.Сырадоўеў/, атрымала пераканаўчую перамогу. На яе рахунку — 299 ачкоў. У другіх прызёраў — лёгкаатлетаў Брэсцкага педінстытута 165,

каманды БДУ — 150 ачкоў.

Сярод нашых спартсменаў пераможцамі сталі: Анатоль Буткоўскі на кіламетровай дыстанцыі — 2.29,8, Алена Бычкоўская ў бегу на 2000 м — 6.54,6. На дыстанцыях 5000 і 8000 м мацнейшымі былі адпаведна Сяргей Цішкоў і Ігар Мазепа. Іх вынікі — 15.54,5 і 25.27,6. Другімі прызёрамі сталі Вольга Гашко,

Сяргей Цалуйка і Уладзімір Сівалобаў адпаведна на дыстанцыях 1000, 3000 і 5000 м.

Трэці вынік у бегу на 1000 м паказаў Аляксандр Цітоў.

І.ТРАФІМОВІЧ, загадчык кафедры лёгкаа атлетyki і лыжнага спорту.

ВЕТЭРАНЫ СПОРТУ

Спартыўная біяграфія спартсмена, куды ўваходзяць гады трэніровак да сёмага поту і выступленні на спаборніцтвах, у сярэднім налічвае гадоў 10-15. Але мы хочам вас пазнаёміць з двухразовай чэмпіёнкай свету па поліатлону або шматбор'ю "Здароўе", трохразовым (у трох відах) майстрам спорту Галінай Галаўнёвай, якая вось ужо 27-ы год не толькі трэніруеца, але і актыўна выступае на спаборніцтвах самага высокага рангу. Яна 15-разовая чэмпіёнка Беларусі па шматбор'ю "Здароўе", шматразовая чэмпіёнка і прыёр рэспублікі чэмпіёнка і прыёр рэспублікі ваенна-прыкладнаму, а таксама марскому шматбор'ю.

У 1967 годзе Галіна паступае на факультэт фізічнага выхавання ў Гомельскі педінстытут імя В.П.Чкалава, трэніруецца ў старшых выкладчыкаў Ю.П.Працко і

М.С.Літвінава, а пазней у дэцэнта І.П.Волкава. Заняткі бегам, плаваннем, стральбой прыносяць ёй радасць, і яна выбірае шматбор'е комплексу ГПА.

У 1974 г., выступаючы ў Сочы на Усесаюзных спаборніцтвах шматборцаў комплексу ГПА, Галіна займае 9-е месца, што дае ёй права на прысваенне звання майстра

спорту СССР. Троба адзначыць, што гэта быў першы майстар спорту па шматбор'ю ГПА ў Беларусі. З таго далёкага года яна -- член зборнай каманды БССР.

У канцы 80-х гадоў у Ленінградзе ў спаборніцтвах на Кубак краіны яна заваўвае званне пераможцы. Але самы гучны тытул прышоў да яе ў 1992 г. у Чарнігаве на чэмпіянаце свету па поліатлону. Праз год яна пацвярджае гэта высокае званне.

Цяпер Галіна Сямёнаўна Галаўнёва працуе выкладчыцай кафедры фізічнага выхавання нашага ўніверсітэта, трэніруе шматборцаў ГДУ і сама рэгулярна выступае на спаборніцтвах.

Кароткае інтэрв'ю з Г.С.Галаўнёвай.

-- Успомніце свайго першага настаўніка фізікультуры.

-- Школу я скончыла ў в.Яроміна, там любоў да

фізікультуры прывіў мне Георгій Ануфрыевіч Каалоў.

-- Які з пляці відаў шматбор'я "Здароўе" для вас самы любімы?

-- Вы ведаеце, самы нелюбімы -- граната, а астатнія люблю аднолькава.

-- Тое майстэрства, якое вы набылі, дапамагае ў рабоце выкладчыка?

-- Канешне, дапамагае, сваім студэнтам я магу прадэманстраваць многія віды спорту, а акрамя гэтага -- я заўсёды бадзёрая і здаровая.

Нам застаецца пажадаць Галіне Сямёнаўне, якая на выніках 1993 спартыўнага года ўвайшла ў дзесятку лепшых спартсменаў вобласці, моцнага здароўя, поспехаў у навукова-педагагічнай працы і новых спартыўных дасягненняў, паколькі ведаем, што чэмпіёнка свету рыхтуецца ў трэці раз адстаяць тытул мацнейшай.

В.МАРЧАНКА,

наш спартыўны аглядальнік

ДАР НЯМЕЦКІХ СЯБРОЎ

Не першы год у нашым ўніверсітэце вядзецца падрыхтоўка педагогаў, якія пасля атрымання дыплама аб вышэйшай адукацыі змогуць выкладаць у школах замежныя мовы -- англійскую і нямецкую. А пры жадаванні набытыя веды маладыя спецыялісты будуць мець магчымасць выкарыстоўваць не толькі на педагагічнай ніве. Сёння, калі развіваюцца рыначныя адносіны, трэба ў людзях, валодаючых замежнымі мовамі, значна ўзрастае і ў іншых сферах нашага жыцця.

Каб весці падрыхтоўку такіх кадраў на высокім узроўні, неабходна добрая сучасная матэрыяльная база. І, у першую чаргу, дастатковая колькасць вучэбнай, метадычнай літаратуры. Калі справы ў гэтым плане ідуць больш-менш нармальна ў выкладчыкаў англійскай мовы, то гэтага, на жаль, не скажаш аб іх калегах, якія вучаць студэнтаў нямецкай мове. Распад былой ГДР, на вестках аб якой базіраваліся ўсе падручнікі для студэнтаў ВНУ, прынес выкладчыкам шмат складанасцей у навучанні, нават паставіў іх у тупік. Займацца са студэнтамі па такой састарэлай літаратуры стала бессэнсоўным. А замены ёй -- няма. Не выдаюцца новыя кнігі ў Мінску, на Маскву таксама спадзявацца не прыходзіцца. Вось і вымушаны выкладчыкі шукаць выйсце са складанага становішча.

Адін са шляхоў набыцця неабходнай вучэбнай літаратуры --- наладжванне замежных кантактаў. У прыватнасці, летам

выкладчыкі ГДУ бяруць на сябе абавязкі перакладчыкаў у групах дзяцей з чарнобыльскай зоны, якія выязджаюць на аддараўленне ў Германію. А там, ужо як кажучы, вострая патрэба вымушае іх падзяліцца сваімі праблемамі з мясцовымі жыхарамі. Так зрабіла, напрыклад, дацэнт кафедры нямецкай і французскай моў В.С.Рабенка, якая была з дзецьмі мінулым летам у Ніжняй Саксоніі. Немцы -- народ чулы, з разуменнем аднесліся да цяжкасцей выкладчыкаў з беларускага г.Гомеля.

І вось нядаўна ў наш горад быў дастаўлены гуманітарны груз з Германіі. Былі тут пасылкі з прадуктамі для малазабеспечаных і шматдзетных сем'яў, а таксама скрынкі з вучэбнай літаратурай для студэнтаў ўніверсітэта, якія вывучаюць нямецкую мову. Яе сабралі для іх па просьбе бюргермайстра г.Врэмена жыхары гэтага горада, а таксама г.Ратэнбурга. Гэта, у асноўным, падручнікі для нямецкіх школ і гімназій. Даставіў усё гэта па адрасу пан Хайтман з Ратэнбурга. Пішучы машынік, паперу для друкавання, касеты з запісамі тэкстаў для пераказу, песні, казак прывезлі ў дапамогу выкладчыкам і студэнтам ГДУ пастар Мюллер і пані Вештэрт з Альтэнмедынгена.

Увесь гэты дар ад нямецкіх сяброў прыняты ва ўніверсітэце з аялікай удзячнасцю.

Т.ДУБЯК.

ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўдзі конкурс на замяшчэнне вакантных пасадаў па кафедрах:

- англійскай мовы -- выкладчыка /2/;
- беларускай культуры -- асістэнта /2/;
- матэматычных праблем кіравання -- асістэнта;
- псіхалагічнай дыягностыкі і падрыхтоўкі да вучобы ў ВНУ -- асістэнта;
- эвалогі і аховы прыроды -- асістэнта;
- гісторыі Беларусі -- дацэнта;
- бухгалтэрыі, кантролю і аналізу гаспадарчай дзейнасці -- асістэнта;
- правазнаўства -- загадчыка кафедры, асістэнта /2/;
- філасофіі -- ст. выкладчыка.

Тэрмін падачы заяў -- не пазней аднаго месяца з дня апублікавання паведамлення. Заявы напіраўваць на адрас: 246609, г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Удакладненне: у папярэднім нумары газеты ад 27 красавіка ў аб'яве аб конкурсе на замяшчэнне вакантнай пасады па кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту правільна трэба чытаць: "старшага выкладчыка" замест "выкладчыка".

Рэдактар

Ул. БАЛОГА

Аб'ём 2,5 друк. арк.

Тыраж 1500 экз.

Заказ 830.

Падпісана да друку 05.05.94.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў несучу адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, выказанняў даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася звестак, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

"Гомельскі ўніверсітэт" -- газета Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246609, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, п.а.а. 1-18, т.а. 57-43-21.

Рэгістрацыйны № 221

Словесны гаспадар -- Цэнтральны рай-савет народных дэпутатаў г. Гомеля; НВП "Сучасныя тэхналогіі", прафком студэнтаў.

Газета набрана і аформлена на выстанова-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на Гомельскім фабрыцы "Паласдрум".